

Stan bezrobocia w powiecie bełchatowskim w 2017 roku - analiza statystyczna

**Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie
KWIECIEŃ 2018**

POWIATOWY URZĄD PRACY W BEŁCHATOWIE

ul. Bawełniana 3
97 - 400 Bełchatów
tel. (44) 632 94 04, fax (44) 631 40 46
e-mail lobe@praca.gov.pl

Niniejsza publikacja udostępniona jest
na stronie internetowej
Powiatowego Urzędu Pracy w Bełchatowie:
www.pupbelchatow.pl

Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystywanie
danych statystycznych w druku dozwolone
wyłącznie z podaniem źródła.

Analizę opracowała: Agnieszka Kapral – specjalista ds. analizy rynku pracy

Spis treści

1. BEZROBOCIE REJESTROWANE W POWIECIE BEŁCHATOWSKIM	4
1.1. POZIOM I STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE BEŁCHATOWSKIM	4
1.2. NAPŁYW I ODPIY W Z BEZROBOCIA	7
1.3. STRUKTURA BEZROBOTNYCH	9
1.3.1. BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU	9
1.3.2. BEZROBOTNI WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA.....	10
1.3.3. BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY	11
1.4. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH	12
1.4.1. BEZROBOTNE KOBIETY	12
1.4.2. BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI.....	15
1.4.3. BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU	18
1.4.4. BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA	19
1.4.5. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA	20
1.4.6. DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI	22
1.4.7. NIEPEŁNOSPRAWNI (BEZROBOTNI I POSZUKUJĄCY PRACY)	24
1.5. PODSUMOWANIE-TABELA	27
2. DZIAŁANIA PUP W ZAKRESIE PROMOCJI ZATRUDNIENIA, OGRANICZANIA BEZROBOCIA I ŁAGODZENIA JEGO SKUTKÓW	27
2.1. DZIAŁ INSTRUMENTÓW RYNKU PRACY	32
2.1.1. JEDNORAZOWE ŚRODKI NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	32
2.1.2. REFUNDACJA KOSZTÓW WYPOSAŻENIA LUB DOPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY DLA SKIEROWANYCH BEZROBOTNYCH	33
2.1.3. ROBOTY PUBLICZNE	34
2.1.4. PRACE INTERWENCYJNE	34
2.1.5. BONY NA ZASIEDLENIE DLA OSÓB DO 30 ROKU ŻYCIA	35
2.1.6. DOFINANSOWANIE WYNAGRODZENIA ZA ZATRUDNIENIE BEZROBOTNEGO, KTÓRY UKOŃCZYŁ 50 ROK ŻYCIA	35
2.1.7. REFUNDACJA CZĘŚCI KOSZTÓW PONIESIONYCH NA WYNAGRODZENIA, NAGRODY ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE SKIEROWANEGO BEZROBOTNEGO, KTÓRY NIE UKOŃCZYŁ 30 ROKU ŻYCIA	36
2.1.8. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE.....	37
2.1.9. PROGRAM AKTYWIZACJA I INTEGRACJA	37
2.1.10. STAŻE I BONY STAŻOWE	38
2.1.11. USŁUGI SZKOLENIOWE	38
2.1.12. KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY	40
2.1.13. PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH	41
2.1.14. PROJEKTY REALIZOWANE W 2017 R. PRZEZ PUP W BEŁCHATOWIE ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO	42
2.2. DZIAŁ OBSŁUGI KLIENTA	44
2.2.1. POŚREDNICTWO PRACY	46
2.2.2. PORADNICTWO ZAWODOWE	51
2.3. PROGRAM SPECJALNY „DROBNYMI KROKAMI DO WIELKIEJ ZMIANY”.....	55
3. POZOSTAŁE DZIAŁANIA POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W BEŁCHATOWIE, WSPÓLPRACA Z PARTNERAMI RYNKU PRACY	57
3.1. SPOTKANIA Z PRZEDSTAWICIELAMI SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH I PONADGIMNAZJALNYCH ORAZ PLACÓWEK OŚWIATOWYCH POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO	57
3.2. TARGI EDUKACYJNE.....	57
3.3. KONKURS <i>MOJA FIRMA, MOJA PRZYSZŁOŚĆ</i> –X EDYCJA	58

1. BEZROBOCIE REJESTROWANE W POWIECIE BEŁCHATOWSKIM

1.1. POZIOM I STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE BEŁCHATOWSKIM

Na koniec 2017 roku stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie bełchatowskim wyniosła 5,9%. Była niższa o 1,6 pkt procentowego w porównaniu ze stanem na koniec 2016 r. i o 7,6 pkt procentowego w porównaniu ze stanem na koniec roku 2013. W 2017 r. najwyższą stopę bezrobocia w powiecie odnotowano w lutym – 8%, najniższą w październiku i listopadzie – 5,8%. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bełchatowie na koniec grudnia 2017 r. wynosiła 3 218 osób. Poziom bezrobocia w końcu 2017 r. był o 872 osoby niższy niż w końcu 2016 r., natomiast w porównaniu z końcem roku 2013 zmniejszył się aż o 4 358 osób. W ciągu kolejnych lat odnotowano znaczny spadek liczby bezrobotnych – o 20,2% w roku 2014, o 20,1% w roku 2015, o 15,3% w roku 2016 i o 21,3% w 2017 roku.

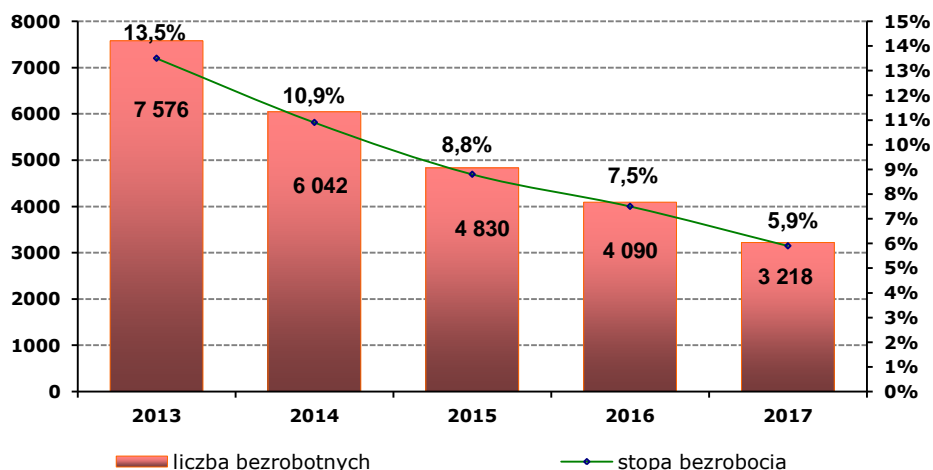
W ciągu całego 2017 roku stopa bezrobocia w powiecie bełchatowskim była niższa od odnotowanej dla kraju, czy województwa łódzkiego. Szczegółowe dane przedstawiające wartości stopy bezrobocia odnotowane dla Polski, województwa łódzkiego i powiatu bełchatowskiego na koniec lat 2013-2016 oraz w poszczególnych miesiącach roku 2017 przedstawia *Tabela 1*.

Tabela 1. Stopa bezrobocia w latach 2013 - 2017 (dane po korekcie własnej GUS)

Rok	Polska	Województwo łódzkie	Powiat bełchatowski
2013	13,4%	14,1%	13,5%
2014	11,4%	11,8%	10,9%
2015	9,7%	10,3%	8,8%
2016	8,2%	8,5%	7,5%
2017	***	***	***
Styczeń	8,5%	8,7%	7,9%
Luty	8,4%	8,7%	8%
Marzec	8%	8,4%	7,6%
Kwiecień	7,6%	8%	7%
Maj	7,3%	7,7%	6,7%
Czerwiec	7%	7,4%	6,3%
Lipiec	7%	7,3%	6,2%
Sierpień	7%	7,3%	6,2%
Wrzesień	6,8%	7,1%	6,1%
Październik	6,6%	6,8%	5,8%
Listopad	6,5%	6,7%	5,8%
Grudzień	6,6%	6,8%	5,9%

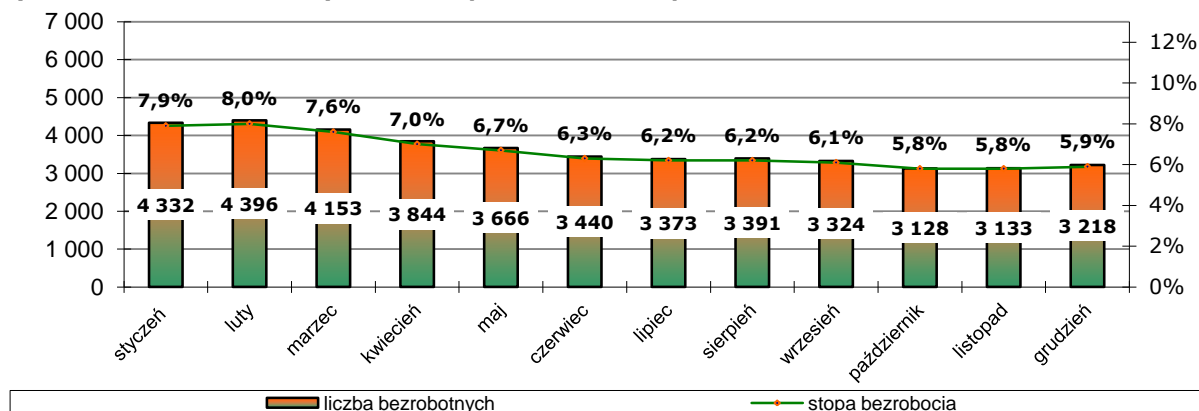
źródło : GUS

Wykres 1. Liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia w powiecie w latach 2013 – 2017 (stopa bezrobocia po korekcie własnej GUS)

źródło: GUS i PUP w Bełchatowie

Wykres 2. Liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia w powiecie bełchatowskim w 2017 roku.

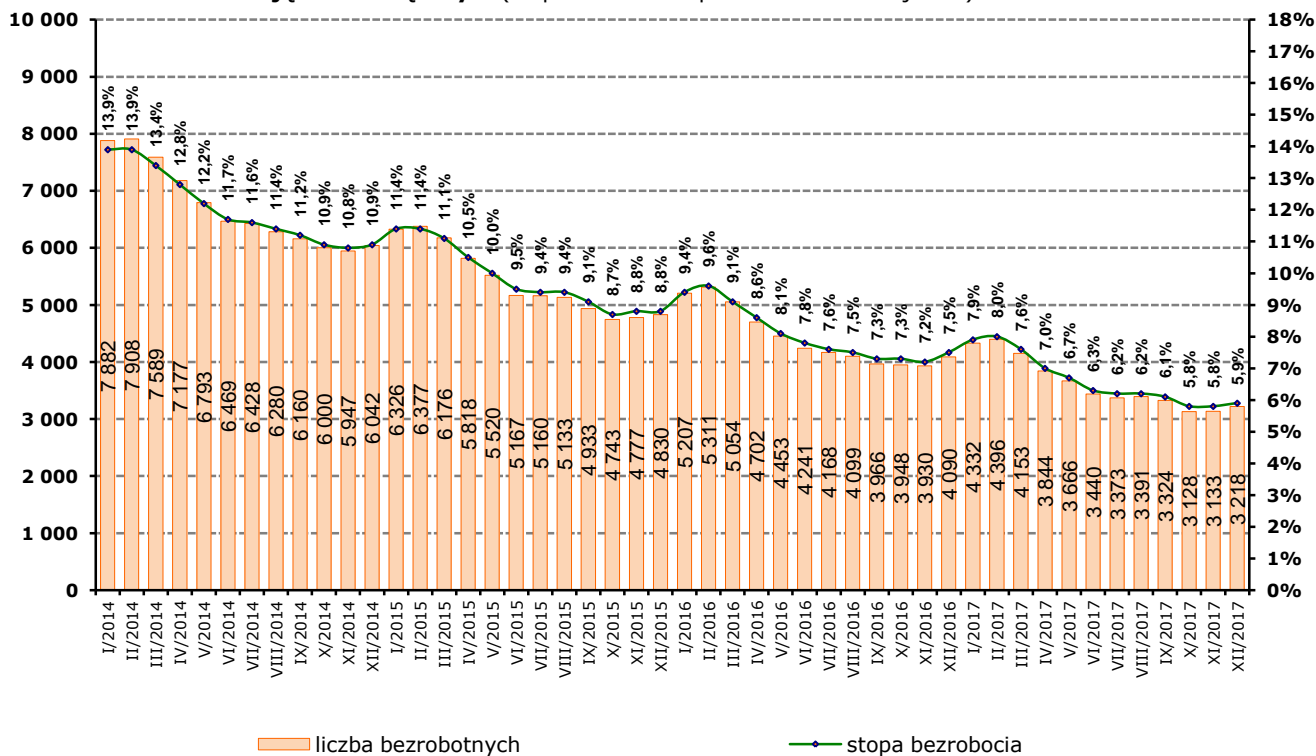
źródło: GUS i PUP w Bełchatowie

Tabela 2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie bełchatowskim (stan w końcu okresu).

Miesiąc	2013	2014	2015	2016	2017
styczeń	7 993	7 882	6 326	5 207	4 332
luty	8 198	7 908	6 377	5 311	4 396
marzec	8 047	7 589	6 176	5 054	4 153
kwiecień	7 894	7 177	5 818	4 702	3 844
maj	7 648	6 793	5 520	4 453	3 666
czerwiec	7 479	6 469	5 167	4 241	3 440
lipiec	7 533	6 428	5 160	4 168	3 373
sierpień	7 378	6 280	5 133	4 099	3 391
wrzesień	7 298	6 160	4 933	3 966	3 324
październik	7 309	6 000	4 743	3 948	3 128
listopad	7 423	5 947	4 777	3 930	3 133
grudzień	7 576	6 042	4 830	4 090	3 218

źródło: PUP w Bełchatowie

Wykres 3. Poziom bezrobocia w powiecie bełchatowskim na przestrzeni lat 2014-2017 - w ujęciu miesięcznym (stopa bezrobocia po korekcie własnej GUS).

źródło: GUS i PUP w Bełchatowie

Na koniec 2017 r., podobnie jak w latach poprzednich, największy w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych był udział bezrobotnych z terenu miasta Bełchatowa – 47,3%, najmniejszy z terenu gminy Kluki - 3,3% (na koniec 2016 r. najmniej licznie reprezentowani byli mieszkańcy z tereny gminy Rusiec – 3,2%).

Wykres 4. Udział procentowy bezrobotnych wg jednostek samorządowych powiatu bełchatowskiego. Stan na dzień 31.12.2017 r.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Tabela 3. Liczba bezrobotnych w poszczególnych jednostkach samorządowych powiatu bełchatowskiego w latach 2013-2017

JEDNOSTKI SAMORZĄDOWE	LICZBA BEZROBOTNYCH 31.12. 2013	LICZBA BEZROBOTNYCH 31.12.2014	LICZBA BEZROBOTNYCH 31.12.2015	LICZBA BEZROBOTNYCH 31.12.2016	LICZBA BEZROBOTNYCH 31.12.2017
MIASTO BĘŁCHATÓW	3 771	2 964	2 341	1 913	1 523
GMINA BĘŁCHATÓW	636	462	385	345	274
GMINA DRUŻBICE	309	233	202	180	123
GMINA KLESZCZÓW	243	198	163	136	116
GMINA KLUKI	297	226	179	147	106
GMINA RUSIEC	241	210	157	131	108
GMINA SZCZERCÓW	543	435	341	278	223
GMINA MIEJSKO-WIEJSKA ŻELÓW	1 536	1 314	1 062	960	745
RAZEM	7 576	6 042	4 830	4 090	3 218

Źródło: PUP w Bełchatowie

Porównując dane na koniec 2016 i 2017 roku zauważyć można, że we wszystkich jednostkach samorządowych powiatu bełchatowskiego odnotowano spadek bezrobocia - największy nastąpił w gminie Drużbice (31,7%). Szczegółowe dane przedstawia *Tabela 4*.

Tabela 4. Liczba bezrobotnych w poszczególnych jednostkach samorządowych powiatu bełchatowskiego. Zestawienie porównawcze w latach 2016 –2017.

JEDNOSTKI SAMORZĄDOWE	Stan w końcu okresu			
	31.12.2016 r.	31.12.2017 r.	spadek/wzrost	
			w liczbach	%
MIASTO BĘŁCHATÓW	1 913	1 523	-390	-20,4%
GMINA BĘŁCHATÓW	345	274	-71	-20,6%
GMINA DRUŻBICE	180	123	-57	-31,7%
GMINA KLESZCZÓW	136	116	-20	-14,7%
GMINA KLUKI	147	106	-41	-27,9%
GMINA RUSIEC	131	108	-23	-17,6%
GMINA SZCZERCÓW	278	223	-55	-19,8%
GMINA MIEJSKO-WIEJSKA ŻELÓW	960	745	-215	-22,4%
w tym				
Zelów miasto	521	400	-121	-23,2%
Zelów wieś	439	345	-94	-21,4%
OGÓŁEM POWIAT BĘŁCHATOWSKI	4 090	3 218	-872	-21,3%

Źródło: PUP w Bełchatowie

Tabela 5. Bezrobotni wg wybranych grup w poszczególnych jednostkach samorządowych powiatu bełchatowskiego. Stan na dzień 31.12.2017 r.

Lp.	jednostki samorządowe	bezrobotni ogółem	z ogółem						
			kobiety	zarejestrowani do 12 m-cy od ukończenia szkoły	zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	z prawem do zasiłku	w wieku 18-44 lata	pozostający bez zatrudnienia powyżej 12 m-cy	
1.	MIASTO BEŁCHATÓW	1 523	993	60	156	228	1 021	573	
2.	GMINA BEŁCHATÓW	274	172	13	25	48	187	110	
3.	GMINA DRUŻBICE	123	63	6	13	20	86	51	
4.	GMINA KLESZCZÓW	116	73	8	11	19	87	39	
5.	GMINA KLUKI	106	64	5	11	15	60	43	
6.	GMINA RUSIEC	108	78	16	10	10	83	41	
7.	GMINA SZCZERCÓW	223	135	8	16	29	151	94	
8.	GMINA MIEJSKO-WIEJSKA ZELÓW	745	398	19	28	98	495	314	
	W tym	Zelów miasto	400	222	7	16	43	263	170
		Zelów wieś	345	176	12	12	55	232	144
9.	OGÓŁEM	3 218	1 976	135	270	467	2 170	1 265	

Źródło: PUP w Bełchatowie

1.2. NAPŁYW I ODPIYW Z BEZROBOCIA

Liczba rejestracji w 2017 roku była niższa od liczby wyłączeń z ewidencji o 872 osoby, co przyniosło znaczący spadek bezrobocia na przestrzeni roku. W 2017 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bełchatowie zarejestrowanych zostało 5 725 osób bezrobotnych. W porównaniu z rokiem 2016 liczba ta uległa zmniejszeniu o 1 115 osób. Najwyższy „napływ” bezrobotnych w 2017 r. zanotowano w styczniu – 631 osób, najniższy w czerwcu – 370 osób.

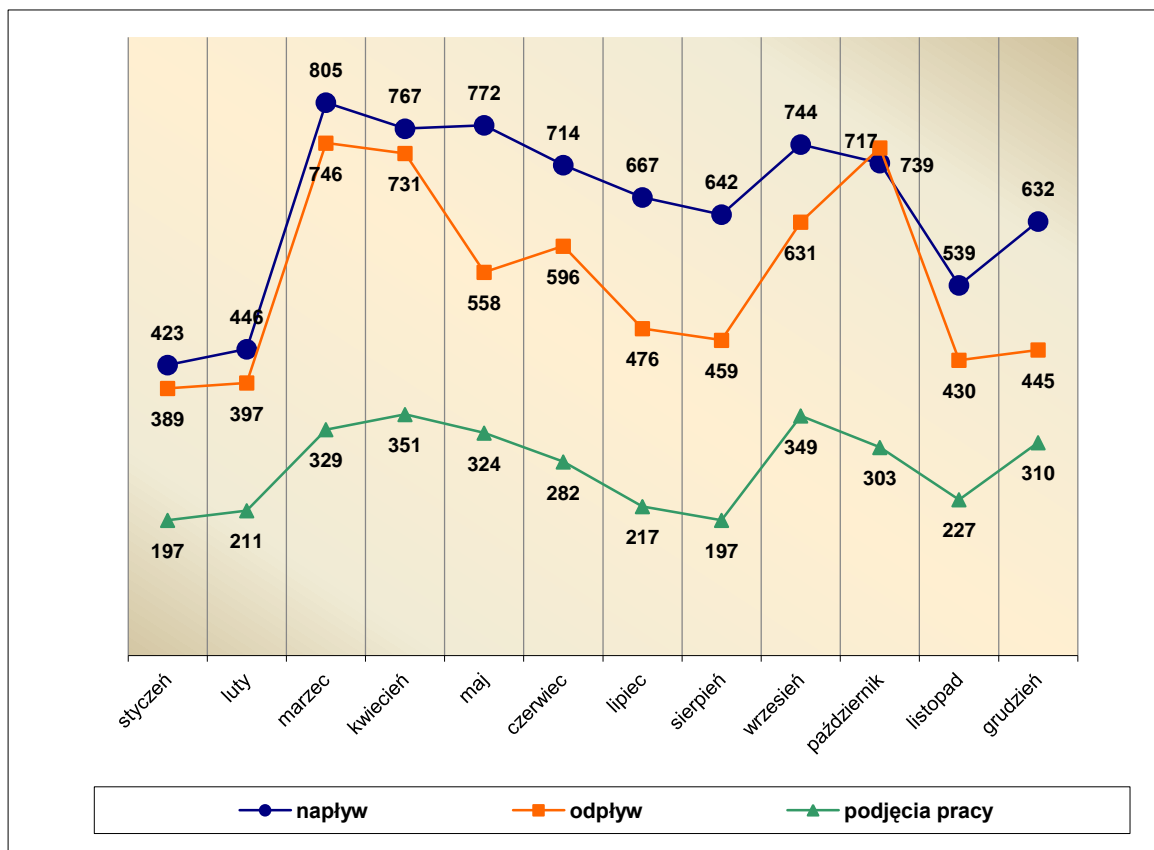
W 2017 r., najwyższy „odpływ” bezrobotnych (wyrejestrowania) odnotowano w marcu - 746 osób, niewiele niższy w październiku i kwietniu (odpowiednio 739 i 731 osób), natomiast najniższa liczba wyrejestrowań miała miejsce w styczniu – 389 osób. Na przestrzeni całego 2017 r. z ewidencji bezrobotnych wyłączono ogółem 6 597 osób, w tym 3 297 z powodu podjęcia zatrudnienia. Stanowiły one 50% ogółu wyłączonych. W porównaniu do roku 2016 nastąpił spadek liczby wyłączeń o 983 osoby. W 2016 r. z ewidencji bezrobotnych wyłączono 7 580 osób, w tym 4 006 z powodu podjęcia zatrudnienia. Stanowiły one 52,8% ogółu wyłączonych. Szczegółowo zmiany w rejestrach bezrobotnych w latach 2013-2017 przedstawia *Tabela 6*, *Tabela 7* i *Wykres 5*.

Tabela 6. Liczba osób zarejestrowanych i wyrejestrowanych z ewidencji bezrobotnych PUP w Bełchatowie w latach 2013-2017.

Rok/ Miesiąc	„Napływ” bezrobotnych					„Odpływ” bezrobotnych				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Styczeń	1030	764	754	768	631	423	458	470	391	389
Luty	651	558	600	626	461	446	532	549	522	397
Marzec	654	531	553	625	503	805	850	754	882	746
Kwiecień	614	515	520	537	422	767	927	878	889	731
Maj	526	501	496	423	380	772	885	794	672	558
Czerwiec	545	493	515	463	370	714	817	868	675	596
Lipiec	721	577	666	498	409	667	618	673	571	476
Sierpień	487	436	505	470	477	642	584	532	539	459
Wrzesień	664	676	666	602	564	744	796	866	735	631
Październik	728	649	589	636	543	717	809	779	654	739
Listopad	653	560	631	536	435	539	613	597	554	430
Grudzień	785	797	754	656	530	632	702	701	496	445
Razem	8 058	7 057	7 249	6 840	5 725	7 868	8 591	8 461	7 580	6 597

Źródło: PUP w Bełchatowie

Wykres 5. Ruch bezrobotnych w 2017 roku.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Wskaźnik płynności rynku pracy, czyli stosunek liczby bezrobotnych podejmujących pracę do liczby rejestrujących się w 2017 r. wyniósł 57,6%. Dla porównania: w 2016 r. wskaźnik ten wynosił 58,6%, w 2015 r. - 59,9%, w 2014 r. - 61,9%, w 2013 r. - 50,6%, w 2012 r. - 48,6%. W roku 2017, podobnie jak w poprzednich latach, najniższy wskaźnik zanotowano w styczniu – 31,2% (styczeń 2016 r. – 25,9%, styczeń 2015 r. - 33,3%, styczeń 2014 r. - 32,5%, styczeń 2013 r. – 20,5%). Najwyższy wskaźnik - 85,3%, podobnie jak w latach 2013-2016, odnotowano w maju (maj 2016 r.- 77,5%, maj 2015 r.- 81,3%, maj 2014 r.- 88,8% i maj 2013 r. - 81,6%).

Tabela 7. Wskaźnik płynności rynku pracy w 2017 roku

Miesiące	Liczba nowo zarejestrowanych „Napływ”	Liczba wyłączonych z ewidencji „Odpływ”		Wskaźnik płynności rynku pracy w %
		Ogółem	Podjęcia pracy	
Styczeń	631	389	197	31,2%
Luty	461	397	211	45,8%
Marzec	503	746	329	65,4%
Kwiecień	422	731	351	83,2%
Maj	380	558	324	85,3%
Czerwiec	370	596	282	76,2%
Lipiec	409	476	217	53,1%
Sierpień	477	459	197	41,3%
Wrzesień	564	631	349	61,9%
Październik	543	739	303	55,8%
Listopad	435	430	227	52,2%
Grudzień	530	445	310	58,5%
Razem	5 725	6 597	3 297	57,6%

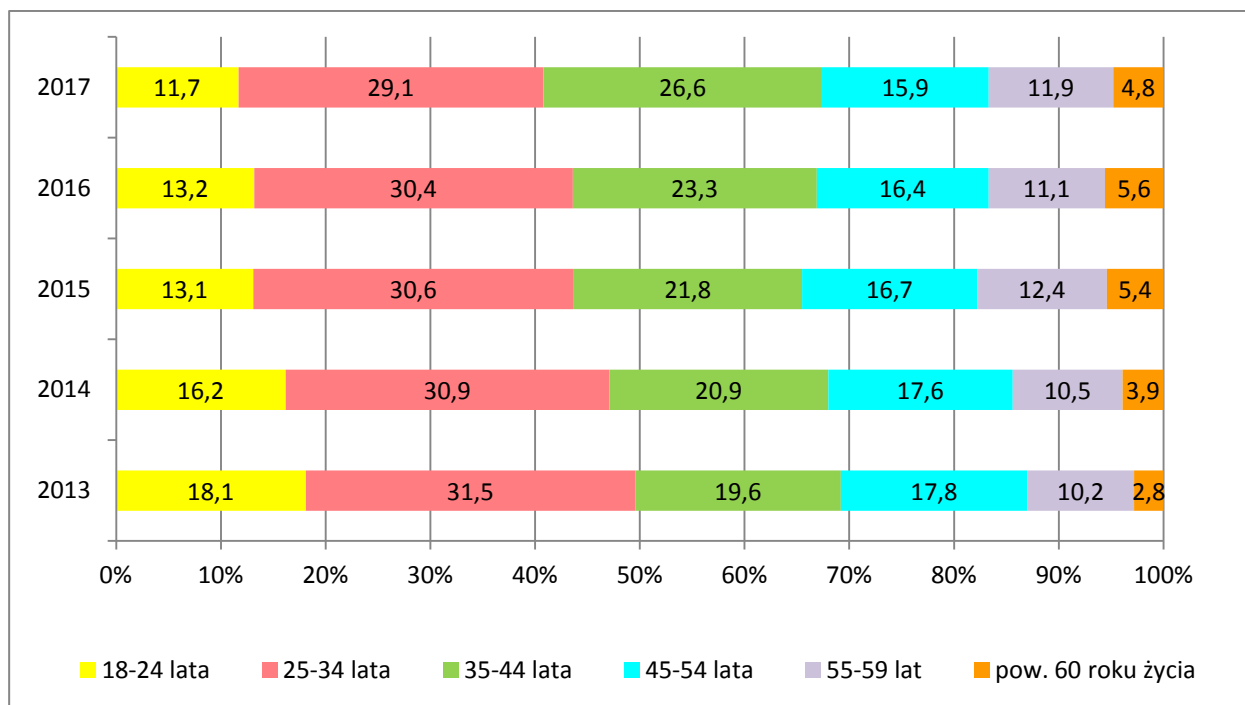
źródło: PUP w Bełchatowie

1.3. STRUKTURA BEZROBOTNYCH

1.3.1. BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU

Wykres 6. Bezrobotni według wieku. Stan na koniec roku.

źródło: PUP w Bełchatowie

W ostatnim roku, największą zmianę odnotowano w przypadku osób w wieku 35-44 lata – wzrost odsetka o 3,3 pkt procentowego. Drugą grupą wiekową, która zwiększyła swój udział w populacji bezrobotnych powiatu były osoby w wieku 55-59 lat (wzrost o 0,8 pkt proc.) W przypadku pozostałych grup odnotowano spadek ich odsetka w ogólnej liczbie bezrobotnych.

Na koniec 2017 r. najliczniejszą grupą wiekową bezrobotnych, niezmiennie od lat, były osoby w wieku 25-34 lata i stanowiły one blisko 30% zarejestrowanych.

Po latach wzrostu odsetka osób pow. 60 roku życia, na koniec roku 2017 odnotowano spadek tej wielkości. Niewątpliwie miało na to wpływ skrócenie wieku uprawniającego do przejścia na emeryturę.

Szczegółowe dane przedstawia Wykres 6 i Tabela 8.

Tabela 8. Zmiany w strukturze wiekowej bezrobotnych powiatu bełchatowskiego - stan na koniec 2017 r. w porównaniu do stanu na koniec 2016 r.

Wiek	Stan na koniec 2016 r.	Stan na koniec 2017 r.	Wzrost /spadek w porównaniu do stanu na koniec 2016 r.
18-24 lata	13,2%	11,7%	-1,5 pkt proc.
25-34 lata	30,4%	29,1%	-1,3 pkt proc.
35-44 lata	23,3%	26,6%	3,3 pkt proc.
45-54 lata	16,4%	15,9%	-0,5 pkt proc.
55-59 lat	11,1%	11,9%	0,8 pkt proc.
powyżej 60 roku życia	5,6%	4,8%	-0,8 pkt proc.

źródło: PUP w Bełchatowie

1.3.2. BEZROBOTNI WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA

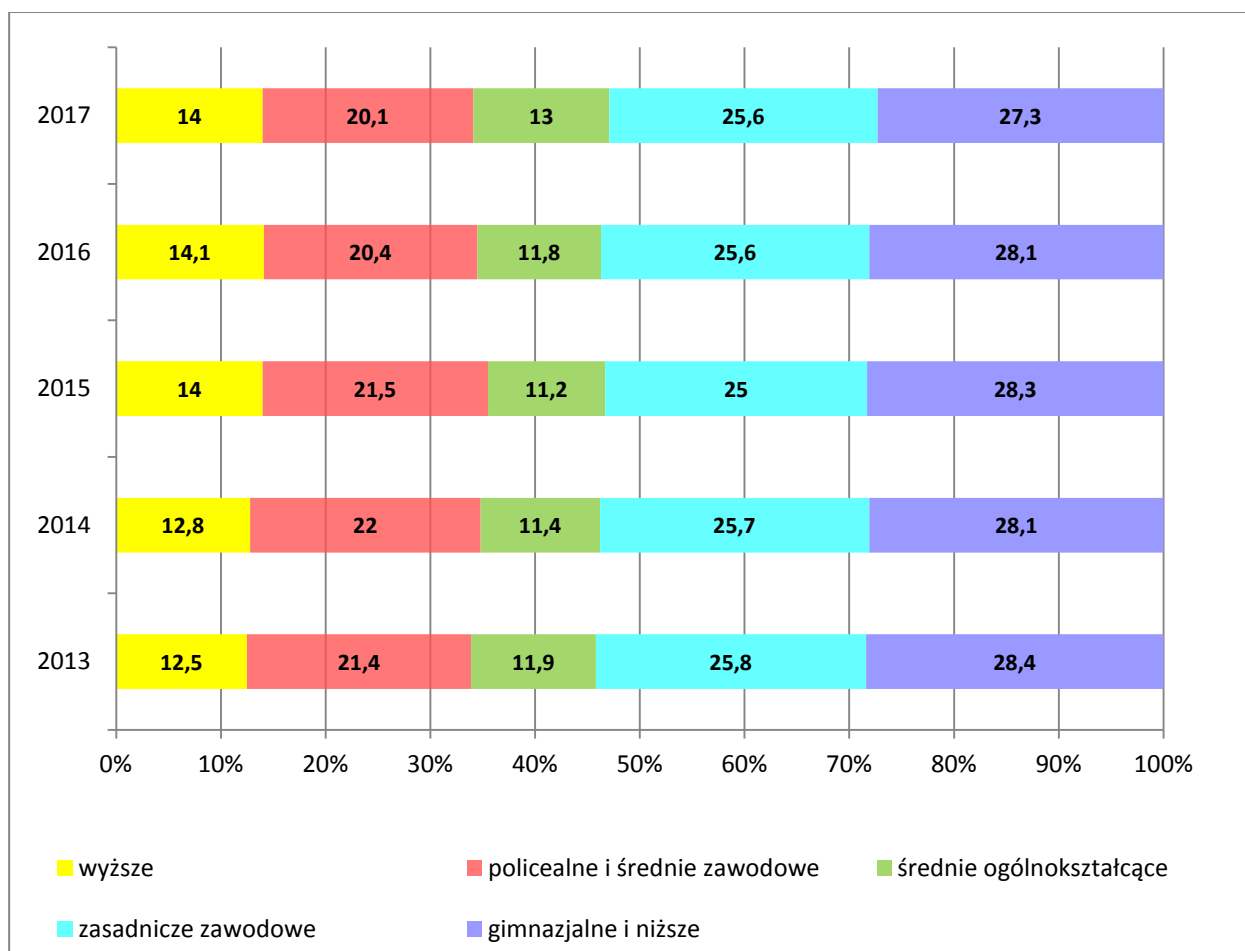
Wykształcenie jest jedną z cech wyznaczających pozycję na rynku pracy. W 2017 r. struktura bezrobotnych powiatu bełchatowskiego według wykształcenia kształtowała się podobnie jak w latach poprzednich. Najwyższy odsetek stanowili bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 27,3% ogółu bezrobotnych. Drugą pod względem liczebności grupą byli bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 25,6% ogółu bezrobotnych. Wykształcenie policealne i średnie zawodowe posiadało 20,1% ogółu bezrobotnych. Wykształceniem średnim ogólnokształcącym legitymowało się 13% ogółu bezrobotnych, zaś wyższym 14%.

Niezmiennie od lat, najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. W 2017 r. nastąpił spadek ich odsetka o 0,8 pkt procentowego (w poprzednich latach utrzymywał się on na względnie podobnym poziomie - niewiele powyżej 28%).

Na koniec 2017 r. odsetek osób z wyższym wykształceniem wynosił 14%. Oznacza to, że posiadane przez tę grupę bezrobotnych kwalifikacje, są niedostosowane do potrzeb rynku pracy.

Na koniec 2017 r. 32,3% osób z wykształceniem wyższym stanowiły osoby do 30 roku życia, z których 74,7% to kobiety. Wśród bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich 40,5% osób z wykształceniem wyższym stanowiły osoby do 30 roku życia, z których 78,3% to kobiety.

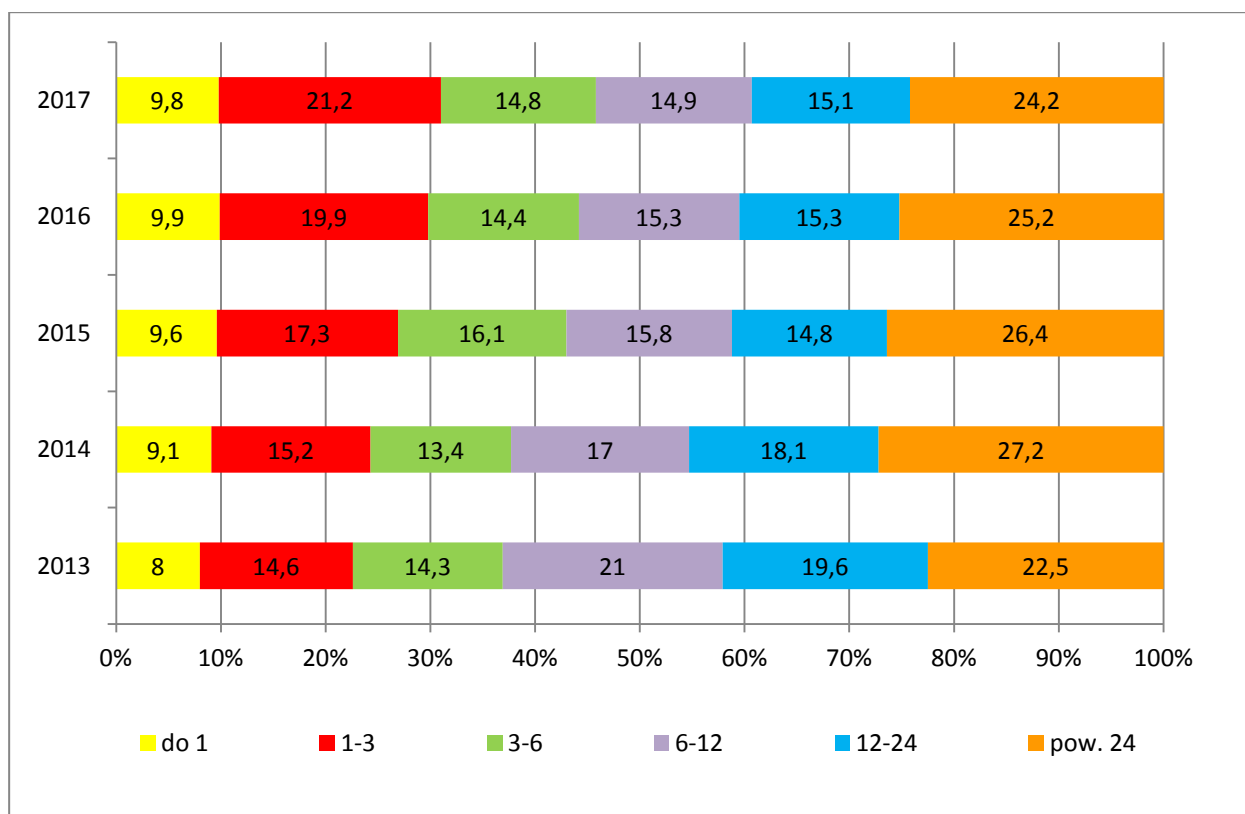
Wykres 7. Bezrobotni według wykształcenia. Stan na koniec roku.

źródło: PUP w Bełchatowie

1.3.3. BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY (zarejestrowani nieprzerwanie w PUP)

Wykres 8. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach). Stan na koniec roku.

źródło: PUP w Bełchatowie

Jeśli chodzi o zmiany w strukturze osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy, to w 2017 r. odnotowano wzrost odsetka dla grupy osób pozostających bez pracy od 1 do 3 miesięcy (o 1,3 pkt procentowego) oraz od 3 do 6 miesięcy (o 0,4 pkt procentowego). W przypadku pozostałych grup zaobserwowano spadek ich udziału - największy w grupie osób pozostających bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy. Szczegółowe dane przedstawia *Tabela 9*.

Na koniec 2017 r. wciąż najliczniejszą grupę, mimo spadku jej odsetka na przestrzeni ostatnich lat, stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy – 24,2%. Drugą z kolei, osoby pozostające bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy – od 2013 obserwujemy systematyczne zwiększanie się udziału tej grupy w ogólnej populacji bezrobotnych powiatu.

Najmniej liczną, niezmiennie od lat, były osoby pozostające bez pracy do 1 miesiąca.

Tabela 9. Zmiany w strukturze bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach) - stan na koniec 2017 r. w porównaniu do stanu na koniec 2016 r.

Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)	Stan na koniec 2016 r.	Stan na koniec 2017 r.	Wzrost /spadek w porównaniu do stanu na koniec 2016 r.
do 1	9,9%	9,8%	-0,1 pkt proc.
od 1 do 3	19,9%	21,2%	1,3 pkt proc.
od 3 do 6	14,4%	14,8%	0,4 pkt proc.
od 6 do 12	15,3%	14,9%	-0,4 pkt proc.
od 12 do 24	15,3%	15,1%	-0,2 pkt proc.
powyżej 24	25,2%	24,2%	-1 pkt proc.

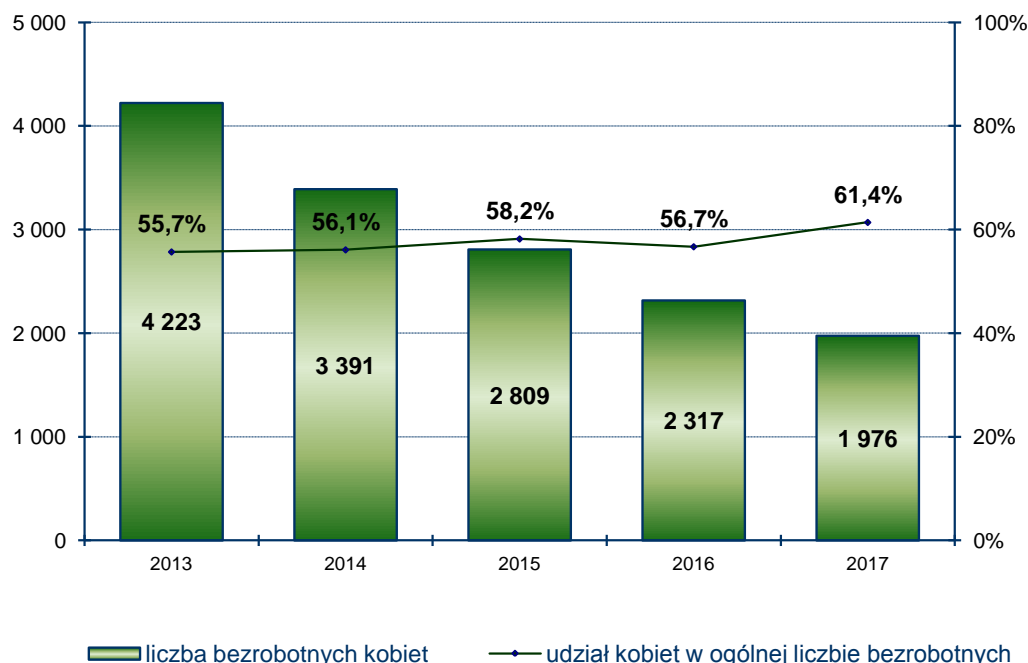
źródło: PUP w Bełchatowie

1.4. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH

1.4.1. BEZROBOTNE KOBIETY

Na koniec grudnia 2017 r. w rejestrze bezrobotnych figurowało 1 976 kobiet. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 61,4% i był wyższy o 4,7 pkt procentowego od wyliczonego dla grudnia 2016 roku, natomiast w porównaniu z końcem 2013 roku zwiększył się o 5,7 pkt procentowego.

Wykres 9. Liczba bezrobotnych kobiet i ich udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych powiatu bełchatowskiego w latach 2013- 2017

źródło: PUP w Bełchatowie

Jak wynika z danych przedstawionych na wykresie, kobiety stanowią liczniejszą grupę bezrobotnych niż mężczyźni. Jest to tendencja obserwowana w naszym powiecie od wielu lat.

Tabela 10. Liczba bezrobotnych kobiet zarejestrowanych w powiecie bełchatowskim w latach 2013 -2017. Stan na koniec miesiąca.

Miesiąc	2013	2014	2015	2016	2017
styczeń	4 416	4 351	3 481	2 972	2 438
luty	4 489	4 351	3 503	3 020	2 475
marzec	4 323	4 167	3 365	2 843	2 359
kwiecień	4 251	3 918	3 222	2 632	2 190
maj	4 136	3 742	3 109	2 549	2 140
czerwiec	4 111	3 591	2 968	2 403	2 059
lipiec	4 231	3 629	3 030	2 413	2 055
sierpień	4 163	3 589	3 047	2 375	2 095
wrzesień	4 138	3 524	2 918	2 290	2 037
październik	4 120	3 430	2 794	2 287	1 956
listopad	4 145	3 389	2 807	2 261	1 938
grudzień	4 223	3 391	2 809	2 317	1 976

Źródło: PUP w Bełchatowie

Tabela 11. Liczba bezrobotnych kobiet i ich udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych z poszczególnych jednostek samorządowych powiatu bełchatowskiego.

JEDNOSTKI SAMORZĄDOWE	Stan na 31.12.2013 r.		Stan na 31.12.2014 r.		Stan na 31.12.2015 r.		Stan na 31.12.2016 r.		Stan na 31.12.2017 r.	
	liczba	Udział *	liczba	Udział *	liczba	Udział *	liczba	Udział *	liczba	Udział *
MIASTO BEŁCHATÓW	2 220	58,9	1 793	60,5	1 466	62,6	1 147	60	993	65,2
GMINA BEŁCHATÓW	364	57,2	277	60	240	62,3	203	58,8	172	62,8
GMINA DRUŻBICE	163	52,8	110	47,2	101	50	97	53,9	63	51,2
GMINA KLESZCZÓW	151	62,1	114	57,6	99	60,7	76	55,9	73	62,9
GMINA KLUKI	173	58,2	128	56,6	111	62	86	58,5	64	60,4
GMINA RUSIEC	121	50,2	118	56,2	89	56,7	80	61,1	78	72,2
GMINA SZCZERCÓW	310	57,1	228	52,4	200	58,7	160	57,6	135	60,5
GMINA miejsko-wiejska ZELÓW	721	46,9	623	47,4	503	47,4	468	48,8	398	53,4
POWIAT BEŁCHATOWSKI	4 223	55,7	3 391	56,1	2 809	58,2	2 317	56,7	1 976	61,4

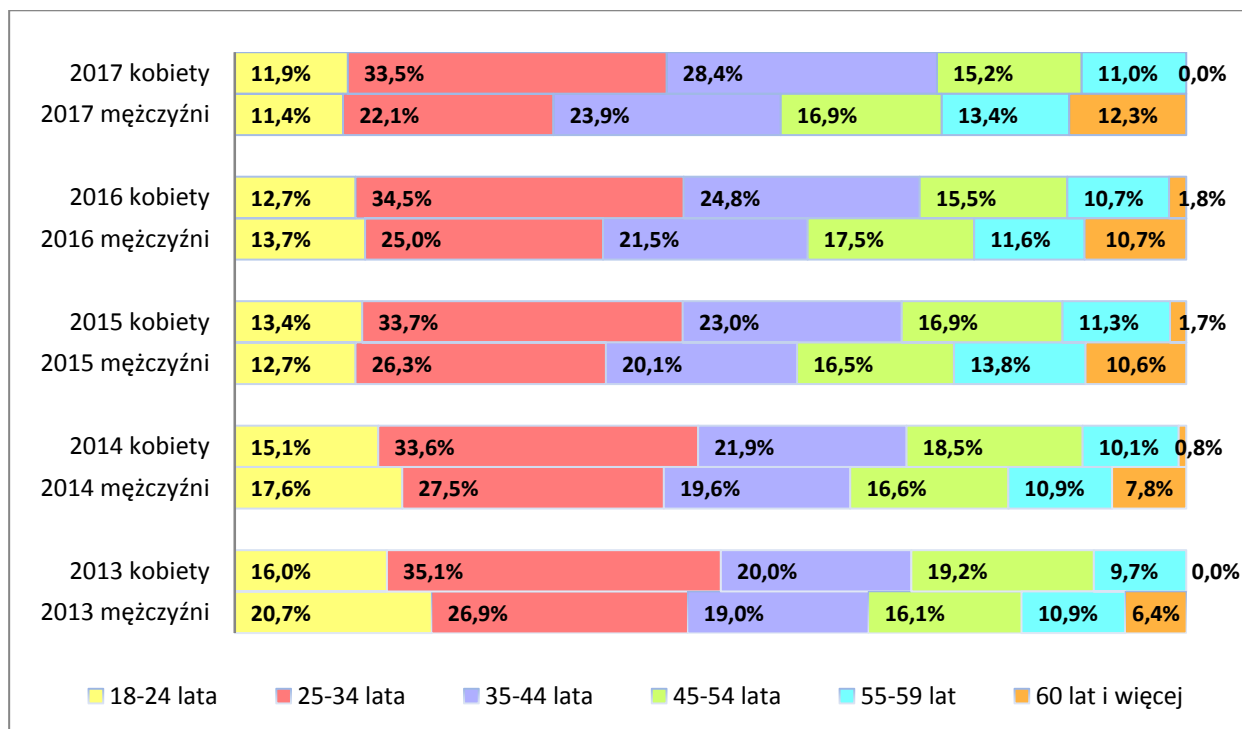
Źródło: PUP w Bełchatowie

*) udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych z danej jednostki samorządowej

Na koniec 2017 r. jednostką samorządową o najwyższym wskaźniku feminizacji bezrobotnych była gmina Rusiec - 72,2% kobiet. Wskaźnik ten przewyższał aż o 10,8 punktu procentowego udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie bełchatowskim. Najniższy odsetek kobiet odnotowano wśród bezrobotnych gminy Drużbice (51,2%).

Największe zmiany w ostatnim roku odnotowano w gminie Rusiec - wzrost odsetka kobiet o 11,1 pkt procentowego.

Wykres 10. Bezrobotni według wieku w podziale na płeć. Stan na koniec roku.

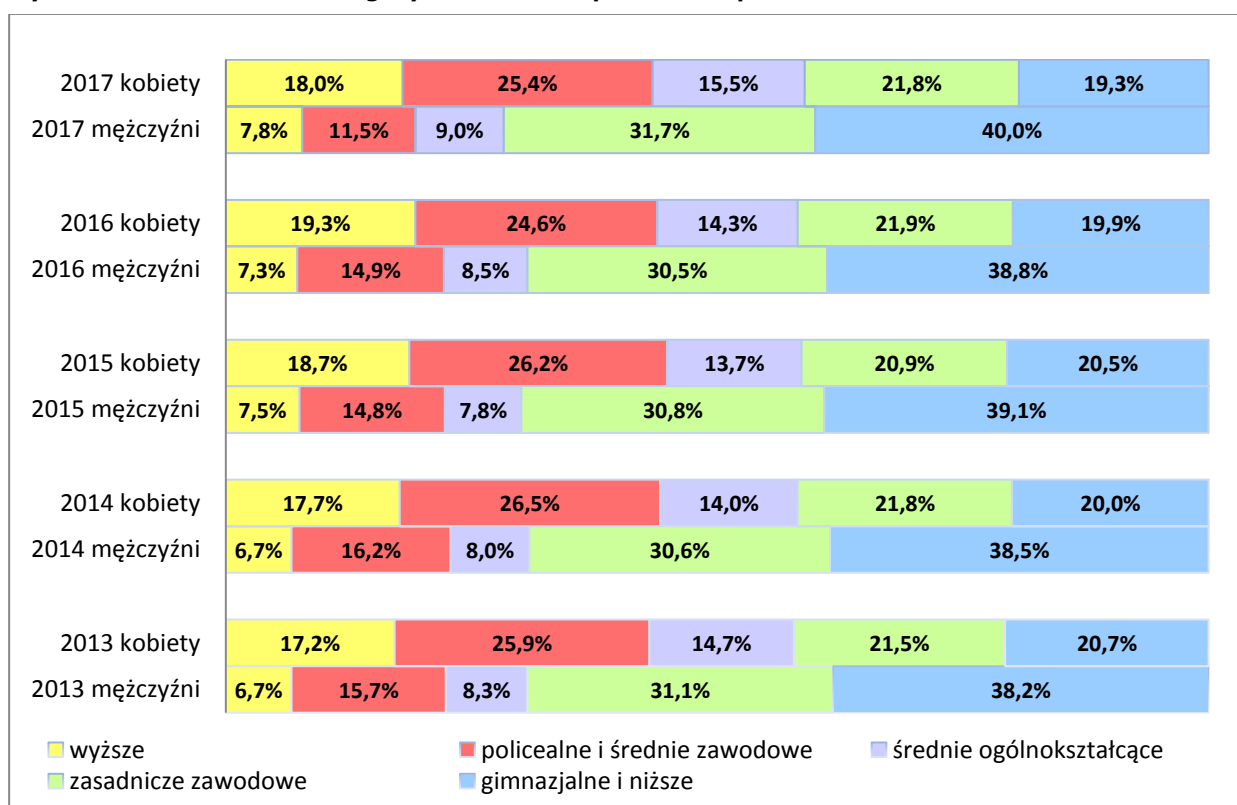

Źródło: PUP w Bełchatowie

Od lat dominującą kategorią wiekową bezrobotnych kobiet są osoby w wieku 25-34 lata. Po systematycznym wzroście ich odsetka od 2014 roku, który na koniec 2016 r. osiągnął 34,5%, w 2017 roku nastąpił jego spadek do 33,5%. Drugą co do liczebności grupą są osoby w wieku 35-44 lata. Obydwie te grupy łącznie, na koniec 2017 roku, stanowiły 61,9% (w przypadku mężczyzn było to 46%).

Obserwujemy dalsze zmniejszanie się odsetka kobiet wieku 18-24 lata, jednak w ostatnim roku spadek ten był znacznie niższy niż w przypadku mężczyzn (0,8 pkt proc. wśród kobiet i 2,3 pkt proc. wśród mężczyzn). Porównując koniec roku 2013 z końcem roku 2017 widać, że na przestrzeni tych lat, wśród kobiet spadek odsetka w tej grupie wiekowej również był znacznie niższy niż wśród mężczyzn i wynosił odpowiednio 4,1 pkt procentowego dla kobiet i 9,3 pkt procentowego dla mężczyzn.

Wykres 11. Bezrobotni według wykształcenia w podziale na płeć. Stan na koniec roku.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Trwałą tendencją jest wyższy odsetek osób z wykształceniem wyższym wśród bezrobotnych kobiet niż występujący w zbiorowości mężczyzn, czy też w ogólnej zbiorowości bezrobotnych powiatu.

Z danych przedstawionych na Wykresie 11 wynika, że odsetek osób z wykształceniem wyższym wśród kobiet jest o ponad 10 pkt procentowych wyższy niż wśród mężczyzn.

Z kolei osoby o niskich poziomach wykształcenia stanowią zdecydowanie większy odsetek wśród mężczyzn niż wśród kobiet. Na koniec 2017 r. wykształceniem gimnazjalnym i niższym legitymowało się 19,3% bezrobotnych kobiet, natomiast wśród mężczyzn ponad dwukrotnie więcej, bo 40%.

Wśród kobiet, wciąż istotnym problemem jest zjawisko długotrwałego bezrobocia. Wg stanu na dzień 31.12.2017 r. 58,5% zarejestrowanych kobiet to kobiety długotrwale bezrobotne, podczas gdy

wśród mężczyzn długotrwale bezrobotni stanowili 47,8%. Porównując te wielkości, szczegółowo przedstawione w Tabeli 12, widzimy, że to właśnie kobiety częściej dotyka problem długotrwałego bezrobocia.

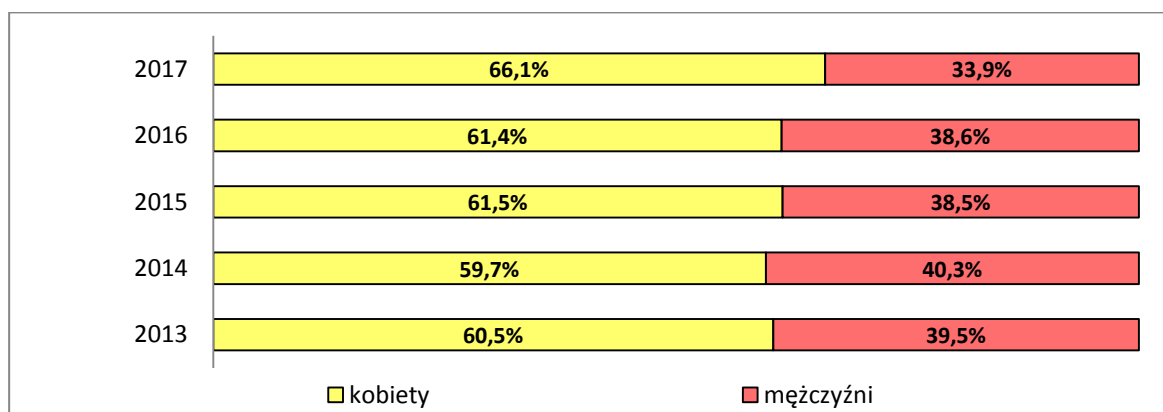
Tabela 12. Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych z uwzględnieniem płci. Stan na koniec roku.

1	kobiety			mężczyźni		
	2	3	4	5	6	7
rok	ogółem	długotrwale bezrobotne	udział długotrwale bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie kobiet (kol3/kol2)	ogółem	długotrwale bezrobotni	udział długotrwale bezrobotnych mężczyzn w ogólnej liczbie mężczyzn (kol6/kol5)
2013	4 223	2 554	60,5%	3 353	1 669	49,8%
2014	3 391	2 168	63,9%	2 651	1 463	55,2%
2015	2 809	1 668	59,4%	2 021	1 045	51,7%
2016	2 317	1 382	59,6%	1 773	869	49%
2017	1 976	1 156	58,5%	1 242	594	47,8%

Źródło: PUP w Bełchatowie

Jest to szczególnie widoczne, kiedy przyjrzymy się innej mierze – wskaźnikowi udziału kobiet długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych. Analizując ten wskaźnik przedstawiony na Wykresie 12 widzimy, że wśród długotrwale bezrobotnych kobiety stanowią zdecydowanie większy odsetek niż mężczyźni. Porównując proporcje kobiet i mężczyzn w ogólnej populacji bezrobotnych i w populacji długotrwale bezrobotnych widać, że w tym drugim przypadku udział kobiet jest jeszcze większy niż w ogólnej zbiorowości bezrobotnych powiatu. Na koniec 2017 r., udział kobiet w ogólnej populacji bezrobotnych wynosił 61,4%, natomiast udział kobiet wśród długotrwale bezrobotnych aż 66,1%.

Wykres 12. Bezrobotni długotrwale w podziale na płeć. Stan na koniec roku.

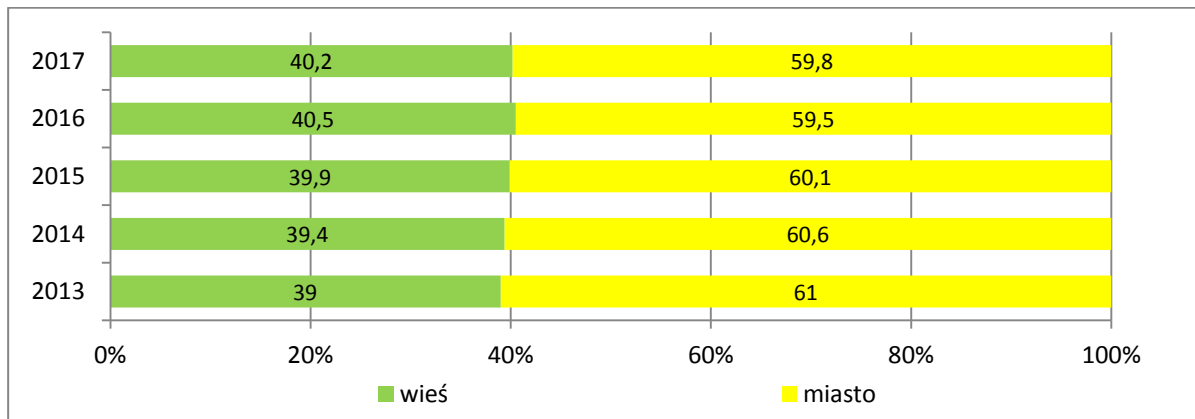

Źródło: PUP w Bełchatowie

1.4.2. BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI

Bezrobocie w powiecie bełchatowskim skupia się w większym stopniu na obszarach miejskich niż wiejskich. Choć odsetek bezrobotnych zamieszkałych na wsi z roku na rok nieznacznie wzrasta, to wciąż stanowią oni około 40% ogółu zarejestrowanych. Odpowiada to proporcjom potencjału ludności w wieku produkcyjnym zamieszkującej tereny wiejskie i miejskie powiatu. Na koniec 2016 r. 40,3% ludności powiatu w wieku produkcyjnym stanowiły osoby zamieszkałe na wsi (bezrobotni z terenów wiejskich stanowili 40,2% ogółu bezrobotnych), natomiast 59,7% zamieszkali w miastach (bezrobotni zamieszkali w miastach stanowili 59,8%).

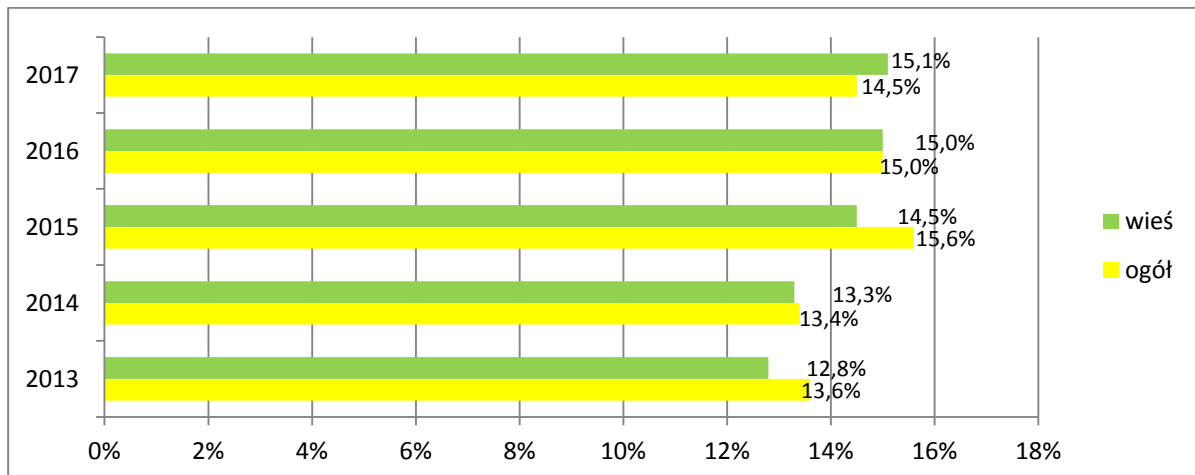
Wykres 13. Udział bezrobotnych z terenów wiejskich i miejskich w ogólnej liczbie bezrobotnych powiatu. Stan na dzień 31.12.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Wg stanu na koniec grudnia 2017 r. liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyniosła 1 295 osób, co stanowiło 40,2% ogólnej liczby bezrobotnych. W porównaniu do stanu na koniec 2016 r. liczba bezrobotnych mieszkańców wsi zmniejszyła się o 361 osób, a ich udział o 0,3 pkt procentowego (31.12.2016 r. – 1 656 osób tj. 40,5%).

Wykres 14. Bezrobotni z terenów wiejskich, pobierający zasiłek dla bezrobotnych w porównaniu z ogólną liczbą bezrobotnych zasiłkobiorców powiatu. Stan na dzień 31.12.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Na koniec 2017 r. zasiłek pobierało 196 osób z terenów wiejskich. Wśród ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi osoby pobierające zasiłek dla bezrobotnych stanowiły 15,1%, o 0,6 pkt procentowego więcej niż dla całej populacji bezrobotnych powiatu.

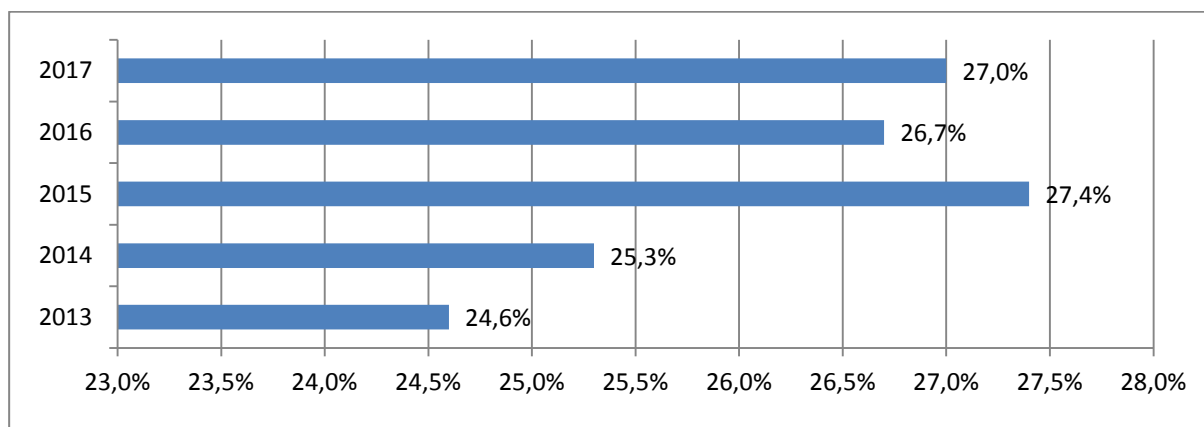
Aż do 2016 r., niezmiennie od lat, gminą wiejską o najwyższym odsetku osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych była gmina Kleszczów (w 2016 roku 24,3% zasiłkobiorców).

Na koniec roku 2017 sytuacja uległa zmianie i gminą wiejską o najwyższym odsetku zasiłkobiorców była gmina Bełchatów - 17,5%, natomiast w gminie Kleszczów odsetek ten spadł do 16,4%. Dla porównania: dla całego powiatu wynosił 14,5%.

W porównaniu z końcem 2016 r., odsetek osób posiadających gospodarstwo rolne w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkałych tereny wiejskie zwiększył się o 0,3 pkt procentowego, natomiast w porównaniu z końcem roku 2013 o 2,4 pkt procentowego.

Wykres 15. Udział osób posiadających gospodarstwo rolne w ogólnej liczbie bezrobotnych z terenów wiejskich. Stan na dzień 31.12.

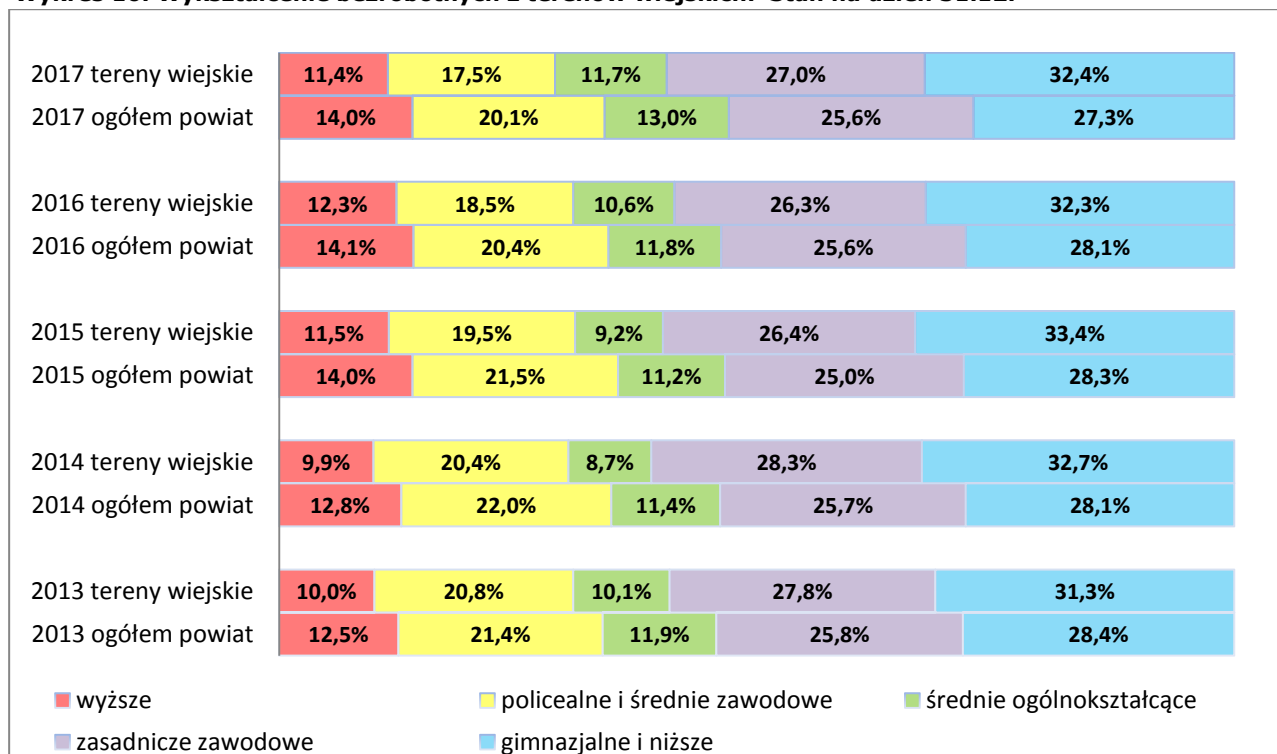
Źródło: PUP w Bełchatowie

Porównując dane dotyczące zmian w poziomie wykształcenia na koniec roku 2017 widać, że w odniesieniu do roku 2016 nastąpił wzrost udziału bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i zasadniczym zawodowym oraz nieznaczny z gimnazjalnym i niższym, natomiast zmniejszył się odsetek osób z wykształceniem wyższym oraz policealnym i średnim zawodowym.

Wśród osób z terenów wiejskich 32,4% to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. W porównaniu z udziałem osób bezrobotnych o tym poziomie wykształcenia z terenu całego powiatu, wskaźnik ten dla wsi jest wyższy o 5,1 pkt procentowego.

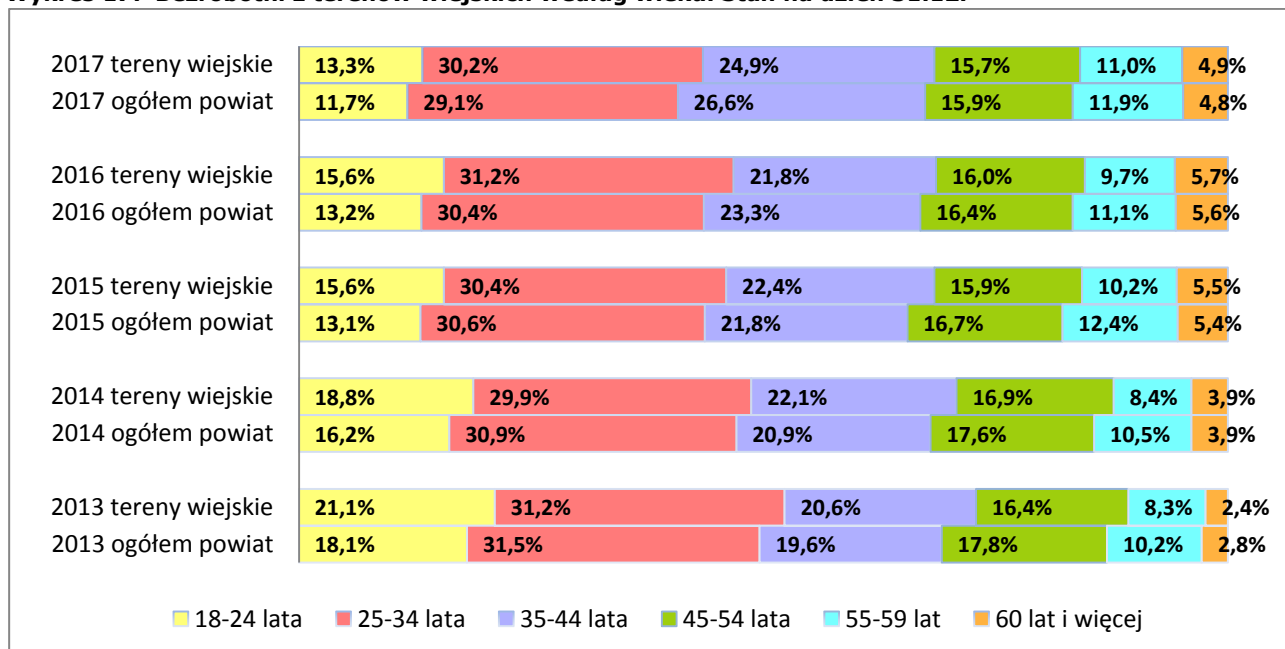
Z kolei porównując udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym zamieszkałych na wsi oraz odsetek osób o tym poziomie wykształcenia zamieszkałych w miastach powiatu, który na koniec 2017 r. wyniósł 23,8%, widać, że wieś wypada gorzej o 8,6 pkt procentowego.

Wykres 16. Wykształcenie bezrobotnych z terenów wiejskich. Stan na dzień 31.12.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Wykres 17. Bezrobotni z terenów wiejskich według wieku. Stan na dzień 31.12.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Największe zmiany w strukturze wiekowej osób zamieszkałych na wsi odnotowano w grupie wiekowej 35-44 lata (wzrost odsetka o 3,1 pkt procentowego) oraz w grupie osób w wieku 18-24 lata (spadek odsetka o 2,3 pkt procentowego). Szczegółowo zmiany dla mieszkańców z terenów wiejskich przedstawia *Tabela 13*.

Tabela 13. Zmiany w strukturze wiekowej bezrobotnych z terenów wiejskich - stan na koniec 2017 r. w porównaniu do stanu na koniec 2016 r.

Wiek	Stan na koniec 2016 r.	Stan na koniec 2017 r.	Wzrost /spadek w porównaniu do stanu na koniec 2016 r.
18-24 lata	15,6%	13,3%	-2,3 pkt proc.
25-34 lata	31,2%	30,2%	-1 pkt proc.
35-44 lata	21,8%	24,9%	3,1 pkt proc.
45-54 lata	16,0%	15,7%	-0,3 pkt proc.
55-59 lat	9,7%	11%	1,3 pkt proc.
powyżej 60 roku życia	5,7%	4,9%	-0,8 pkt proc.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi 52,7% (682 osoby) stanowili długotrwale bezrobotni (2016 r. – 54,6%, 2015 r. - 56,7%, 2014 r. - 61,6%, 2013 r. - 55,7%). W porównaniu z całą populacją bezrobotnych powiatu, tereny wiejskie wypadają korzystniej. Dla porównania - długotrwale bezrobotni z całego powiatu na koniec 2017 r. stanowili 54,4%.

1.4.3. BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU

Na koniec 2017 r., w ewidencji PUP w Bełchatowie figurowało 467 osób z prawem do zasiłku. Stanowiły one 14,5% ogółu bezrobotnych, o 0,5 pkt procentowego mniej w porównaniu ze stanem z końca roku 2016. Wśród uprawnionych do pobierania zasiłku kobiety stanowiły 61,2% (koniec 2016 r. - 59,1%).

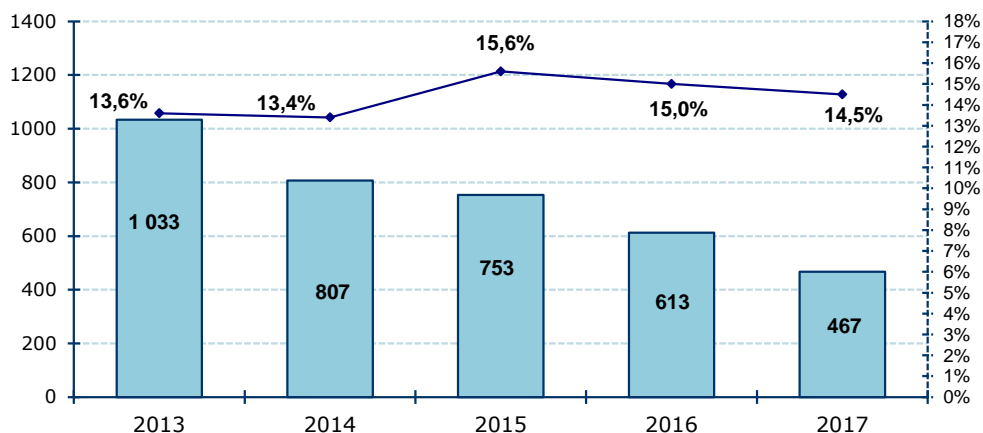
Na dzień 31.12.2017 r. wśród osób pobierających zasiłek wybrane grupy bezrobotnych stanowiły:

- 21% - bezrobotni do 30 roku życia,
- 31% - bezrobotni powyżej 50 roku życia,

- 10,3% - bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych,
- 42% - bezrobotni zamieszkali na wsi
- 7,7% - bezrobotni niepełnosprawni.

(Jedna osoba może zaliczać się jednocześnie do kilku kategorii bezrobotnych).

Wykres 18. Liczba i udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych powiatu bełchatowskiego w latach 2013 – 2017. Stan na dzień 31.XII.

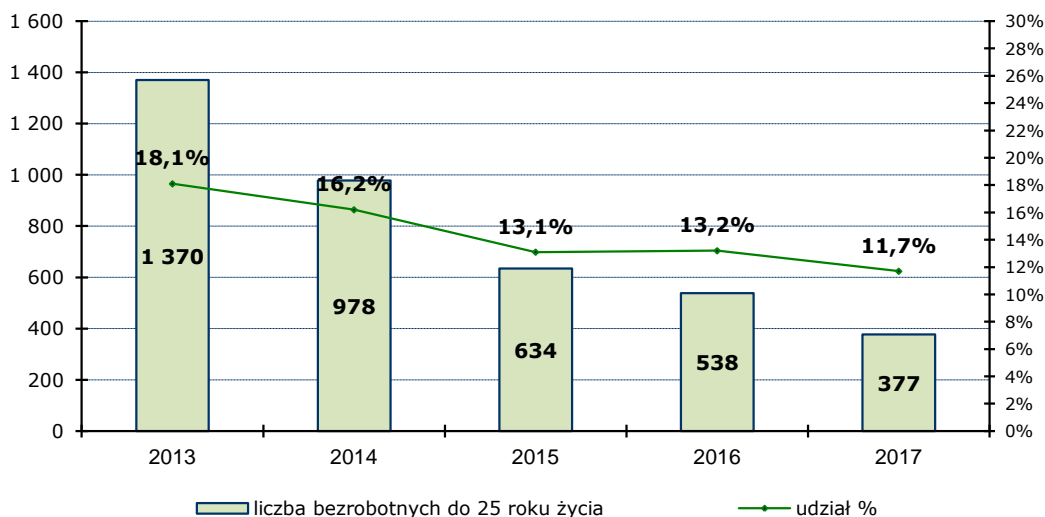

Źródło: PUP w Bełchatowie

1.4.4. BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA

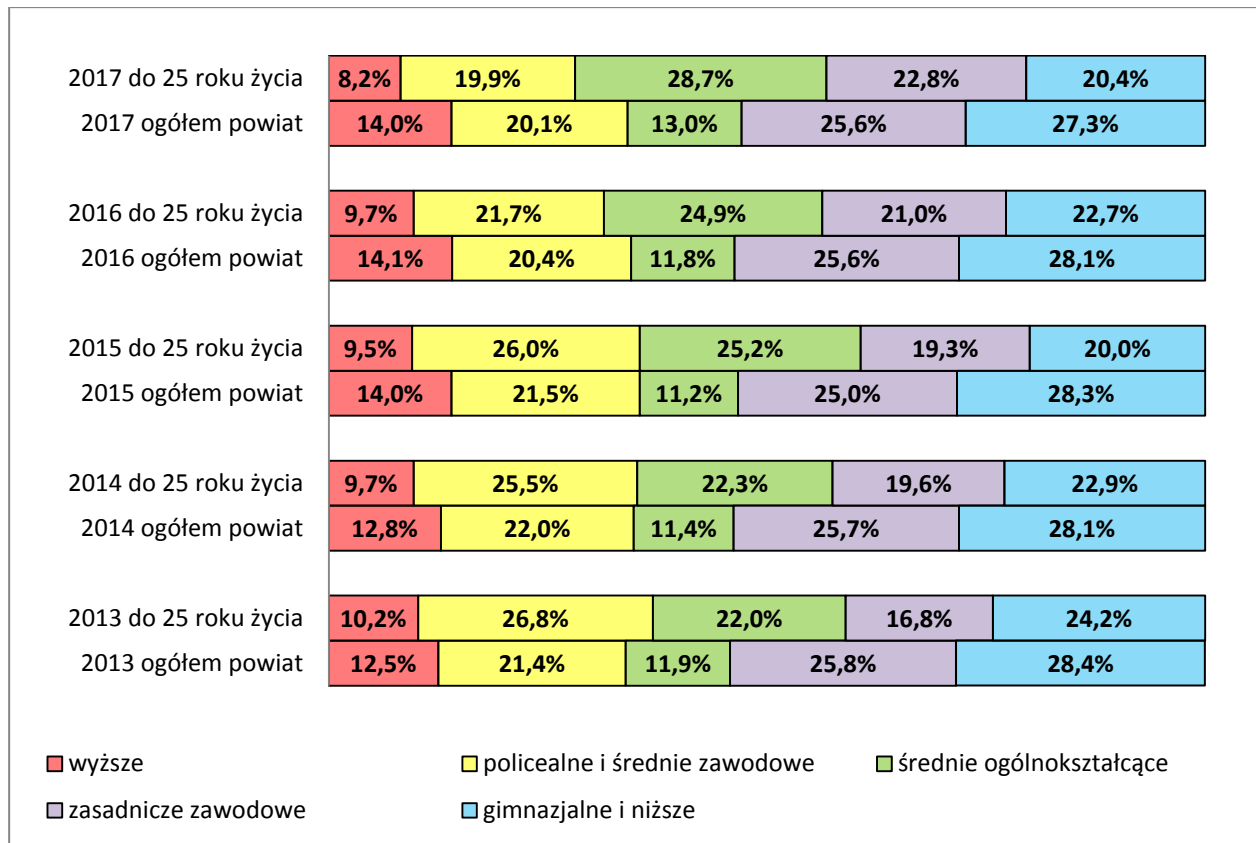
Wg stanu na 31.12.2017 r. udział bezrobotnych do 25 roku życia w ogólnej liczbie osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Bełchatowie ukształtował się na poziomie 11,7% (377 osób), z których 62,3% stanowiły kobiety. Po gwałtownym spadku liczby bezrobotnych z tej grupy wiekowej w latach 2014-2015, w 2016 roku nastąpiło jego wyhamowanie. Na przestrzeni roku 2014 ich liczba zmniejszyła się o 392 osoby, w 2015 r. - o 344 osoby, w 2016 r. już tylko o 96 osób. Rok 2017 r. przyniósł spadek liczby bezrobotnych z tej grupy wiekowej o 161 osób, a odsetka o 1,5 pkt procentowego. Szczegółowe dane obrazuje Wykres 19.

Wykres 19. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych do 25 roku życia i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych powiatu (lata 2013-2017). Stan na koniec roku.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Wykres 20. Bezrobotni do 25 roku życia wg wykształcenia. Stan na dzień 31.12

Źródło: PUP w Bełchatowie

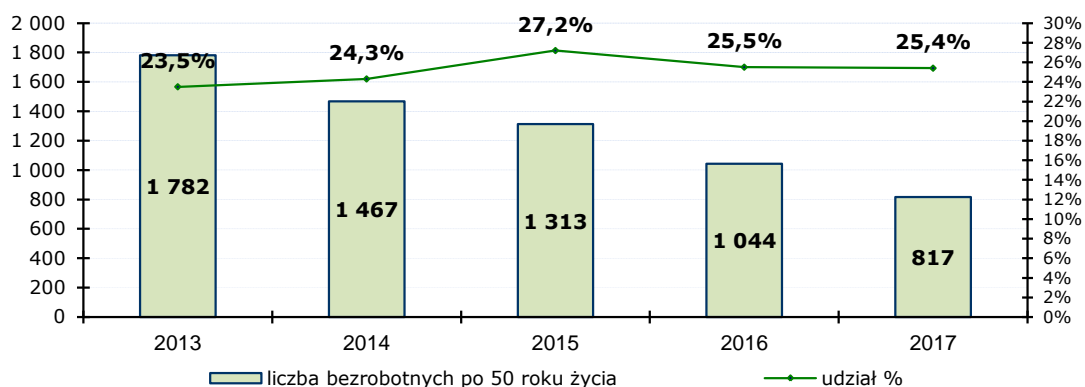
Największą zmianę w strukturze wykształcenia bezrobotnych do 25 roku życia w ostatnim roku odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (wzrost na przestrzeni roku o 3,8 pkt procentowego) i na koniec 2017 r. były one najliczniej reprezentowane w tej grupie wiekowej bezrobotnych. Najmniej liczną grupą były osoby z wykształceniem wyższym. Szczegółowo przedstawia to *Wykres 20*.

Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, iż począwszy od 2013 r. obserwujemy spadek odsetka długotrwale bezrobotnych wśród osób do 25 roku życia. Na koniec 2013 r. wynosił on 41,4%, na koniec 2014 r. – 40,6%, na koniec 2015 r. – 35,3%, na koniec 2016 r. – 28,6%, na koniec 2017 r. – 28,1%. Dla porównania - wśród całej populacji bezrobotnych udział długotrwale bezrobotnych wynosił odpowiednio: 2013 r. – 55,7%, 2014 r. – 60%, 2015 r. – 56,2%, 2016 r. – 55%, 2017 r. - 54,4%. Na koniec 2017 r. różnica dla tego wskaźnika między całą populacją bezrobotnych, a bezrobotnymi do 25 roku życia wynosiła 26,3 pkt procentowego.

1.4.5. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Na koniec roku 2017 w rejestrach bezrobotnych pozostawało 817 osób powyżej 50 roku życia. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 25,4% (spadek o 0,1 pkt procentowego w stosunku do roku 2016). Wśród osób powyżej 50 roku życia kobiety stanowiły 47,9% (grudzień 2016 r. – 45,6%). Na dzień 31.12.2017 r. prawo do zasiłku w tej grupie wiekowej posiadało 17,7% (koniec 2016 r. – 20,4%). Ich odsetek był o 3,2 pkt procentowego wyższy niż odsetek zasiłkobiorców w całej populacji bezrobotnych.

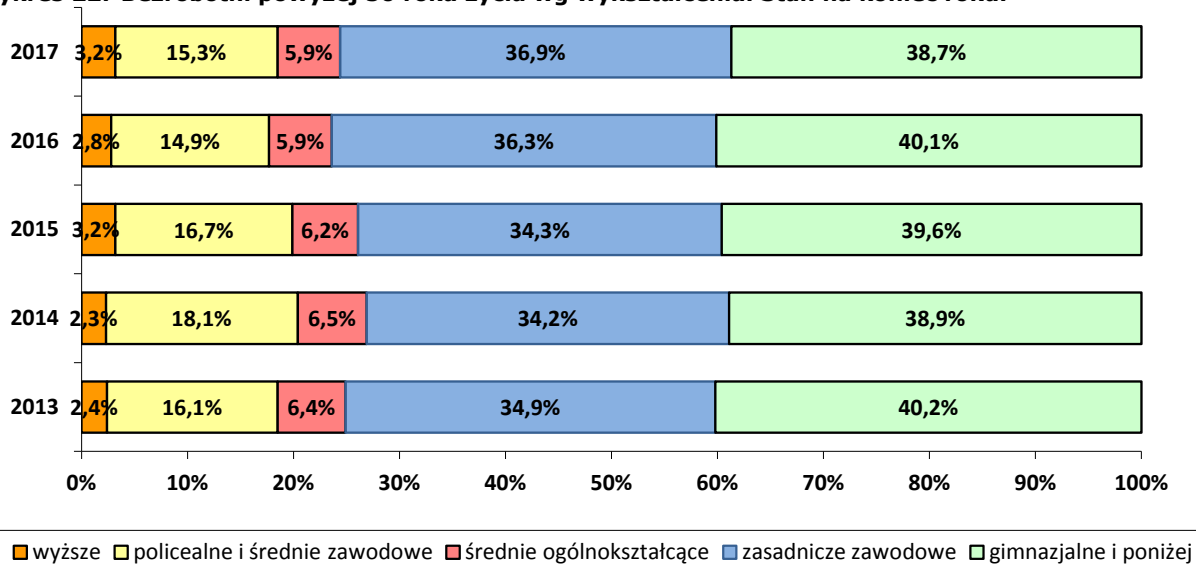
Wykres 21. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych powiatu (lata 2013-2017). Stan na koniec roku.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Bezrobotni po 50 roku życia są w relatywnie gorszej sytuacji na rynku pracy. Utrata pracy w tym wieku w sposób szczególny obniża poczucie własnej wartości, a w konsekwencji motywację do poszukiwania pracy, przekwalifikowania się, czy też podejmowania nauki. Trudną sytuację pogłębia niższy poziom wykształcenia niż w pozostałych kategoriach wiekowych bezrobotnych, trudności w dostosowywaniu się do nowych technologii itp.

Wykres 22. Bezrobotni powyżej 50 roku życia wg wykształcenia. Stan na koniec roku.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Wśród bezrobotnych w tej grupie wiekowej, od lat, najliczniej reprezentowane są osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (w 2017 r. – 38,7%) oraz zasadniczym zawodowym (w 2017 r. – 36,9%). Obydwie grupy stanowiły łącznie ponad trzy czwarte tej zbiorowości (75,6%). Najmniej osób posiadało wykształcenie wyższe.

Atutem osób powyżej 50 roku życia może być długoletni staż pracy, a tym samym zdobyte doświadczenie zawodowe. Na koniec 2017 r., 37,6% osób po 50 roku życia posiadało staż pracy powyżej 20 lat, bez stażu było ich 3,9%.

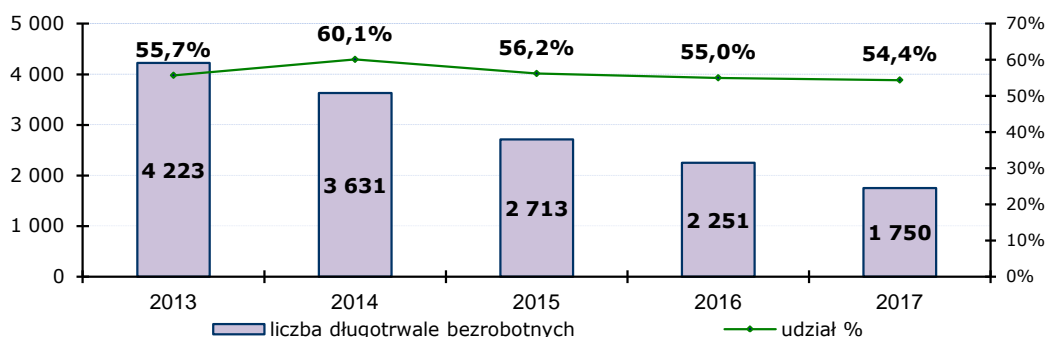
Po systematycznym wzroście wśród osób powyżej 50 roku życia, odsetka osób pozostających w rejestrze powyżej 24 miesięcy (2013 r. - 28,7%, 2014 r. - 33,3%, 2015 r. - 34%, 2016 r. - 39,2%), po raz pierwszy od lat, nastąpił jego spadek do 34,4% na koniec 2017 r.

1.4.6. DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI

Osobami długotrwale bezrobotnymi, są zgodnie z definicją *Ustawy*, osoby bezrobotne, pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Osoby długotrwale bezrobotne są szczególnie zagrożone dezaktualizacją posiadanych kwalifikacji zawodowych.

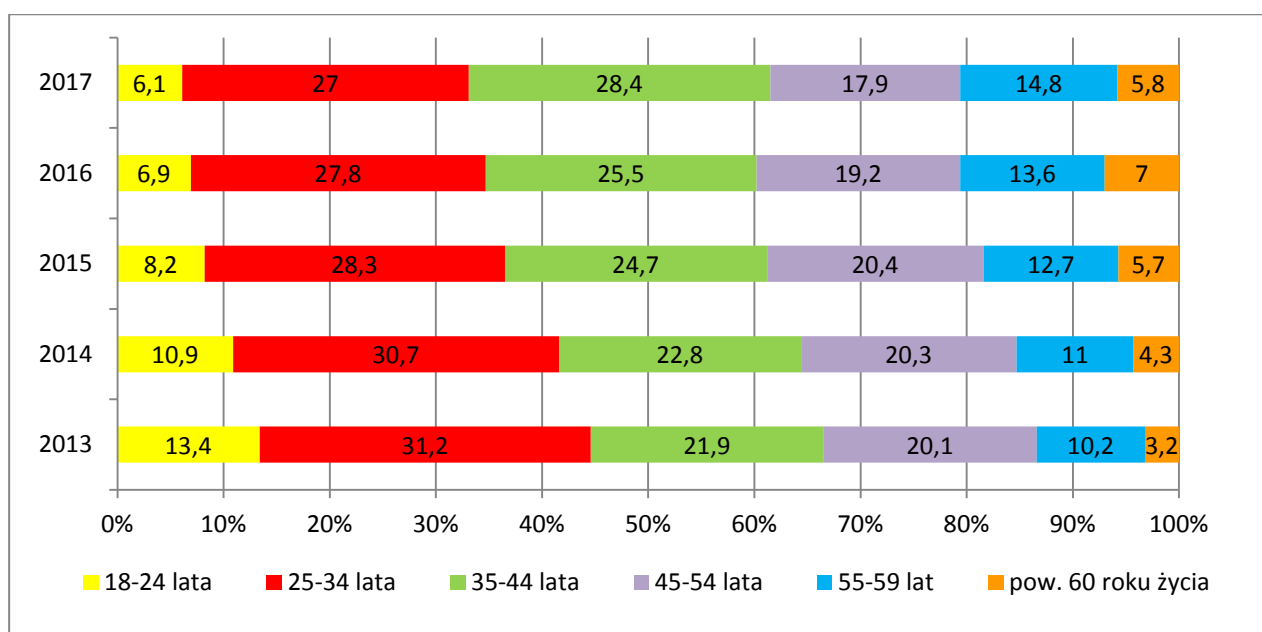
Wykres 23. Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych powiatu (lata 2013-2017). Stan na koniec roku.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Na koniec 2017 r. status długotrwale bezrobotnego posiadało 1 750 osób. Mimo spadku w ostatnim roku ich odsetka o 0,6 pkt procentowego, bezrobocie długotrwale wciąż pozostaje poważnym problemem naszego powiatu. Zjawisko to występuje we wszystkich grupach wiekowych bezrobotnych. Na koniec 2017 r., najliczniejszą grupą wiekową spośród osób długotrwale bezrobotnych były osoby w wieku 35-44 lata (28,4%), podczas gdy wśród całej populacji bezrobotnych powiatu najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lata. Szczegółowo strukturę wiekową osób długotrwale bezrobotnych w latach 2013-2017 przedstawia Wykres 24.

Wykres 24. Struktura wiekowa osób długotrwale bezrobotnych. Stan na koniec roku.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Tabela 14. Zmiany w strukturze wiekowej długotrwale bezrobotnych. Stan w końcu roku 2017 w porównaniu ze stanem w końcu roku 2016.

Wiek	Stan na koniec 2016 r.	Stan na koniec 2017 r.	Wzrost /spadek w porównaniu do stanu na koniec 2016 r.
18-24 lata	6,9%	6,1%	-0,8 pkt proc.
25-34 lata	27,8%	27%	-0,8 pkt proc.
35-44 lata	25,5%	28,4%	2,9 pkt proc.
45-54 lata	19,2%	17,9%	-1,3 pkt proc.
55-59 lat	13,6%	14,8%	1,2 pkt proc.
powyżej 60 roku życia	7%	5,8%	-1,2 pkt proc.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Tabela 15. Struktura wiekowa długotrwale bezrobotnych w porównaniu ze strukturą wiekową całej populacji bezrobotnych powiatu bełchatowskiego. Stan na dzień 31.12.2017 r.

Wiek	Bezrobotni ogółem	Długotrwale bezrobotni	Różnica (wart. bezwzgl.)
18-24 lata	11,7%	6,1%	5,6 pkt proc.
25-34 lata	29,1%	27%	2,1 pkt proc.
35-44 lata	26,6%	28,4%	1,8 pkt proc.
45-54 lata	15,9%	17,9%	2 pkt proc.
55-59 lat	11,9%	14,8%	2,9 pkt proc.
powyżej 60 roku życia	4,8%	5,8%	1 pkt proc.

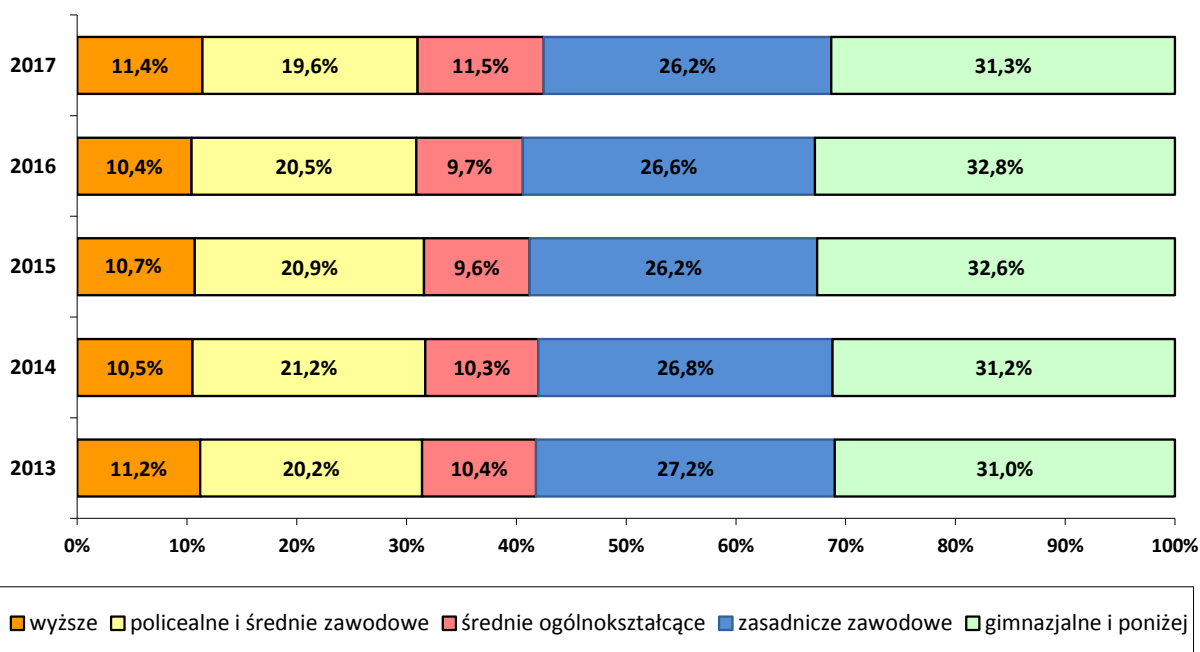
Źródło: PUP w Bełchatowie

Porównując rozkład wiekowy wśród całej populacji bezrobotnych i wśród długotrwale bezrobotnych widać, że największa różnica występuje w przypadku osób w wieku 18-24 lata. Wśród długotrwale bezrobotnych jest ich o 5,6 pkt procentowego mniej niż w całej populacji bezrobotnych powiatu.

Korzystnie wypada tu również grupa osób w wieku 25-34 lata (o 2,1 pkt procentowego mniej niż w całej populacji bezrobotnych). Jest to związane z większą mobilnością i elastycznością zawodową tych grup wiekowych.

W przypadku pozostałych grup, są one nadreprezentowane wśród długotrwale bezrobotnych: dla osób w wieku 35-44 lata różnica wynosi 1,8 pkt procentowego, dla osób w wieku 45-54 lata 2 pkt procentowe, dla osób w wieku 55-59 lat 2,9 pkt procentowego, dla osób powyżej 60 roku życia różnica ta jest najmniejsza i wynosi 1 pkt procentowy.

Wykres 25. Bezrobotni długotrwale wg wykształcenia. Stan na koniec roku.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Na koniec 2017 r. największa grupa długotrwale bezrobotnych, podobnie jak w latach poprzednich, posiadała wykształcenie gimnazjalne i niższe (31,3%), kolejną grupą były osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (26,2%) oraz policealnym i średnim zawodowym (19,6%). Znacznie mniej licznie reprezentowane były dwie pozostałe grupy. Bezrobotni z wykształceniem wyższym stanowili 11,4%, a ze średnim ogólnokształcącym 11,5%. Podobne proporcje w strukturze wykształcenia długotrwale bezrobotnych utrzymują się od lat.

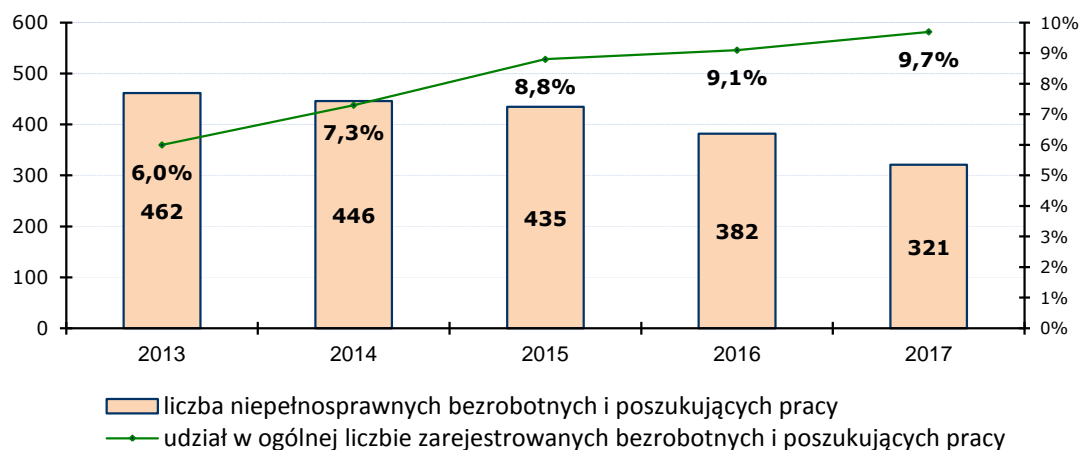
Spośród 199 osób długotrwale bezrobotnych z wykształceniem wyższym 16,6% stanowili mężczyźni, a aż 83,4% kobiety.

1.4.7. NIEPEŁNOSPRAWNI (BEZROBOTNI I POSZUKUJĄCY PRACY)

Dla osób niepełnosprawnych praca stanowi nie tylko źródło dochodów, ale przede wszystkim jest najskuteczniejszym sposobem rehabilitacji społeczno-zawodowej.

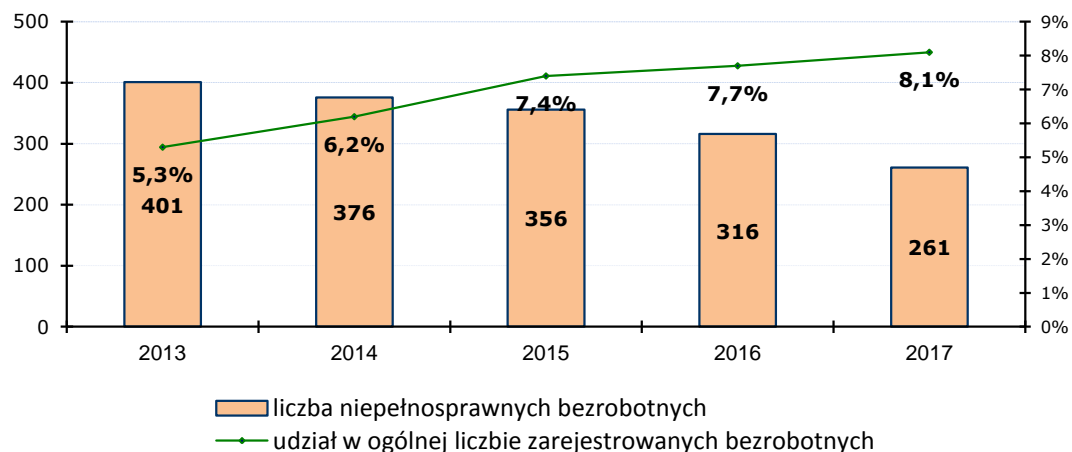
W ostatnich latach, liczba osób niepełnosprawnych (bezrobotnych i poszukujących pracy) figurujących w ewidencji PUP w Bełchatowie na koniec roku, kształtowała się następująco: 2013 r. – 462 osoby, 2014 r. – 446 osób, 2015 r. – 435 osób, 2016 r. – 382 osoby, 2017 r. – 321 osób.

Wykres 26. Liczba niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy i ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych (bezrobotnych i poszukujących pracy) w latach 2013-2017. Stan na koniec roku.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Wykres 27. Liczba niepełnosprawnych bezrobotnych i ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2013-2017. Stan na koniec roku.

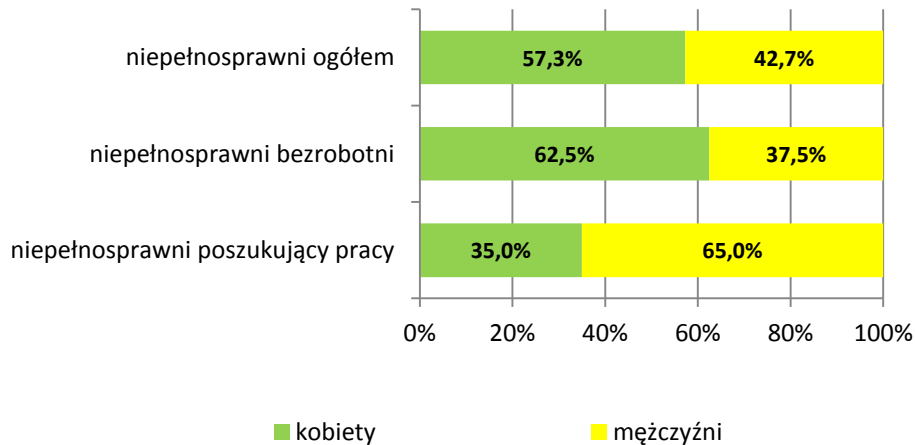
Źródło: PUP w Bełchatowie

Na koniec 2017 roku w rejestrze bezrobotnych i poszukujących pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Bełchatowie znajdowało się łącznie 321 osób niepełnosprawnych deklarujących chęć podjęcia pracy, w tym 261 osób ze statusem bezrobotnego i 60 osób ze statusem poszukującego pracy.

Wśród zarejestrowanych na koniec 2017 r. niepełnosprawnych bezrobotnych 62,5% to kobiety, 37,5% to mężczyźni, natomiast wśród poszukujących pracy proporcje płci są odwrotne (35% to kobiety, 65% to mężczyźni).

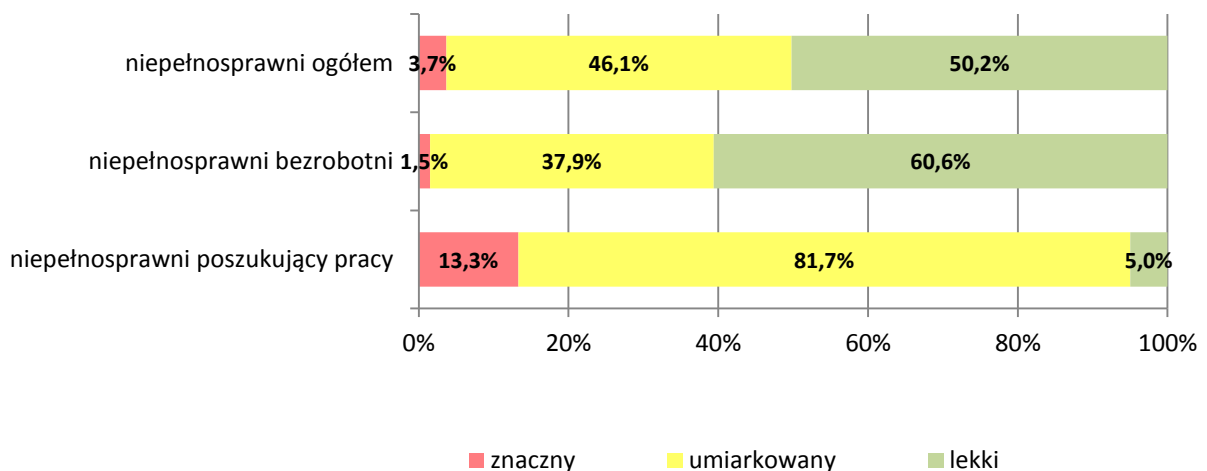
Wykres 28. Niepełnosprawni w podziale na płeć. Stan na 31.12.2017 r.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Wśród bezrobotnych większość stanowili niepełnosprawni ze stopniem lekkim (60,6%), wśród poszukujących pracy zdecydowana większość (81,7%) to niepełnosprawni ze stopniem umiarkowanym.

Wykres 29. Niepełnosprawni w podziale na stopień niepełnosprawności. Stan na 31.12.2017 r.

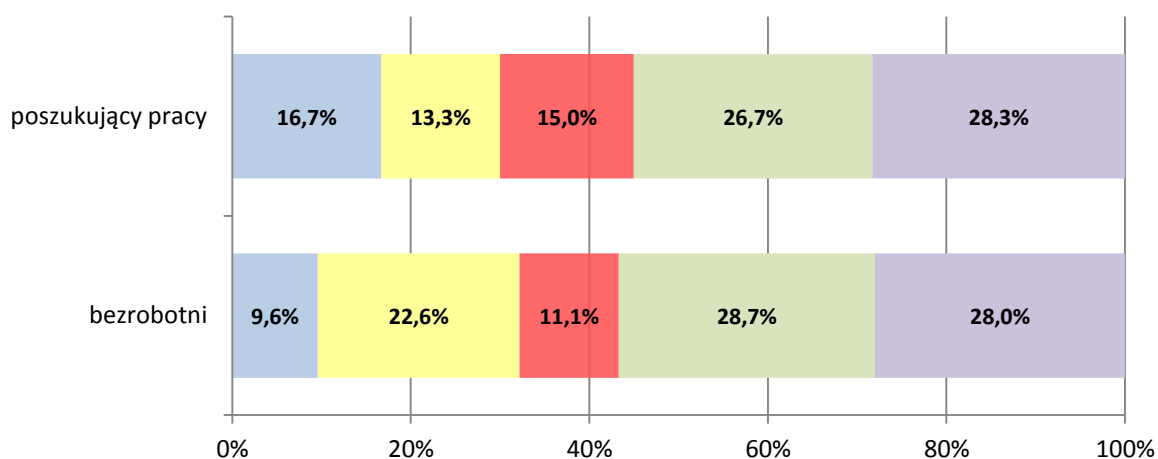

Źródło: PUP w Bełchatowie

Na koniec 2017 r. niepełnosprawni bezrobotni najczęściej legitymowali się wykształceniem zasadniczym zawodowym (28,7%) oraz gimnazjalnym lub niższym (28%). Wśród poszukujących pracy – w odwrotnej kolejności – najliczniej reprezentowane były osoby z wykształceniem

gimnazjalnym i niższym (28,3%) oraz zasadniczym zawodowym (26,7%). Szczegółowe dane przedstawione są na poniższym wykresie.

Wykres 30. Struktura wykształcenia niepełnosprawnych. Stan na 31.12.2017 r.

■ wyższe ■ policealne i średnie zawodowe ■ średnie ogólnokształcące ■ zasadnicze zawodowe ■ gimnazjalne i niższe

Źródło: PUP w Bełchatowie

Porównując koniec roku 2017 z końcem roku 2013 widać, że dynamika spadku (spadek o 34,9%) liczby bezrobotnych niepełnosprawnych na przestrzeni tego czasu, była zdecydowanie mniejsza od dynamiki spadku ogólnej liczby bezrobotnych powiatu (spadek o 57,5%).

Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych pozostająca w dyspozycji Urzędu w latach 2013-2017 wynosiła: 2013 r. – 105, 2014 r. – 120, 2015 r. – 133, 2016 r. – 175, 2017 r. – 113.

W 2017 roku 166 osób niepełnosprawnych bezrobotnych podjęło zatrudnienie (w 2013 r. – 177 osób, w 2014 r. – 165 osób, w 2015 r. – 182 osoby, w 2016 r. – 214 osób), w tym 22 w ramach stanowisk subsydiowanych.

Ponadto 21 osób bezrobotnych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności rozpoczęło staż (FP/EFS), 1 osoba odbyła szkolenie, 20 osób prace społecznie użyteczne (w tym 3 w ramach PAI).

W ramach środków PFRON w 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie zawarł umowy o organizację 4 staży dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy na łączną kwotę 30 747,84 zł. Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy odbywały staże na stanowiskach:

- pracownik biurowy – 2 osoby,
- pomoc administracyjna – 1 osoba,
- informatyk – 1 osoba.

Ze środków PFRON sfinansowano również szkolenie SEP do 1 kw dla 1 osoby niepełnosprawnej poszukującej pracy.

1.5. PODSUMOWANIE

Tabela 16. Liczba i udział procentowy poszczególnych grup bezrobotnych w latach 2013-2017 – stan na koniec roku.

Wyszczególnienie	stan na dzień 31 grudnia 2013 r.	stan na dzień 31 grudnia 2014 r.	stan na dzień 31 grudnia 2015 r.	stan na dzień 31 grudnia 2016 r.	stan na dzień 31 grudnia 2017 r.
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	7 576	6 042	4 830	4 090	3 218
Liczba i udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych	4 223 55,7%	3 391 56,1%	2 809 58,2%	2 317 56,7%	1 976 61,4%
Liczba i udział osób długotrwale bezrobotnych wśród ogółu bezrobotnych	4 223 55,7%	3 631 60,1%	2 713 56,2%	2 251 55%	1 750 54,4%
Liczba i udział osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych	1 033 13,6%	807 13,4%	753 15,6%	613 15%	467 14,5%
Liczba i udział osób z terenów wiejskich w ogólnej liczbie bezrobotnych	2 958 39%	2 380 39,4%	1 925 39,9%	1 656 40,5%	1 295 40,2%
Liczba i udział osób poniżej 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych	1 370 18,1%	978 16,2%	634 13,1%	538 13,2%	377 11,7%
Liczba i udział osób powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych	1 782 23,5%	1 467 24,3%	1 313 27,2%	1 044 25,5%	817 25,4%

Zródło: PUP w Bełchatowie

2. DZIAŁANIA PUP W ZAKRESIE PROMOCJI ZATRUDNIENIA, OGRANICZANIA BEZROBOCIA I ŁAGODZENIA JEGO SKUTKÓW

Celem aktywnej polityki rynku pracy jest zmniejszenie rozmiarów bezrobocia poprzez aktywizację zawodową bezrobotnych oraz podnoszenie ich zdolności do podjęcia pracy. Duży nacisk kładziony jest również na aktywizację osób niepełnosprawnych. W aktywizacji bezrobotnych pomagają programy ułatwiające wejście i powrót na rynek pracy. Jedną z form pomocy jest subsydiowane zatrudnienie oraz przygotowanie osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia poprzez finansowanie szkoleń czy staży. Rozwój przedsiębiorczości wspierany jest poprzez udzielanie osobom bezrobotnym jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Od 2013 r., na stronie Publicznych Służb Zatrudnienia zamieszczane jest opracowanie dotyczące efektywności podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej za rok poprzedzający zamieszczenie raportu.

Na podstawie tych raportów opracowana została *Tabela 17* obrazująca jak powiat bełchatowski wypadł na tle województwa i kraju, jeśli chodzi o efektywność zatrudnieniową w 2013 i 2014 r. Począwszy od 2014 r. wskaźniki te mają wpływ na ocenę poszczególnych powiatów i wysokość przyznawanych środków. Podana w *Tabeli 17* efektywność zatrudnieniowa ustalona została jako stosunek liczby osób, które po zakończeniu udziału w określonej formie aktywizacji uzyskały zatrudnienie, tj. wyrejestrowały się z powiatowego urzędu pracy lub jeżeli w okresie do 3 miesięcy od czasu zakończenia udziału w programach nie zarejestrowały się w powiatowym urzędzie pracy, do liczby osób, które w danym roku zakończyły udział w formie aktywizacji.

Tabela 17. Efektywność zatrudnieniowa w powiecie bełchatowskim na tle województwa łódzkiego i kraju w 2013 i 2014 r.

Wyszczególnienie	2013			2014		
	Polska	woj. łódzkie	Powiat bełchatowski	Polska	woj. łódzkie	Powiat bełchatowski
Ogółem efektywność	63,4%	65,8%	71,1%	76,3%	79,7%	85%
Roboty publiczne	60%	77,4%	100%	72,3%	86,4%	100%
Prace interwencyjne	77,5%	84%	98,7%	83,2%	90,5%	100%
Stáže	65,8%	65,8%	82,2%	74,1%	75,4%	77,6%
Szkolenia	47,6%	46,4%	42,2%	55,6%	57,1%	73%
Prace społecznie użyteczne	19%	14,5%	17,3%	-----	-----	-----

Źródło: MRPiPS

W 2015 r. nastąpiła zmiana metodologii liczenia efektywności zatrudnieniowej dla podstawowych form aktywizacji zawodowej. W celu wyjaśnienia różnic przytaczamy fragment wstępu z opracowania MRPiPS „Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2015 roku” : *Zmiana metodologii dotyczyła przede wszystkim zmiany definicji zakończenia udziału w aktywizacji i zatrudnieniu. We wcześniejszych latach za datę zakończenia udziału w aktywizacji uznawano datę – w zależności od formy wsparcia – ukończenia uczestnictwa w danej formie wsparcia (szkolenia, staże) lub datę zakończenia finansowania ze środków Funduszu Pracy (m.in. roboty publiczne, prace interwencyjne, refundacja doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy). Począwszy od roku 2015 za datę zakończenia udziału w aktywizacji uznaje się moment zakończenia okresu zobowiązaniowego, wynikającego z przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.). W przypadku refundacji kosztów doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy okres zobowiązaniowy – na podstawie przepisów przywołanej ustawy – obejmuje okres, w którym pracodawca jest zobowiązany do utrzymania stanowiska pracy utworzonego lub doposażonego ze środków Funduszu Pracy.*

W przypadku definicji zatrudnienia, zmiana polegała na dokładnym określeniu warunków, po spełnieniu których osobę aktywizowaną można uznać za zatrudnioną. Wcześniej wystarczyło tzw. „domniemanie zatrudnienia”, tj. jeśli osoba bezrobotna po zakończeniu udziału w formie aktywizacji nie zarejestrowała się ponownie w powiatowym urzędzie pracy w okresie 3 miesięcy, uznawano, że podjęła ona zatrudnienie niezależnie od faktycznych powodów braku rejestracji. Obecnie do uzyskania efektu zatrudnieniowego konieczne jest, aby osoba bezrobotna po udziale w aktywizacji pracowała przez co najmniej 30 dni w okresie 3 miesięcy i z tego tytułu (poza nielicznymi wyjątkami) były odprowadzane składki na ubezpieczenia społeczne do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zmiana sposobu określania zakończenia aktywizacji miała szczególne znaczenie w przypadku form przewidujących jednorazową wypłatę środków Funduszu Pracy przy jednoczesnym, stosunkowo długim, okresie trwania danej formy, tj. dla dofinansowania działalności gospodarczej oraz refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Ocena efektów zatrudnieniowych następowała po upływie 3 miesięcy po wypłacie środków, a więc w okresie obowiązkowego prowadzenia działalności gospodarczej lub utrzymania refundowanego stanowiska

pracy. To powodowało, że efektywność zatrudnieniowa dla tych form wynosiła 100%, zaś efektywność kosztowa była równa przeciętnej kwocie dotacji czy refundacji, co nie oddawało rzeczywistych skutków interwencji finansowanych ze środków publicznych (Funduszu Pracy). Powyższe modyfikacje przyniosły pozytywny efekt w postaci zwiększenia wiarygodności danych dotyczących liczby osób faktycznie zatrudnionych po odbyciu formy aktywizacyjnej finansowanej z Funduszu Pracy. Mankamentem obecnie stosowanej metody jest – w przypadku długich form wsparcia, takich jak jednorazowe środki na utworzenie działalności gospodarczej czy dotacja na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy – brak faktycznego powiązania między wydatkami, a efektami uzyskanymi w wyniku poniesionych nakładów.

Ze względu na zmiany w metodologii liczenia, nie można porównywać w sposób bezpośredni wskaźników efektywności zatrudnieniowej uzyskiwanych do 2014 r. i osiągniętych od 2015 roku.

Tabela 18. Efektywność zatrudnieniowa i kosztowa podstawowych form aktywizacji w powiatowych urzędach pracy województwa łódzkiego w 2015 i 2016 r.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2015 r.		2016 r.	
		EFEKTYWNOŚĆ ZATRUDNIENIOWA (w %)	EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA (w zł)	EFEKTYWNOŚĆ ZATRUDNIENIOWA (w %)	EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA (w zł)
	POLSKA	75,89	12 996,00	78,74	11 291,09
	WOJ. ŁÓDZKIE	79,04	12 857,95	81,06	12 796,05
1.	Bełchatów	92,31	12 346,69	87,55	11 239,41
2.	Kutno	61,35	15 747,99	67,81	14 922,40
3.	Łask	80,59	10 441,84	81,02	9 961,10
4.	Łęczyca	96,48	9 730,55	86,50	10 815,21
5.	Łowicz	82,27	8 438,29	85,68	9 326,25
6.	Łódź Wschód	81,15	9 320,69	75,95	10 760,97
7.	Opoczno	77,77	9 397,08	85,45	8 531,82
8.	Pabianice	86,26	16 615,06	83,80	13 755,91
9.	Pajęczno	89,15	10 645,00	91,06	9 087,64
10.	Piotrków Trybunalski	83,93	11 397,73	84,73	10 137,83
11.	Poddębice	69,18	14 702,80	78,85	10 495,12
12.	Radomsko	84,39	13 837,97	90,35	16 004,80
13.	Rawa Mazowiecka	78,10	11 405,37	81,08	10 826,53
14.	Sieradz	75,57	11 412,45	78,84	11 578,48
15.	Tomaszów Mazowiecki	78,97	9 888,92	78,91	10 355,48
16.	Wieluń	89,41	10 612,64	93,30	10 716,82
17.	Wieruszów	86,84	9 094,88	91,54	8 797,74
18.	Zduńska Wola	76,63	11 786,48	81,71	11 097,97
19.	Zgierz	80,61	13 880,47	81,42	12 287,03
20.	Brzeziny	72,28	13 068,73	85,54	11 856,73
21.	Łódź	71,81	18 640,04	73,39	21 295,52
22.	Skierniewice	83,23	11 990,21	81,92	11 807,75

Zródło:MRPIPS

Informacja dotycząca efektywności uzyskanej w 2017 r. zostanie opublikowana na stronie MRPIPS nie wcześniej niż w czerwcu 2018 r.

W Tabeli 19 przedstawione są dane z Załącznika 1 do sprawozdania MRPiPS-02, na podstawie których liczona będzie efektywność zatrudnieniowa za rok 2017.

Tabela 19. Dane z Załącznika 1 do sprawozdania MRPiPS-02, na podstawie których liczona będzie efektywność zatrudnieniowa za rok 2017.

Wyszczególnienie		Liczba osób, które zakończyły udział w danej formie aktywizacji #	Liczba osób, które zostały zatrudnione #
Formy aktywizacji zawodowej, z tego (suma wierszy od 02 do 19 i od 21 do 23)	01	1 103,0	839,0
Staże	02	382,0	340,0
Szkolenia	03	59,0	37,0
Prace interwencyjne	04	117,0	115,0
Roboty publiczne	05	23,0	21,0
Prace społecznie użyteczne (bez PAI)	06	133,0	13,0
Program Aktywizacja i Integracja	07	22,0	0,0
Zatrudnienie wspierane	08	0,0	0,0
Przygotowanie zawodowe dorosłych	09	1,0	1,0
Stypendia za okres kontynuowania nauki	10	2,0	1,0
Refundacja składek na ubezpieczenia	11	0,0	0,0
Studia podyplomowe	12	0,0	0,0
Bon zatrudnieniowy	13	0,0	0,0
Bon na zasiedlenie	14	36,0	34,0
Dofinansowanie wynagrodzenia skierowanych bezrob. powyżej 50 r. ż.	15	22,0	18,0
Świadczenie aktywizacyjne	16	0,0	0,0
Wynagrodzenia i koszty osobowe członków spółdzielni socjaln.	17	0,0	0,0
Grant na telepracę	18	0,0	0,0
Dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej	19	177,0	169,0
w tym w ramach spółdzielni socjalnej	20	0,0	0,0
Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	21	88,0	68,0
Programy specjalne	22	19,0	0,0
Refundacja wynagrodzeń osób do 30 r. ż.	23	22,0	22,0
Suma kontrolna (wiersze od 1 do 23)	24	2 206,0	1 678,0

Źródło: PUP w Bełchatowie

W wierszach ujmuje się osoby tylko raz, niezależnie od liczby miesięcy

Zadania aktywizacyjne w urzędzie realizowane są w ramach Centrum Aktywizacji Zawodowej, będącego wyspecjalizowaną komórką organizacyjną PUP. W skład Centrum Aktywizacji Zawodowej wchodzi dwa działy: Instrumentów Rynku Pracy oraz Dział Obsługi Klienta.

Tabela 20. Struktura osób bezrobotnych, wyłączonych z ewidencji w 2017 r. w ramach poszczególnych form aktywizacji

Wyszczególnienie	Ogółem	Kobiety	z ogółem									
			zamieszkali na wsi		do 30 roku życia		do 25 roku życia		powyżej 50 roku życia		długotrwale bezrobotni	
			razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
Szkolenia zawodowe/ bony szkoleniowe	81	46	30	15	38	15	17	5	9	6	35	32
Staże/bony stażowe	576	398	248	173	380	254	256	174	25	18	165	118
Przygotowanie zawodowe dorosłych	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Prace społecznie użyteczne (w tym w ramach PAI)	192	133	68	42	22	19	6	4	61	28	162	110
Prace interwencyjne	145	84	57	32	37	23	23	12	17	6	27	13
Roboty publiczne	23	11	20	8	2	1	1	0	14	3	15	8
Jednorazowe środki na uruchomienie własnej działalności gospodarczej	151	71	65	31	69	30	19	9	4	2	27	12
Podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych	164	48	71	18	57	16	38	8	14	4	24	7
Podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	25	11	13	7	25	11	5	2	x	x	2	0
Podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	32	12	15	7	x	x	x	x	32	12	11	2
Podjęcia pracy w ramach refundacji części kosztów wynagrodzenia, nagród oraz składek na ubezpieczenie społeczne bezrobotnego do 30 roku życia	154	76	80	39	154	76	86	39	x	x	12	8

Zródło: PUP w Bełchatowie

2.1. Dział Instrumentów Rynku Pracy

Głównym zadaniem Działu Instrumentów Rynku Pracy jest pozyskiwanie i rozdysponowywanie środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego przeznaczonych na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej dla osób bezrobotnych.

W 2017 r. na finansowanie ze środków Funduszu Pracy programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej powiat bełchatowski otrzymał 11 382 500 zł. W porównaniu do roku ubiegłego środki zmniejszyły się o 235 400 zł, tj. o ponad 2,1%.

Na powyższą kwotę składały się:

- środki Funduszu Pracy według algorytmu - 6 054 529 zł,
- środki na realizację projektu współfinansowanego z EFS w ramach priorytetu inwestycyjnego 8ii *trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk marginalizowanych także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży* - w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 - 3 093 301 zł,
- środki na realizację projektu współfinansowanego z EFS w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.i *dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników* - w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014-2020 – 1 999 270 zł.

W 2017 r. PUP w Bełchatowie dysponował również środkami na aktywizację zawodową bezrobotnych do 30 roku życia w ramach instrumentu, o którym mowa w art. 150f ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w wysokości 3 000 000 zł oraz środkami Krajowego Funduszu Szkoleniowego w wysokości 405 700 zł przeznaczonymi na finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy.

2.1.1. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej

Osoby bezrobotne, absolwenci CIS lub absolwenci KIS, którzy zamierzają podjąć działalność gospodarczą, założyć lub przystąpić do spółdzielni socjalnej mogą wystąpić z wnioskiem o przyznanie na ten cel jednorazowych środków.

W 2017 r. jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przyznano 151 osobom. Zawarto umowy na łączną kwotę 3 322 886 zł. Środki te pochodziły z Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizowanych przez PUP w Bełchatowie projektów pod nazwą „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie bełchatowskim(III)” oraz „Aktywizacja osób po 29. roku życia pozostających bez pracy w powiecie bełchatowskim(III)”.

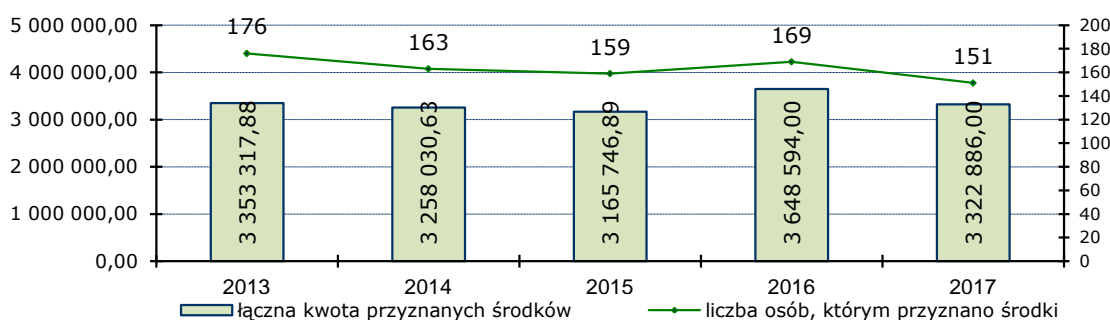
Dotacje finansowane z Funduszu Pracy przyznano 59 osobom na łączną kwotę 1 300 434 zł, natomiast 92 osoby uruchomiły działalność gospodarczą po przyznaniu dofinansowania w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na kwotę 2 022 452 zł.

Przywiązując dużą wagę do przedsiębiorczości i samozatrudnienia, przeanalizowano przedmiot uruchomionych działalności gospodarczych. Największym zainteresowaniem cieszyła się różnego rodzaju działalność usługowa, a szczególnie:

- usługi remontowo-budowlane,
- usługi fryzjerskie,
- usługi kosmetyczne,
- usługi rachunkowo-księgowe,
- konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych,
- lokal gastronomiczny (restauracje, pizzeria),
- usługi krawieckie,
- usługi informatyczne oraz agencje reklamowe.

Wykres 31. Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w latach 2013-2017

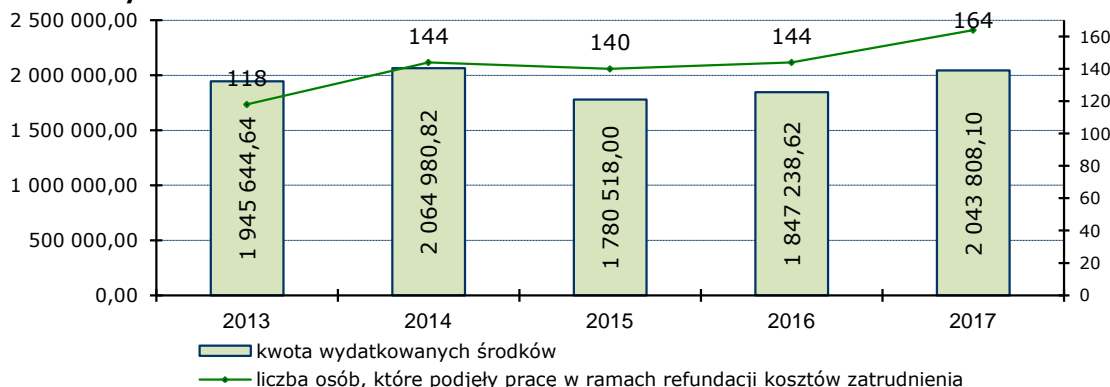
Źródło: PUP w Bełchatowie

2.1.2. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanych bezrobotnych

W 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie zawarł 85 umów o refundację ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy na łączną kwotę 1 813 808,10 zł, z których 5 zostało rozwiązanych przed wypłatą środków. PUP w Bełchatowie podpisał również 10 umów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na łączną kwotę 230 000 zł.

W 2017 r. na utworzonych miejscach pracy zatrudnienie podjęły 164 osoby (nowe miejsca pracy i „wymiany”). Najczęściej tworzone stanowiska pracy to: robotnik budowlany, sprzedawca, nauczyciel.

Wykres 32. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanych bezrobotnych w latach 2013-2017

Źródło: PUP w Bełchatowie

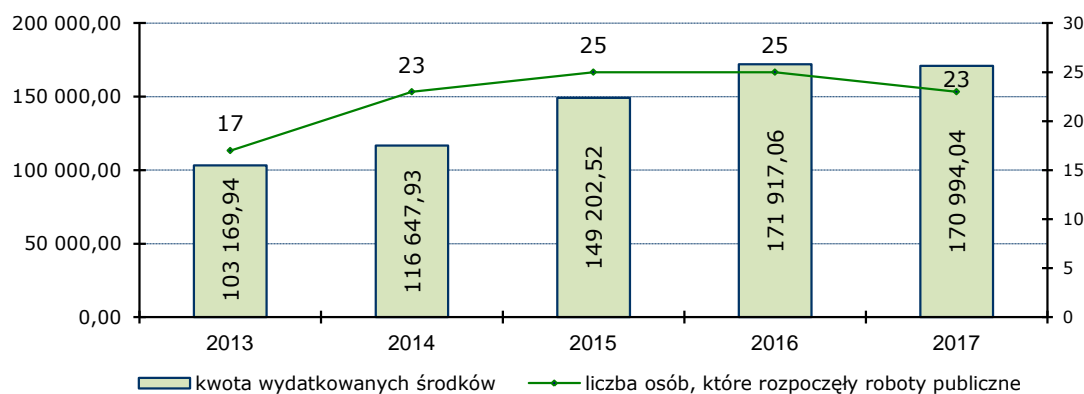
2.1.3. Roboty publiczne

W 2017 roku zostały zawarte 23 umowy o organizowanie robót publicznych, na łączną kwotę 170 994, 04 zł, w ramach których zatrudnienie podjęły 23 osoby bezrobotne.

Najczęściej oferowane w ramach robót publicznych stanowiska pracy to:

- robotnik gospodarczy,
- sprzątaczkę biurową,
- woźną,
- pomoc administracyjną,
- animator kultury.

Wykres 33. Roboty publiczne w latach 2013-2017

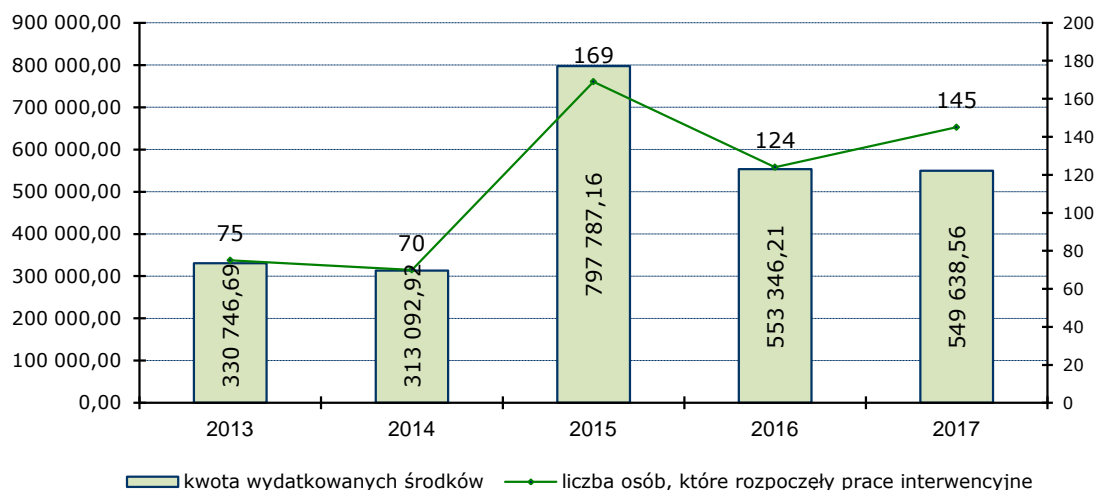

Źródło: PUP w Bełchatowie

2.1.4. Prace interwencyjne

W ramach prac interwencyjnych, w 2017 roku, zawartych zostało 129 umów na łączną kwotę 549 638,56 zł (26 umów z podmiotami nie będącymi przedsiębiorcami oraz 103 umowy z przedsiębiorcami). Ogółem w 2017 r. prace interwencyjne rozpoczęło 145 osób bezrobotnych (nowe miejsca pracy i „wymiany”). Najczęściej oferowane przez pracodawców w ramach prac interwencyjnych stanowiska to: robotnik gospodarczy, szwaczka, sprzedawca, ładowacz nieczystości stałych, robotnik budowlany, pomoc administracyjna.

Wykres 34. Prace interwencyjne w latach 2013-2017

Źródło: PUP w Bełchatowie

2.1.5. Bony na zasiedlenie dla osób do 30 roku życia

Bony na zasiedlenie to forma wsparcia skierowana do osób, które planują podjąć zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą w odległości co najmniej 80 km od dotychczasowego miejsca zamieszkania lub czas dojazdu środkami transportu zbiorowego przekraczał będzie łącznie 3 godziny w obie strony. Przyznane środki przeznacza się na pokrycie kosztów związanych z zamieszkaniem, a ich wysokość nie może być wyższa niż 200% przeciętnego wynagrodzenia. Bony przyznawane są na wniosek osoby bezrobotnej do 30 roku życia, posiadającej odpowiedni profil pomocy lub na wniosek osoby do 30 roku życia niepełnosprawnej poszukującej pracy niepozostającej w zatrudnieniu.

W 2017 roku przyznano łącznie 26 bonów na zasiedlenie, z których 7 zostało sfinansowanych ze środków EFS w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie bełchatowskim (III)”. Każda z osób otrzymała bon w wysokości 7 800,00 zł z przeznaczeniem na pokrycie kosztów związanych z zamieszkaniem.

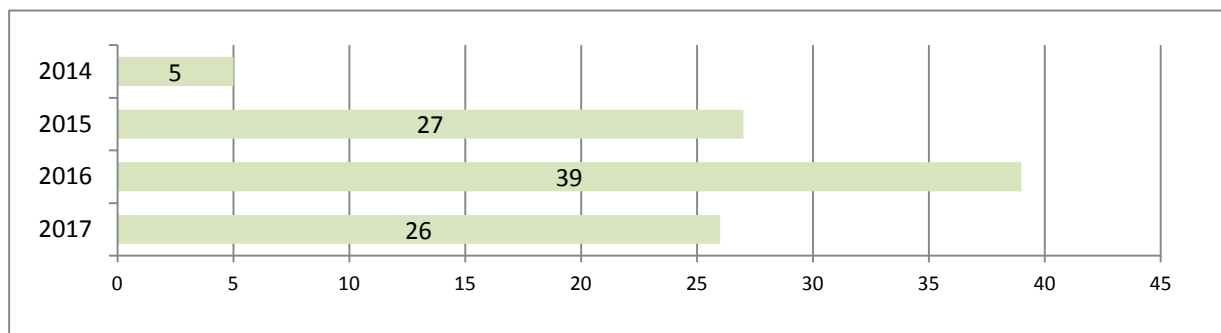
Warunkiem prawidłowego rozliczenia się z przyznanych środków jest udokumentowanie pozostawania w zatrudnieniu/wykonywania innej pracy zarobkowej przez okres 6 miesięcy w terminie 8 miesięcy od dnia otrzymania bonu na zasiedlenie. Osoba wyłączana jest z ewidencji z dniem podjęcia zatrudnienia, po przedłożeniu dokumentu potwierdzającego to zatrudnienie.

Rok 2014 był pierwszym rokiem, w którym ta forma wsparcia była realizowana.

Liczba i wysokość przyznawanego bonu na zasiedlenie w latach 2014-2016:

- 2014 r. - 5 bonów, każdy w wysokości 7 470,00 zł,
- 2015 r. - 27 bonów, każdy w wysokości 7 560,00 zł,
- 2016 r. - 39 bonów, każdy w wysokości 7 750,00 zł.

Wykres 35. Liczba osób, którym przyznano bony na zasiedlenie w latach 2014-2017

Źródło: PUP w Bełchatowie

2.1.6. Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia

Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia może otrzymać pracodawca albo przedsiębiorca.

Dofinansowanie wynagrodzenia przysługuje przez okres:

- a) 12 miesięcy w przypadku zatrudnienia bezrobotnych, którzy ukończyli 50 lat, a nie ukończyli jeszcze 60 roku życia;
- b) 24 miesięcy w przypadku zatrudnienia bezrobotnych, którzy ukończyli 60 lat.

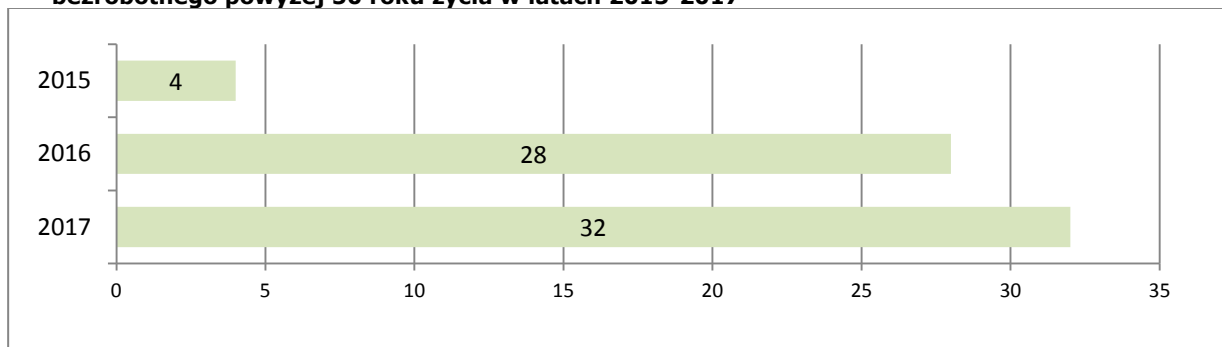
Wysokość dofinansowania wynosi maksymalnie 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę

miesięcznie. Pracodawca jest zobowiązany do dalszego zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu refundacji, odpowiednio 6 lub 12 miesięcy.

W 2017 r., w ramach dofinansowania, zawarto 31 umów na łączną kwotę 157 134 zł. Oferowane najczęściej przez pracodawców stanowiska to pracownik administracji, kierowca, sprzedawca, robotnik gospodarczy, mechanik, kucharz.

W 2017 r., w ramach tej formy pomocy, pracę rozpoczęły łącznie 32 osoby bezrobotne (w tym „wymiany”), w 2016 r. – 28 osób, natomiast w 2015 r., który był pierwszym, w jakim ta forma wsparcia była realizowana, pracę podjęły 4 osoby.

Wykres 36. Podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego powyżej 50 roku życia w latach 2015-2017

Źródło: PUP w Bełchatowie

2.1.7. Refundacja części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne skierowanego bezrobotnego, który nie ukończył 30 roku życia

O refundację części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne skierowanego bezrobotnego, który nie ukończył 30 roku życia może ubiegać się pracodawca lub przedsiębiorca, który prowadzi działalność gospodarczą przez okres co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku, nie zawieszał prowadzenia działalności w tym okresie oraz nie zmniejszył zatrudnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy w ciągu ostatnich 6 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku.

Refundacja jest wypłacana przez okres 12 miesięcy, po których pracodawca jest zobowiązany do dalszego zatrudnienia bezrobotnego przez kolejne 12 miesięcy.

W 2017 r. zostało zawartych 127 umów o refundację ze środków Funduszu Pracy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne skierowanego bezrobotnego, który nie ukończył 30 roku życia, na łączną kwotę 1 360 415,27 zł. W 2016 r. - 134 umowy na łączną kwotę 1 307 868,78 zł.

W ramach tej formy pomocy w 2017 r. pracę rozpoczęły 154 osoby (w tym „wymiany”). Najczęściej oferowane stanowiska pracy to:

- kosmetyczka,
- fryzjer,
- pracownik biurowy,
- sprzedawca,
- robotnik budowlany,
- mechanik samochodowy,

- recepcjonista,
- pomoc księgowej.

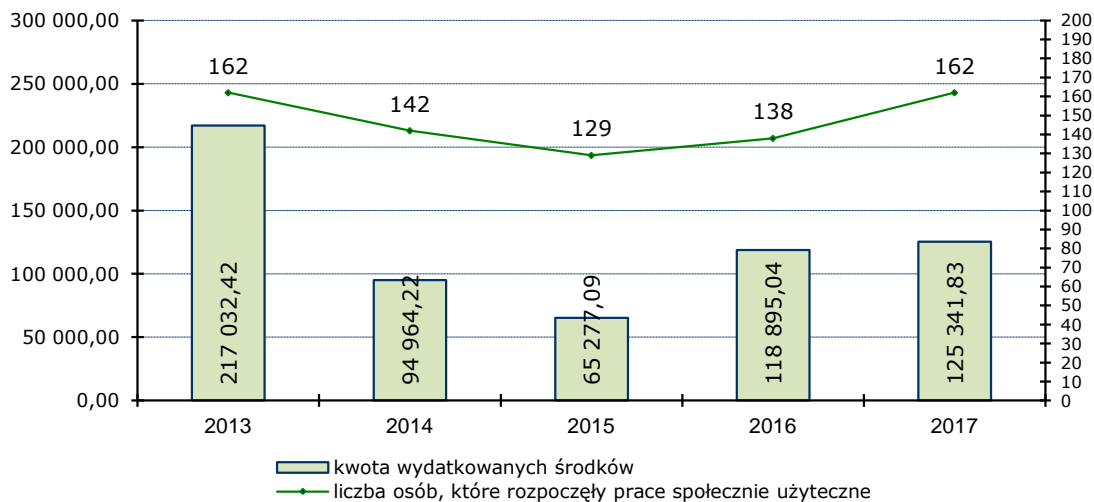
2.1.8. Prace społecznie użyteczne

W 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie zawarł porozumienia o organizację prac społecznie użytecznych z następującymi gminami:

- gmina miejska Bełchatów: 40 miejsc dla osób uprawnionych do wykonywania prac społecznie użytecznych,
- gmina Rusiec: 2 miejsca dla osób uprawnionych do wykonywania prac społecznie użytecznych,
- gmina Kluki: 8 miejsc dla osób uprawnionych do wykonywania prac społecznie użytecznych,
- gmina Drużbice: 5 miejsc dla osób uprawnionych do wykonywania prac społecznie użytecznych,
- gmina Szczerców: 5 miejsc dla osób uprawnionych do wykonywania prac społecznie użytecznych,
- gmina Żelów: 80 miejsc dla osób uprawnionych do wykonywania prac społecznie użytecznych.

Łącznie prace społecznie użyteczne organizowane w 2017 r. rozpoczęły 162 osoby (w tym „wymiany”). Przeznaczono na ten cel kwotę 125 341,83 zł.

Wykres 37. Prace społecznie użyteczne w latach 2013-2017

Źródło: PUP w Bełchatowie

2.1.9. Program Aktywizacja i Integracja

Program Aktywizacja i Integracja realizowany jest w dwóch blokach: bloku Aktywizacja – realizowanego w formie prac społecznie użytecznych w gminach biorących udział w PAI oraz bloku Integracja – realizowanego przez podmiot wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert, zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W 2017 roku PAI objętych zostało 30 osób bezrobotnych w następujących gminach:

- Gmina Żelów – 1 grupa 10-cio osobowa,
- Gmina Bełchatów – 2 grupy po 10 osób,

Całkowity koszt programu wyniósł 25 003,68 zł, z czego:

- działania w zakresie aktywizacji zawodowej w ramach prac społecznie użytecznych – 8 203,68 zł,
- działania w zakresie integracji społecznej bezrobotnych – 16 800 zł.

2.1.10. Staże i bony stażowe

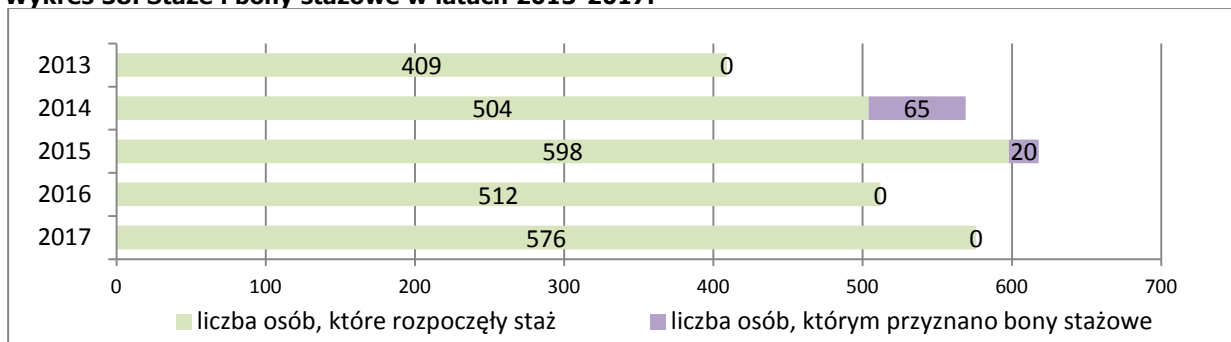
W 2017 roku staże rozpoczęło 576 osób bezrobotnych. Najczęściej oferowane w ramach staży stanowiska to:

- pracownik administracyjny/biurowy,
- doradca klienta,
- pomoc nauczyciela,
- asystent nauczyciela przedszkola,
- sprzedawca,
- asystent ekonomiczny.

Szesnastu osobom bezrobotnym, skierowanym na staż, PUP w Bełchatowie zrefundował koszty opieki nad dzieckiem do lat 6.

W 2017 roku nie został przyznany żaden bon stażowy.

Wykres 38. Staże i bony stażowe w latach 2013-2017.

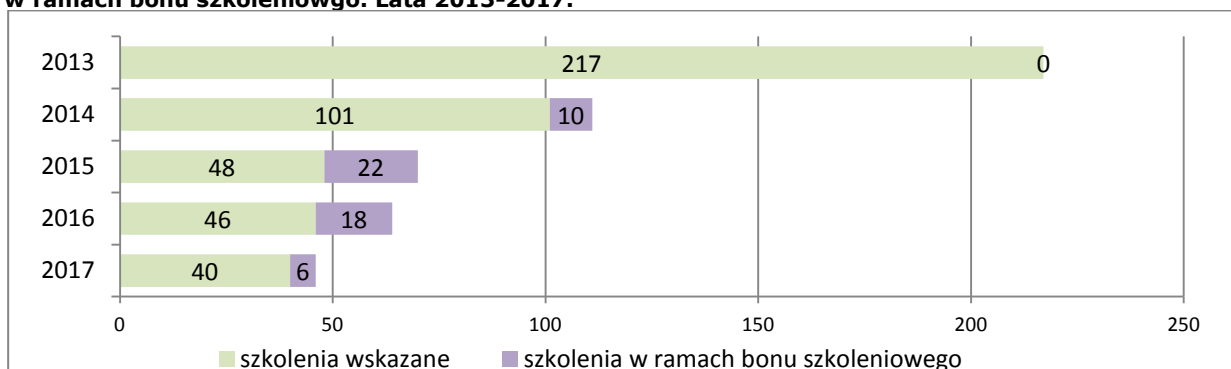

Źródło: PUP w Bełchatowie

2.1.11. Usługi szkoleniowe

W 2017 r. w ramach szkoleń wskazanych, organizowanych na wniosek bezrobotnego, po uzasadnieniu celowości skierowania na szkolenie oraz szkoleń w ramach bonu szkoleniowego przeszkolonych zostało 46 osób. Bon szkoleniowy przyznawany jest na wniosek osoby bezrobotnej do 30 roku życia i stanowi gwarancję skierowania bezrobotnego na wskazane przez niego szkolenie. Przyznanie i realizacja bonu szkoleniowego następuje na podstawie indywidualnego planu działania oraz uprawdopodobnienia przez bezrobotnego podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. W ramach bonu szkoleniowego przeszkolonych zostało 6 osób.

Wykres 39. Liczba szkoleń wskazanych organizowanych na wniosek bezrobotnego i liczba szkoleń w ramach bonu szkoleniowego. Lata 2013-2017.

Źródło: PUP w Bełchatowie

Szkolenia wskazane i szkolenia w ramach bonu szkoleniowego zorganizowano w zakresach:

Kurs na instruktora nauki jazdy wraz z uprawnieniami	1 osoba
Prawo jazdy kat. C + E i świadectwo kwalifikacyjne w zakresie prawa jazdy kat. C+ E	6 osób
Kwalifikacja wstępna przyspieszona w zakresie prawa jazdy kat. C	3 osoby (w tym 1 w ramach bonu)
Spawanie metodą MAG (135) oraz cięcie gazami technicznymi i plazmą	1 osoba
Operator koparki kl. II i operator ładowarki kl. III	2 osoby
Operator koparki kl. III i operator koparko-ładowarki kl. III	3 osoby (w tym 2 w ramach bonu)
Kurs programów front-eud deweloper	1 osoba
Operator koparko-ładowarki kl. III	2 osoby
Różnicowanie objawów diagnostyka różnicowa	1 osoba
Prawo jazdy kat. C+E	1 osoba
Instruktor rekreacji ruchowej o specjalności jazda konna	1 osoba
Techniki światłowodowe	1 osoba
Prawo jazdy B+E	1 osoba
Operator wózków jezdniowych ze zmiennym wysięgnikiem i operator ładowarki kl. III	1 osoba (bon)
Podstawy programowania obrabiarek CNC	1 osoba (bon)
Operator ładowarki wszystkie typy kl. I	2 osoby
Kwalifikowany pracownik ochrony	3 osoby
Szkolenie komputerowe	1 osoba
Profesjonalny kurs kosmetyczny	1 osoba
Badania wizualne Vt (1+2)	1 osoba
Spawanie metodą TIG	2 osoby
Specjalista ds. kadr i płac + Płatnik	1 osoba
Świadectwo kwalifikacyjne „E” grupa I	1 osoba
Operator koparki jednonaczyniowej kl. I i Operator ładowarki jednonaczyniowej kl. I	1 osoba
Operator koparki jednonaczyniowej kl. I	1 osoba
Praktycznie o RODO – unijna reforma przepisów	1 osoba
Operator koparkoładowarki – wszystkie - klasa III i uprawnienia energetyczne GR 1 E	1 osoba (bon)
Kierowca operator wózków jezdniowych z napędem silnikowym wraz z wymianą butli gazowej	3 osoby
Tatuowanie oraz rysunek jako podstawa projektowania	1 osoba

Ogółem 46 osób (w tym 6 bonów)

W 2017 r. realizowane były szkolenia w ramach programu specjalnego pod nazwą „**Drobnymi krokami do wielkiej zmiany**” (o którym szerzej w pkt 2.3):

1. „Zajęcia motywująco-aktywizujące dla osób bezrobotnych” - czas trwania szkolenia od 16.10.2017 r. do 27.10.2017 r. dla 19 osób;
2. „Kadry i płace z elementami programu Word i Excel”- czas trwania szkolenia od 6.11.2017 r. do 08.12.2017 r. dla 10 osób;
3. „Obsługa kas fiskalnych”- czas trwania szkolenia od 06.11.2017 r. do 16.11.2017 r. dla 6 osób.

Dodatkowo ze środków Funduszu Pracy w 2017 r. została przeszkolona 1 osoba poszukująca pracy pozostająca w okresie wypowiedzenia stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy (art.43 pkt 1). Zakres szkolenia - „Mediator”.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy (Dz. U.

z 2014 r. poz. 667), specjaliści ds. rozwoju zawodowego przygotowują listę zawodów i specjalności, na które istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku. Lista ta przygotowywana jest w oparciu o:

- ✓ strategię rozwoju województwa;
- ✓ wyniki analiz ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców krajowych oraz informacji o wolnych miejscach pracy zamieszczonych w prasie i internecie;
- ✓ wyniki analiz i prognoz rynku pracy oraz badań popytu na pracę, kwalifikacje i umiejętności zawodowe, w tym monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, prowadzonych przez samorząd województwa i samorząd powiatu;
- ✓ zgłoszenia pracodawców, organizacji pracodawców i organizacji związkowych;
- ✓ wyniki analiz skuteczności i efektywności zakończonych szkoleń.

W oparciu o analizy: ankiet, listy zawodów i specjalności oraz wykazu potrzeb szkoleniowych bezrobotnych i poszukujących pracy, przygotowywany jest plan szkoleń i plan realizacji przygotowania zawodowego dorosłych. Plany te, specjaliści ds. rozwoju zawodowego, upowszechniają poprzez zamieszczenie na stronie internetowej urzędu oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy w Bełchatowie.

2.1.12. Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Na wniosek pracodawcy, na podstawie umowy, starosta może przyznać środki KFS na sfinansowanie działań na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców.

W 2017 r. podpisano 49 umów o finansowanie ze środków KFS działań obejmujących kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawcy.

W ramach zawartych umów wsparciem objęto 266 osób pracujących, w tym 16 pracodawców i 250 pracowników.

Rodzaje szkoleń w jakich osoby zostały przeszkolone:

- stomatologiczne,
- akademia podatkowa dla samodzielnych księgowych,
- prawo jazdy kat. C, C+E,
- prawo jazdy kat. B+E,
- kwalifikacja wstępna przyspieszona w zakresie prawa jazdy kat. C, C+E,
- certyfikat kompetencji przewoźnika w zakresie transportu drogowego rzeczy,
- wózki jezdniowe,
- żurawie samojezdne i przenośne,
- szkolenie autoryzowanego monter instalacji pomp ciepła,
- szkolenie autoryzowanego monter i projektanta instalacji fotowoltaicznych,
- szkolenie z doboru i montażu instalacji Odnawialnych Źródeł Energii,
- operator podestów ruchomych,
- ładowarki i koparki jednonaczyniowe klasa trzecia,
- rusztowania budowlano – montażowe,
- walce drogowe,
- operator suwnic, wyciągarek i wciągarek,
- uprawnienia energetyczne E i D,
- spawanie metodą MAG,
- specjalista ds. nadzoru i budowy rusztowań,

- procedury ochrony danych w przychodni w świetle tajemnicy lekarskiej i przekazywania danych wirtualnych,
- szkolenia z zakresu zarządzania jakością WG,
- szkolenie dla audytorów wewnętrznych systemów zarządzania,
- język angielski specjalistyczny,
- kurs kucharski,
- instruktor nauki jazdy,
- szkolenia ekonomiczne,
- szkolenie medyczne dla pielęgniarek,
- kurs nowoczesnego gotowania,
- szkolenia pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej tj. „Wademecum pracowników OPS”, „Gospodarka finansowa”, „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”,
- procedury dobierania dziecka i przekazywania do pieczy zastępczej,
- KPA – nowelizacja ustawy,
- praktycznie w RODO - unijna reforma przepisów.

2.1.13. Przygotowanie zawodowe dorosłych

Przygotowanie zawodowe dorosłych

Przygotowanie zawodowe dorosłych to instrument aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy w formie praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowany bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą, według programu obejmującego nabywanie umiejętności praktycznych (co najmniej 80% czasu) i wiedzy teoretycznej, zakończony egzaminem.

1. Praktyczna nauka zawodu dorosłych – oznacza formę przygotowania zawodowego dorosłych umożliwiającą uzyskanie tytułu zawodowego lub tytułu czeladnika.

2. Przyuczenie do pracy dorosłych oznacza formę przygotowania zawodowego dorosłych, umożliwiającą uzyskanie wybranych kwalifikacji zawodowych lub umiejętności, niezbędnych do wykonywania określonych zadań zawodowych, właściwych dla zawodu występującego w klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy, potwierdzonych zaświadczeniem.

Okres odbywania przygotowania zawodowego dorosłych wynosi:

- od 3 do 6 miesięcy - przyuczenie do pracy dorosłych,
- od 6 do 12 miesięcy - praktyczna nauka zawodu dorosłych.

Wymiar czasu odbywania przygotowania zawodowego dorosłych nie może przekraczać 8 godzin zegarowych dziennie i 40 godzin zegarowych tygodniowo. Przygotowanie zawodowe dorosłych nie może być realizowane w niedziele i święta i w porze nocnej. Urząd może wyrazić zgodę na realizację programu przygotowania zawodowego dorosłych u pracodawcy w porze nocnej, o ile charakter pracy w danym zawodzie wymaga pracy w porze nocnej.

Do odbycia przygotowania zawodowego dorosłych mogą być skierowane:

- 1) osoby bezrobotne,
- 2) osoby poszukujące pracy, które:
  - otrzymują świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny, określone w odrębnych przepisach,

- uczestniczą w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej lub indywidualnym programie integracji, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej,
  - są żołnierzami rezerwy,
  - pobierają rentę szkoleniową,
  - pobierają świadczenie szkoleniowe, o którym mowa w art. 70 ust. 6 ustawy.
- 3) opiekunowie osoby niepełnosprawnej* poszukujący pracy, o których mowa w art. 49 pkt. 7 ustawy, t.j. poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu lub niewykonujący innej pracy zarobkowej, z wyłączeniem opiekunów osoby niepełnosprawnej pobierających świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, lub zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

* Opiekun osoby niepełnosprawnej to osoba będąca członkiem rodziny, w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2016 r., poz. 1860), opiekująca się dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji lub osobą niepełnosprawną ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

W 2017 r. w PZD uczestniczyły ogółem 2 osoby bezrobotne, w tym:

- 1 osoba bezrobotna, która rozpoczęła PZD w 2016 roku i zakończyła program w 2017 r. z wynikiem pozytywnym. Osoba ta otrzymała zaświadczenie od pracodawcy i przystąpiła do egzaminu czeladniczego, uzyskując w ten sposób tytuł czeladnika w zawodzie florysta.
- 1 osoba bezrobotna, która rozpoczęła PZD w 2017 r., a zakończyła je w 2018 r., również w zawodzie florysty.

PZD w 2013 r. rozpoczęły 4 osoby, w 2014 r. – 4 osoby, w 2015 r. – 4 osoby, w 2016 r. - 1 osoba.

W 2017 roku sfinansowano Egzamin adwokacki dla 1 osoby uprawnionej.

2.1.14. Projekty realizowane przez PUP w Bełchatowie, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

I.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie w 2017 roku zakończył realizację projektu pod nazwą „Aktywizacja osób po 29. roku życia pozostających bez pracy w powiecie bełchatowskim (III)” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014-2020 w ramach Osi

Priorytetowej VIII *Zatrudnienie*, Działania VIII.1 *Wsparcie aktywności zawodowej osób po 29. roku życia przez powiatowe urzędy pracy*. Okres realizacji projektu to: 01.01.2017 r. - 31.12.2017 r.

Celem realizowanego projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób powyżej 29 roku życia pozostających bez pracy. Grupę docelową w projekcie stanowiły osoby po 29 roku życia pozostające bez pracy, zarejestrowane w PUP jako bezrobotne, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj.

- osoby po 50 roku życia,
- osoby długotrwale bezrobotne,
- kobiety,
- osoby z niepełnosprawnościami,
- osoby o niskich kwalifikacjach.

W ramach projektu „Aktywizacja osób po 29. roku życia pozostających bez pracy w powiecie bełchatowskim (III)” w 2017 r. wsparciem objęto 173 osoby, z czego:

- ✓ 122 osoby zostały skierowane na staż,
- ✓ 41 osób otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- ✓ 10 osób zostało skierowanych do pracy w ramach refundacji dla pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

II.

Projekt realizowany w ramach *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*

Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie w 2017 roku rozpoczął realizację projektu pod nazwą „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie bełchatowskim (III)” Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, w ramach Osi Priorytetowej I *Osoby młode na rynku pracy*, Działania 1.1 *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy*, Poddziałanie 1.1.2 *Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*. Projekt realizowany jest w okresie: od 01.01.2017 r. do 31.08.2018 r.

Celem ww. projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia, pozostających bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). W ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie bełchatowskim (III)”:

- w 2017 r. wsparciem zostały objęte 354 osoby, z których:
  - ✓ 296 osób zostało skierowanych na staż,
  - ✓ 51 osób otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej,
  - ✓ 7 osobom przyznano bon na zasiedlenie.
- w 2018 r. wsparciem zostanie objętych 46 osób, z których:
  - ✓ 26 osób zostanie skierowanych na staż,
  - ✓ 20 osób otrzyma jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

2.2. Dział Obsługi Klienta

Doradca klienta udzielając osobie bezrobotnej pomocy niezwłocznie po rejestracji, ustala dla niej profil pomocy, oznaczający właściwy ze względu na potrzeby osoby bezrobotnej, zakres form pomocy określonych w ustawie. Urząd pracy może ustalić jeden z trzech profili pomocy.

Profil pomocy I – dla osób aktywnych, gotowych od razu do podjęcia zatrudnienia. W ramach tego profilu stosowane są następujące formy wsparcia:

- **pośrednictwo pracy**,
a także w uzasadnionych przypadkach:
- **poradnictwo zawodowe**
- **finansowanie szkolenia** w celu podniesienia kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szansę na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej;
- **sfinansowanie kosztów egzaminów** umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych oraz **kosztów uzyskania licencji** niezbędnych do wykonywania danego zawodu;
- **przyznanie** osobie bezrobotnej **jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej**, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa, związane z podjęciem tej działalności;
- **finansowanie pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej** osobom bezrobotnym, poszukującym pracy absolwentom szkół i uczelni, w okresie 48 miesięcy od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania tytułu zawodowego, studentom ostatniego roku studiów;
- **przyznanie pracodawcy świadczenia aktywizacyjnego** za zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka lub bezrobotnego sprawującego opiekę nad osobą zależną, który w okresie 3 lat przed rejestracją w urzędzie pracy jako bezrobotny zrezygnował z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z uwagi na konieczność wychowywania dziecka lub sprawowania opieki nad osobą zależną;
- **przyznanie bonu szkoleniowego** na wniosek osoby bezrobotnej do 30 roku życia, stanowiącego gwarancję skierowania osoby bezrobotnej na wskazane przez nią szkolenie oraz opłacenia kosztów, które zostaną poniesione w związku z podjęciem szkolenia;
- **przyznanie bonu stażowego** na wniosek osoby bezrobotnej do 30 roku życia, stanowiącego gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez osobę bezrobotną na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia osoby bezrobotnej po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy;
- **przyznanie bonu zatrudnieniowego** na wniosek osoby bezrobotnej do 30 roku życia, stanowiącego dla pracodawcy gwarancję refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne, w związku z zatrudnieniem osoby bezrobotnej, której powiatowy urząd pracy przyznał ten bon;
- **przyznanie bonu na zasiedlenie** na wniosek osoby bezrobotnej do 30 roku życia, na podstawie umowy, w związku z podjęciem przez nią poza miejscem dotychczasowego zamieszkania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Profil pomocy II – dla osób wymagających intensywnego wsparcia ze strony urzędu w celu znalezienia zatrudnienia. W ramach tego profilu stosowane są następujące formy wsparcia:

- **pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe**, w ramach którego doradca zawodowy pomaga w wyborze odpowiedniego zawodu lub miejsca pracy, kierunku szkolenia, w sporządzeniu dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny) oraz w przygotowaniu się do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą;
- **finansowanie szkolenia** w celu podniesienia kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szansę na rynku pracy;
- **sfinansowanie kosztów egzaminów** umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych oraz **kosztów uzyskania licencji** niezbędnych do wykonywania danego zawodu;
- **dofinansowanie części kosztów szkolenia i studiów podyplomowych**;
- **pożyczki na sfinansowanie kosztów szkolenia** w celu umożliwienia podjęcia lub utrzymania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej;
- **staż**;
- **refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego**;
- **przygotowanie zawodowe dorosłych**;
- **zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych**;
- **wsparcie dla bezrobotnego rodzica** powracającego na rynek pracy w formie: grantu na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy, świadczenia aktywizacyjnego dla pracodawcy za zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy;
- **wsparcie zatrudnienia osób bezrobotnych do 30 roku życia**, które podejmują zatrudnienie po raz pierwszy w życiu w formie refundacji pracodawcy kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenia społeczne;
- **wsparcie zatrudnienia osób bezrobotnych, które ukończyły 50 lat** poprzez przyznanie pracodawcy dofinansowania wynagrodzenia;
- **działania aktywizacyjne zlecane agencji zatrudnienia realizującej usługę pośrednictwa pracy**: działaniami aktywizacyjnymi obejmuje się osoby długotrwale bezrobotne; w okresie udziału bezrobotnego w działaniach realizowanych przez agencję zatrudnienia, powiatowy urząd pracy nie kieruje do osoby bezrobotnej innych form pomocy, o których mowa w ustawie; skierowanie osoby nie powoduje utraty status bezrobotnego.
- **przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności** gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności;
- **finansowanie pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej** osobom bezrobotnym, poszukującym pracy absolwentom szkół i uczelni, w okresie 48 miesięcy od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania tytułu zawodowego, studentom ostatniego roku studiów;
- **pożyczki udzielane pracodawcom** na utworzenie stanowiska pracy dla osób bezrobotnych, w tym bezrobotnych skierowanych przez powiatowy urząd pracy;
- **przyznanie bonu szkoleniowego** na wniosek osoby bezrobotnej do 30 roku życia, stanowiącego gwarancję skierowania osoby bezrobotnej na wskazane przez nią szkolenie oraz opłacenia kosztów, które zostaną poniesione w związku z podjęciem szkolenia;

- **przyznanie bonu stażowego** na wniosek osoby bezrobotnej do 30 roku życia, stanowiącego gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez osobę bezrobotną na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia osoby bezrobotnej po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy;
- **przyznanie bonu zatrudnieniowego** na wniosek osoby bezrobotnej do 30 roku życia, stanowiącego dla pracodawcy gwarancję refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem osoby bezrobotnej, której powiatowy urząd pracy przyznał ten bon;
- **przyznanie bonu na zasiedlenie** na wniosek osoby bezrobotnej do 30 roku życia, na podstawie umowy, w związku z podjęciem przez nią poza miejscem dotychczasowego zamieszkania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Profil pomocy III – dla osób oddalonych od rynku pracy, wymagających szczególnego wsparcia ze strony urzędu i innych instytucji rynku pracy. W ramach tego profilu stosowane są następujące formy wsparcia:

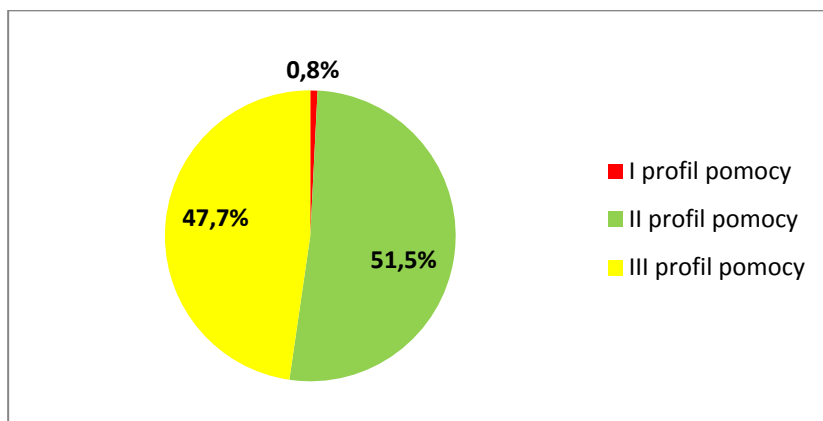
- Program Aktywizacja i Integracja;
- Działania aktywizacyjne zlecone przez urząd pracy;
- programy specjalne;
- skierowanie do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy lub podjęcia pracy w spółdzielni socjalnej zakładanej przez osoby prawne;

w uzasadnionych przypadkach:

- poradnictwo zawodowe polegające na udzielaniu pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu lub miejsca pracy oraz w planowaniu rozwoju kariery zawodowej.

Poniższy wykres przedstawia strukturę osób bezrobotnych ze względu na profil pomocy.

Wykres 40. Struktura bezrobotnych ze względu na profil pomocy (stan na 31.12.2017 r.)

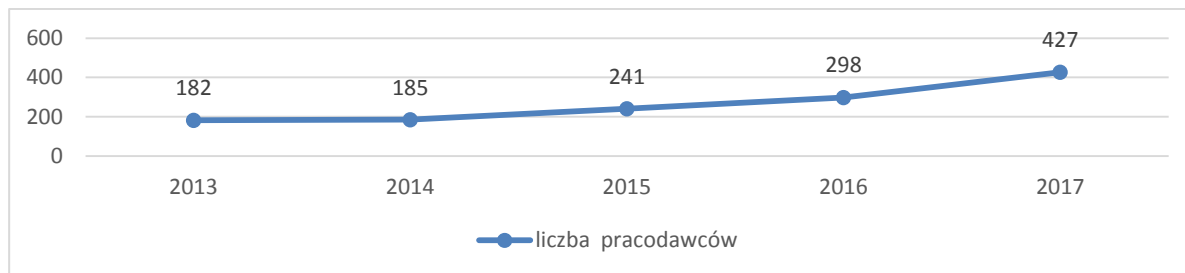
Źródło: PUP w Bełchatowie

2.2.1. POŚREDNICTWO PRACY

Podstawową usługą rynku pracy jest pośrednictwo pracy, którego głównym zadaniem jest pomoc osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia, a pracodawcom w znalezieniu pracownika o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych. Z tej formy pomocy mogą skorzystać osoby bezrobotne z ustalonym I i II profilem pomocy.

Istotnym czynnikiem wpływającym na efektywność działań w zakresie pośrednictwa pracy jest współpraca z partnerami rynku pracy, m. in. pracodawcami.

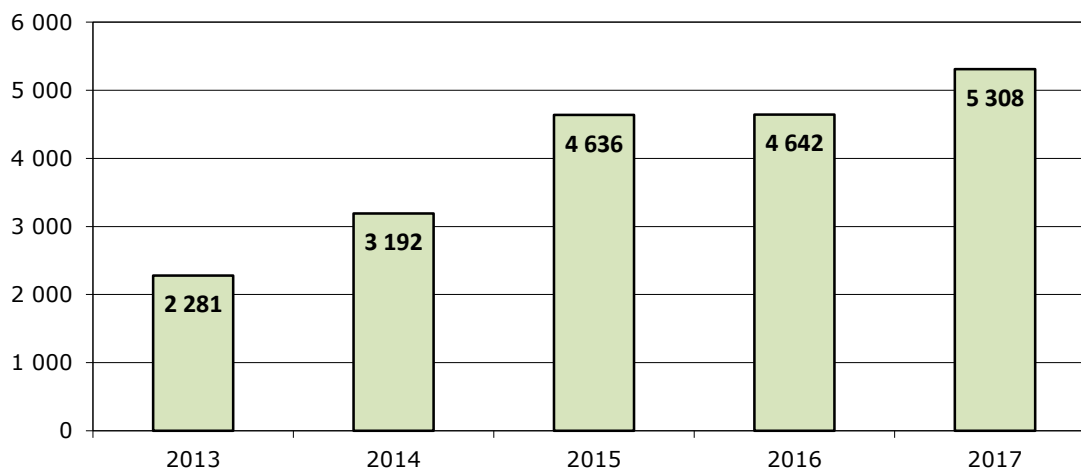
Wykres 41 . Liczba pracodawców nowo pozyskanych do współpracy w latach 2013- 2017.

Źródło: PUP w Bełchatowie

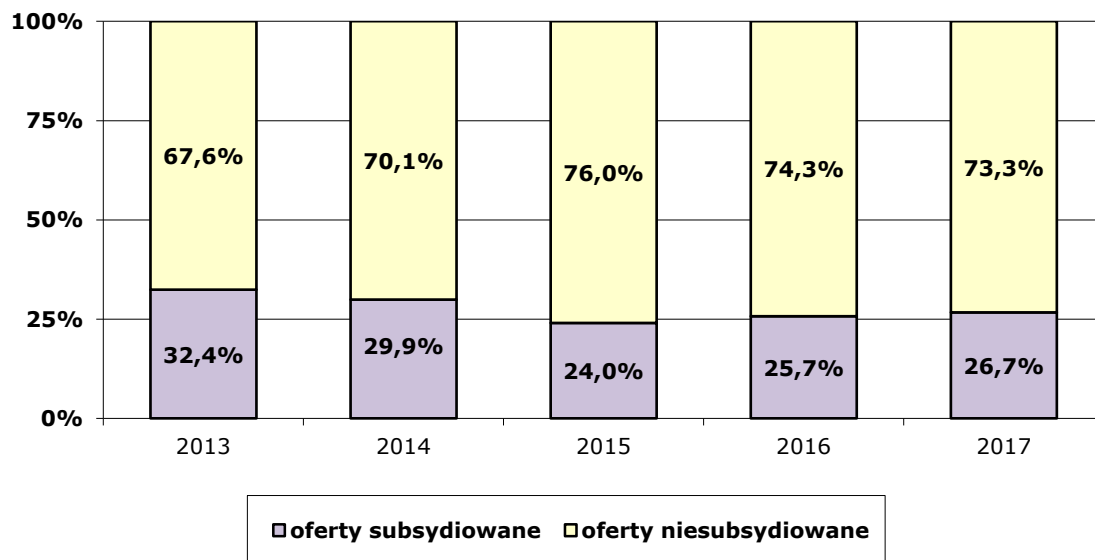
W wyniku współpracy z pracodawcami, do Powiatowego Urzędu Pracy w Bełchatowie w 2017 r. zgłoszonych zostało 5 308 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Wykres 42 . Liczba ofert pracy ogółem w latach 2013-2017.

źródło: PUP w Bełchatowie

Wykres 43. Udział ofert subsydiowanych i niesubsydiowanych w ogólnej liczbie ofert pracy w latach 2013- 2017

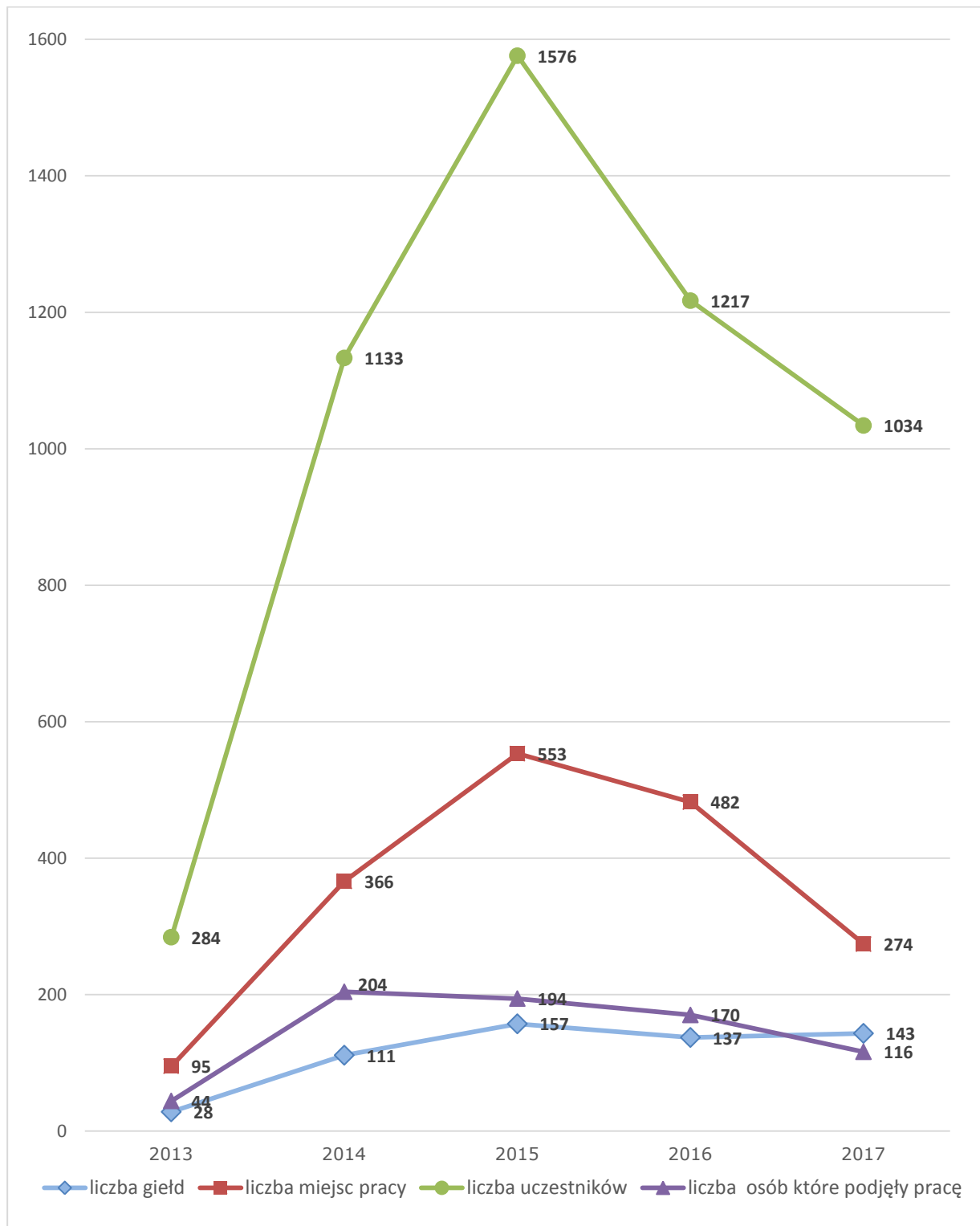

Źródło: PUP w Bełchatowie

Wśród zgłoszonych do PUP niesubsydiowanych miejsc pracy duży odsetek stanowiły tzw. „oferty otwarte”, w których dane teleadresowe pracodawcy są podane do publicznej wiadomości i są ogólnie dostępne dla osób zarejestrowanych, jak i niezarejestrowanych – osoby zainteresowane mogą bezpośrednio kontaktować się z pracodawcą. W 2017 roku stanowiły one 60,8%.

W ramach realizacji zgłoszonych do urzędu ofert pracy, w 2017 roku zostały zorganizowane 143 giełdy pracy na 274 miejsca. Wzięło w nich udział 1 034 bezrobotnych, z których 116 podjęło pracę.

Wykres 44. Giełdy pracy w latach 2013- 2017

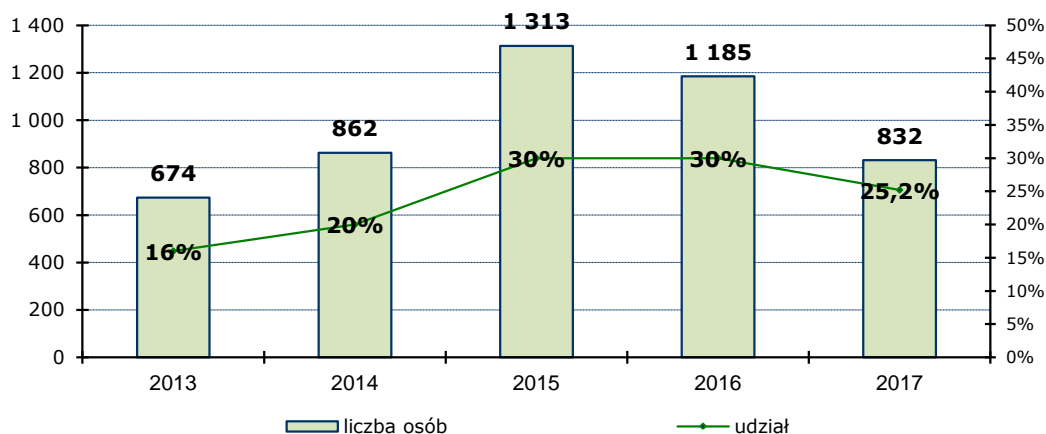

Źródło: PUP w Bełchatowie

W latach 2013-2017 liczba przedkładanych propozycji pracy kształtowała się następująco: 2013 r. - 2 795, 2014 r. - 4 528, 2015 r. - 7 994, w 2016 r. - 7 116, a w 2017 r. - 5 575. W wyniku działań doradców klienta, liczba osób, które podejmowały zatrudnienie za pośrednictwem PUP wyniosła: 2013 r.- 674, 2014 r.- 862, 2015 r.- 1 313, 2016 r.- 1 185, 2017 r. - 832.

Wykres 45. Liczba i udział osób, które podjęły zatrudnienie za pośrednictwem PUP w Bełchatowie w ogólnej liczbie bezrobotnych wyłączonych z tytułu zatrudnienia (lata 2013-2017)

Źródło: PUP w Bełchatowie

Realizując standardy usług rynku pracy pośrednicy upowszechniają również oferty pracy nadesłane z innych urzędów - w 2017 roku do PUP w Bełchatowie wpłynęły zgłoszenia na 2 637 miejsc pracy. Najwięcej poszukiwano: kierowców kat. C+E, mechaników, magazynierów, pracowników restauracji, elektryków oraz zbrojarzy.

W zakresie pośrednictwa pracy realizowane są zadania w ramach pośrednictwa pracy poprzez sieć EURES. W wyniku ścisłej współpracy z WUP przyjmowane są zgłoszenia o wolnych miejscach pracy, które są upubliczniane i na bieżąco aktualizowane. W 2017 r. do PUP w Bełchatowie wpłynęło łącznie 1 036 ofert pracy na 5 170 miejsc pracy za granicą. Najwięcej miejsc pracy oferowano w Niemczech- 1 709 (2016 r.- 2 247), Wielkiej Brytanii - 870 (2016 r.- 878), Holandii- 536 (2016 r. - 798). Wśród zgłaszanych, dominowały oferty z branży technicznej, medycznej i rolnej.

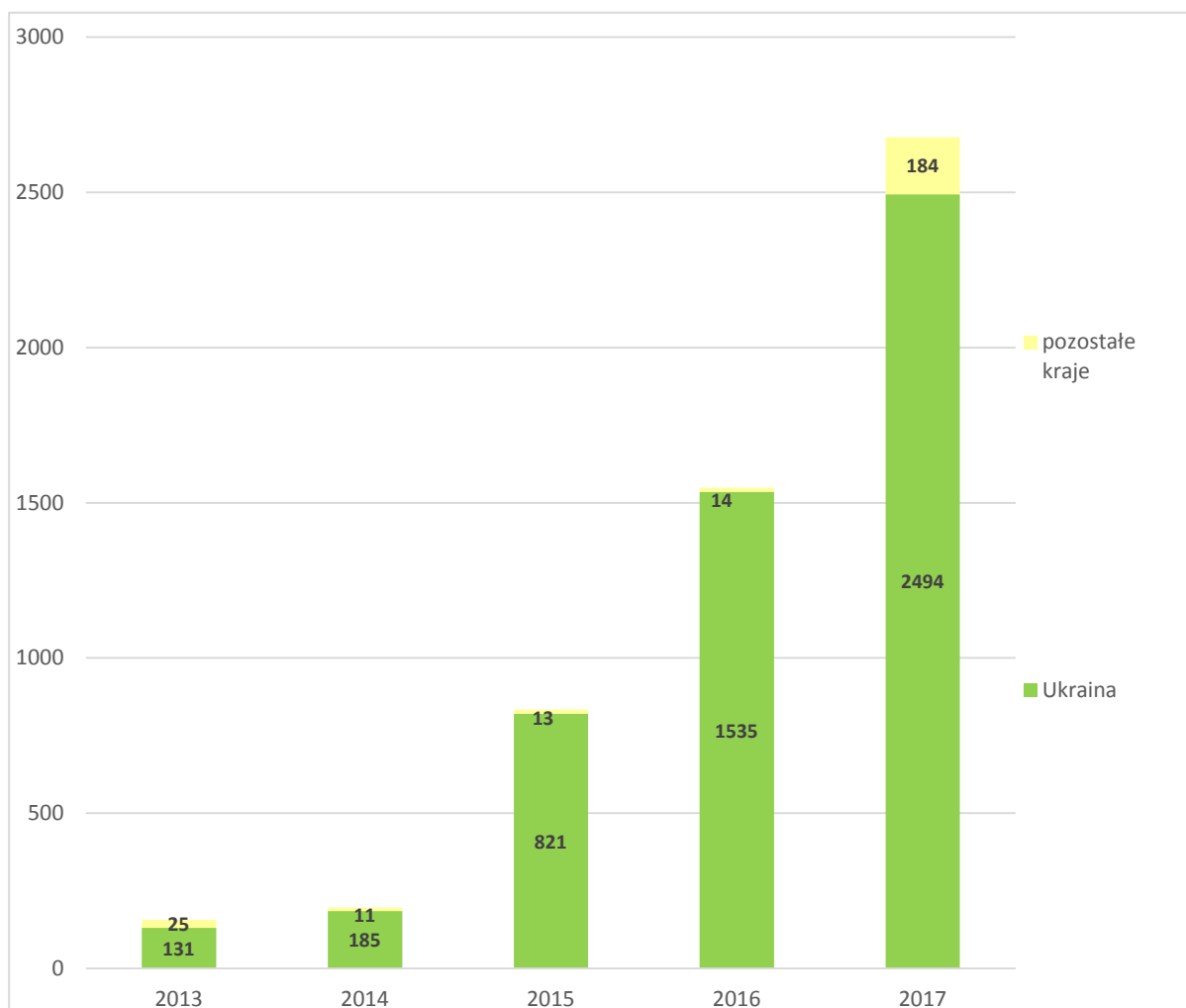
Usługi świadczone są na rzecz osób bezrobotnych, które poszukują pracy w krajach EOG i UE oraz pracodawców w zakresie działań informacyjnych dotyczących możliwości zatrudniania cudzoziemców w ramach sieci EURES. W 2017 r. 255 osobom bezrobotnym udzielono informacji i porad na temat warunków życia i pracy w poszczególnych krajach. W 2017 r. z usług skorzystało 20 pracodawców.

Kolejnym zadaniem realizowanym w obszarze pośrednictwa jest rejestracja oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi. Pracodawca zamierzający zatrudnić Ukraińca, Białorusina, Rosjanina, obywatela Mołdawii, Armenii, lub Gruzji ma obowiązek zarejestrowania oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi w powiatowym urzędzie pracy właściwym dla siedziby lub miejsca zamieszkania wnioskodawcy. Na tej podstawie cudzoziemiec może wykonywać pracę krótkoterminową, bez obowiązku uzyskiwania zezwolenia na pracę, w okresie do sześciu miesięcy w ciągu kolejnych dwunastu miesięcy.

Procedura rejestracji odbywa się w trakcie wizyty w PUP i jest bezpłatna, zarówno dla składającego oświadczenie jak i cudzoziemca. Pośrednik pracy przed zarejestrowaniem oświadczenia weryfikuje

zgodność informacji zawartych w oświadczeniu ze stanem faktycznym na podstawie okazanych przez podmiot dokumentów, danych dostępnych z innych źródeł (np. elektroniczna baza KRS), czy też w oparciu o wiedzę organu (znajomość podmiotu składającego oświadczenie). W przypadku oświadczeniodawcy będącego osobą fizyczną, nie prowadzącą działalności gospodarczej ani rolniczej, weryfikacja następuje poprzez sprawdzenie tożsamości osoby. Pracownik PUP dokonujący rejestracji oświadczenia, przedkłada pracodawcy do zapoznania się i podpisu pouczenie o konsekwencjach prawnych powierzenia pracy cudzoziemcowi, jak i wykorzystywania systemu oświadczeniowego do celów niezgodnych z deklarowanymi. Kopie wszystkich zarejestrowanych oświadczeń przekazywane są organom kontrolnym, tj. *Straży Granicznej i Policji w Łodzi*.

Wykres 46. Liczba rejestrowanych oświadczeń w latach 2013- 2017.

Źródło: PUP w Bełchatowie

W 2017 r. zarejestrowano 2 678 oświadczeń (dla obywateli Ukrainy - 2 494, Białorusi - 176, Gruzji - 6, Mołdawii - 2). Dominującą formą zatrudnienia były umowy zlecenia - 58,7%, umowy o pracę stanowiły 23,3%, trzecią w kolejności formą zatrudnienia były umowy o dzieło - 17,8%. Osoby podejmowały pracę głównie w budownictwie – 1 405 osób, rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie, rybactwie - 396 osób oraz przetwórstwie przemysłowym - 295 osób.

Znaczący wzrost liczby rejestrowanych oświadczeń w 2017 r., najprawdopodobniej spowodowała zapowiadana zmiana przepisów, mających wejść w życie od 01.01.2018 r., która istotnie rozszerzyła zakres zadań realizowanych przez PUP w obszarze powierzania pracy cudzoziemcom.

Oprócz dotychczas funkcjonujących oświadczeń, przepisy wprowadziły zezwolenia na pracę sezonową i związaną z tym złożoną procedurę, nakładającą na pracowników szereg nowych obowiązków, dotyczących weryfikacji podmiotów powierzających pracę, jak również cudziemców. Także na pracodawców nałożone zostały nowe obowiązki oraz konieczność ponoszenia opłat.

W ramach współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, działaniami aktywizującymi obejmowani są dłużnicy alimentacyjni. W 2017 roku z pomocy skorzystało 76 osób. W wyniku działań doradców klienta otrzymali oni 86 propozycji pracy i 56 propozycji w ramach poradnictwa zawodowego.

2.2.2. PORADNICTWO ZAWODOWE

Poradnictwo zawodowe polega na udzielaniu pomocy:

1. Bezrobotnym i poszukującym pracy w wyborze odpowiedniego zawodu lub miejsca pracy oraz w planowaniu rozwoju kariery zawodowej, a także na przygotowywaniu do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy (usługa adresowana do osób z II profilem pomocy, w uzasadnionych przypadkach z III profilem);
2. pracodawcom w doborze kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy oraz we wspieraniu rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników przez udzielenie porad zawodowych.

Poradnictwo zawodowe świadczone jest w formie:

- Porady indywidualnej, w której podstawową metodą pracy doradcy zawodowego jest rozmowa doradcza, polegająca na kontakcie doradcy klienta z osobą zgłaszającą potrzebę pomocy. Ma na celu pozyskanie informacji o sytuacji zawodowej klienta i pomoc w rozwiązaniu jego problemu zawodowego, który może dotyczyć: wyboru lub zmiany zawodu, wyboru miejsca pracy, planowania rozwoju zawodowego, braku umiejętności poszukiwania pracy, wyboru kierunku kształcenia lub szkolenia, obniżonej motywacji w zakresie aktywności zawodowej. Wynikiem rozmowy może być także ustalenie potrzeby kontynuowania porady indywidualnej, skierowania na poradę grupową lub do innej usługi rynku pracy;
- Porady grupowej, jeśli pomocy w rozwiązywaniu problemów zawodowych potrzebuje więcej osób. Porady grupowe to różnorodne tematycznie zajęcia warsztatowe, których celem jest przygotowanie uczestników zajęć do poszukiwania pracy, a w szczególności dokonania samooceny, określenia predyspozycji zawodowych i zainteresowań oraz rozwijania umiejętności podejmowania decyzji związanych z planowaniem kariery zawodowej. Jest to skuteczny sposób pracy z osobami, które działając w grupie, w atmosferze akceptacji i otwartości, mają możliwość zdefiniowania własnych problemów zawodowych i wspólnego określenia możliwych sposobów ich rozwiązania. W realizacji grupowego poradnictwa zawodowego doradcy wykorzystują autorskie programy z zakresu poradnictwa zawodowego przygotowywane w oparciu o znane metody poradnictwa grupowego (kurs inspiracji, metoda hiszpańska, metoda edukacyjna), dostępne publikacje i literaturę, a także w oparciu o wiedzę i umiejętności zdobyte w trakcie szkoleń.

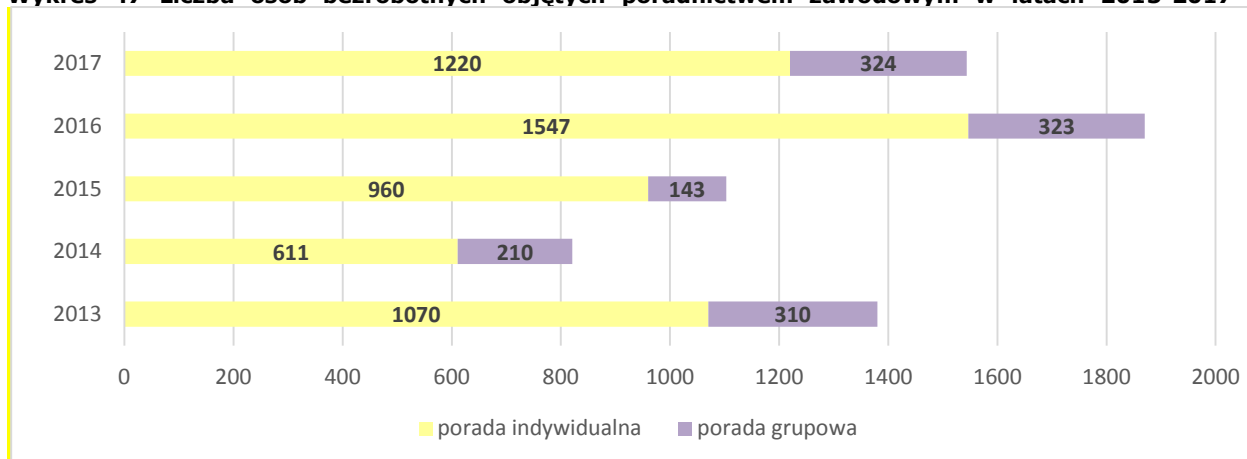
W 2017 roku z porady indywidualnej skorzystało 1 220 osób (w tym 711 kobiet), z których 56,2% stanowili długotrwale bezrobotni. Pomocą doradczą objęto 305 bezrobotnych do 30 roku życia, 323 osoby powyżej 50 roku życia oraz 137 osób niepełnosprawnych.

W 2017 roku w poradach grupowych wzięły udział 324 osoby (w tym 252 kobiety). Realizowano porady grupowe z podziałem na grupy docelowe (m.in. ze względu na poziom wykształcenia, staż pracy, potrzeby i zainteresowania osób bezrobotnych) z określonym II lub III profilem pomocy.

W 2017 r. zorganizowano 39 grup liczących nie więcej niż 16 osób. Czas trwania zajęć uzależniony był od przyjętego programu, jak również od potrzeb grupy. Tematy przeprowadzonych w 2017 roku zajęć warsztatowych to:

- **„Rozmowa kwalifikacyjna – autoprezentacja, mowa ciała”** - program obejmuje tematykę związaną z przygotowaniem się do rozmowy kwalifikacyjnej, analizą własnych umiejętności i predyspozycji zawodowych, zasad autoprezentacji.
- **„Poszukiwanie pracy w pigułce”** - celem zajęć jest poznanie przez uczestników metod poszukiwania pracy, nabycie umiejętności jej poszukiwania, pokonywanie barier na rynku pracy oraz zwiększenie motywacji do działania.
- **„Aktywni na rynku pracy”** - program skierowany szczególnie do osób niepełnosprawnych, celem jest omówienie praw przysługujących osobom niepełnosprawnym, a także zasad sporządzania dokumentów aplikacyjnych i przygotowania się do kontaktu z pracodawcą.
- **„Budowanie własnego wizerunku w oczach pracodawcy”** - celem warsztatów jest przygotowanie uczestników do zaprezentowania się przed pracodawcą, poznanie technik komunikacji werbalnej i niewerbalnej.
- **„Konstruowanie dokumentów aplikacyjnych”** - poznanie zasad przygotowywania życiorysu zawodowego i listu motywacyjnego.
- **„Przedsiębiorczość sposobem na samorealizację”** - omówienie możliwości uzyskiwania środków na podjęcie działalności gospodarczej, zasad przyznawania jednorazowych środków z urzędu pracy, zapoznanie uczestników z etapami zakładania działalności gospodarczej, elementami biznes planu.
- **„Poznaj siebie i aktywnie szukaj pracy”** - dokonanie analizy umiejętności i predyspozycji zawodowych przez osoby bezrobotne i poszukujące pracy, przygotowanie ich do rozmowy kwalifikacyjnej, sporządzenia dokumentów aplikacyjnych oraz samodzielnego poszukiwania zatrudnienia.
- **„W drodze do aktywności – trening z komunikacji interpersonalnej, asertywność w poszukiwaniu pracy”** - zapoznanie z zasadami komunikacji werbalnej i niewerbalnej, kształtowaniem postawy asertywnej, zwiększenie motywacji do aktywności na rynku pracy.
- **„Wgląd w siebie oraz rozpoznawanie własnych zainteresowań, umiejętności i predyspozycji”** - dokonanie samooceny, pogłębienie świadomości dotychczasowych osiągnięć, posiadanych predyspozycji i umiejętności zawodowych oraz kształtowanie aktywnej postawy wobec poszukiwania pracy.

Wykres 47 Liczba osób bezrobotnych objętych poradnictwem zawodowym w latach 2013-2017

Źródło: PUP w Bełchatowie

W 2017 r. przeprowadzono porady grupowe dla osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- **dla osób do 30 roku życia** zorganizowano 9 porad grupowych, w których wzięło udział 50 osób; uczestnicy przygotowali się do kontaktu z pracodawcą poprzez zdobycie umiejętności sporządzania profesjonalnych dokumentów aplikacyjnych, autoprezentacji, przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej, a także poznanie technik komunikacji werbalnej i niewerbalnej oraz zwiększenie motywacji do aktywności na rynku pracy;
- **dla osób niepełnosprawnych** zorganizowano 3 porady grupowe, w których wzięły udział 32 osoby; uczestnicy mogli dowiedzieć się o przysługujących im prawach, a także konieczności przygotowania się do zaistnienia na rynku pracy;
- **dla osób powyżej 50 roku życia** zorganizowano 3 porady grupowe, w których wzięło udział 25 osób; uczestnicy mogli zdobyć informacje o rynku pracy, możliwościach zatrudnienia, sposobach wyszukiwania ofert pracy i pokonywania barier, a także uzyskać wiedzę z zakresu sporządzania dokumentów aplikacyjnych, poznania swoich mocnych stron i umiejętności oraz planowania i określania celów.

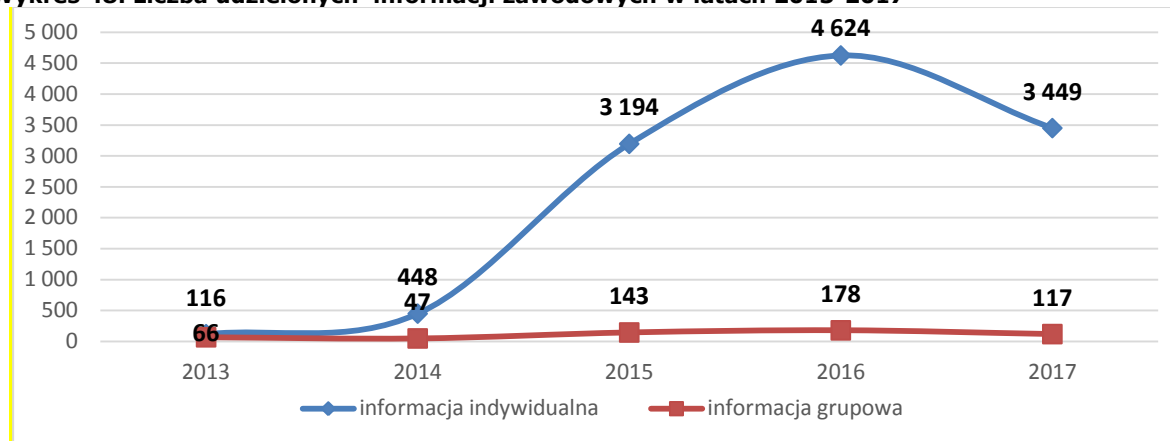
Ponadto zorganizowano 7 porad grupowych dla kobiet z uwzględnieniem ich poziomu wykształcenia, stażu pracy i uzyskanego profilu pomocy (54 kobiety).

W 2017 roku w filii w Żelowie przeprowadzono 6 porad grupowych, w których łącznie uczestniczyło 59 osób, w tym 41 kobiet. Porady te były skierowane głównie do osób, dla których określono III profil pomocy, w szczególności do kobiet z doświadczeniem zawodowym oraz młodzieży do 30 roku życia w celu zmotywowania ich do aktywności na rynku pracy.

Poradnictwo zawodowe świadczy również usługi w zakresie udostępniania szeroko rozumianej informacji zawodowej, udzielanej zarówno indywidualnie jak i grupowo. Informacja zawodowa obejmuje zagadnienia rynku pracy, informacje o zawodach, możliwościach kształcenia i szkolenia; wspomaga proces podejmowania decyzji zawodowych, a także umożliwia klientom dokładniejszą orientację w świecie pracy.

W 2017 roku z informacji zawodowej skorzystało 3 566 osób, z których z:

- indywidualnej informacji zawodowej – 3 449 osób bezrobotnych (w tym 2 086 kobiet),
- informacji grupowej - 117 osób (w tym 87 kobiet).

Wykres 48. Liczba udzielonych informacji zawodowych w latach 2013-2017

Źródło: PUP w Bełchatowie

Doradcy zawodowi prowadzili grupowe spotkania informacyjne na podstawie opracowanych programów:

- „Znaczenie i możliwości zdobywania kwalifikacji zawodowych” - celem spotkania jest zapoznanie uczestników z pojęciem kwalifikacji zawodowych, uświadomienie konieczności i zasadności ich podnoszenia.
- „Zarejestrowałeś się i co dalej?” – przedstawienie usług i form pomocy osobom zarejestrowanym w urzędzie.

Dotyczyły one możliwości korzystania z usług i instrumentów rynku pracy w celu zdobycia doświadczenia czy kwalifikacji zawodowych oraz dostarczały informacji na temat projektów unijnych czy poszukiwania pracy za granicą. Osoby zainteresowane tematyką międzynarodowego pośrednictwa pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego miały możliwość uzyskania dokładnych informacji na ten temat od asystenta EURES z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi, który uczestniczył w jednym ze spotkań.

Poradnictwo zawodowe kierowane jest także do pracodawców i polega na udzielaniu pomocy w doborze kandydatów do pracy spośród osób zarejestrowanych oraz we wspieraniu rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników poprzez udzielanie porad zawodowych. W latach 2013-2017 liczba pracodawców korzystających z tej formy pomocy z roku na rok sukcesywnie rośnie (2013 r. - 6, 2014 r. - 17, 2015 r. - 81, 2016 r. - 131, 2017 r.- 219).

Urząd umożliwia także dostęp do informacji służących uzyskaniu umiejętności poszukiwania pracy i samozatrudnienia, z którego mogą korzystać zarówno osoby zarejestrowane, jak również niezarejestrowane w urzędzie. Zasoby informacji obejmują m.in. informacje o sposobach i metodach poszukiwania pracy oraz przygotowania się do rozmów kwalifikacyjnych, wykazy szkół i instytucji szkoleniowych, katalog potencjalnych pracodawców, zasady przygotowania, rodzaje i wzory dokumentów aplikacyjnych. Informacje te udostępniano w postaci ulotek, konspektów informacyjnych, a także w formie elektronicznej. Osoby zainteresowane mogły korzystać z literatury, publikacji i czasopism, a także dostępu do komputera, internetu i programów multimedialnych dotyczących poszukiwania pracy, czy planowania kariery zawodowej. W roku 2017 z zasobów informacji skorzystało 850 osób. (2015 r. - 450 osób, 2016 r. - 1 497 osób.)

Szkolenie z zakresu aktywnego poszukiwania pracy

Szkolenie z zakresu aktywnego poszukiwania pracy ma formę zajęć warsztatowych i realizowane jest przez okres trzech kolejno następujących po sobie tygodni. W trakcie zajęć uczestnicy między innymi zapoznają się z metodami aktywnego poszukiwania pracy, mają możliwość określenia własnych preferencji zawodowych, zdobywają umiejętności zaprezentowania swojej osoby w dokumentach aplikacyjnych (życiorys zawodowy, list motywacyjny) oraz przygotowują się do rozmów kwalifikacyjnych związanych z ubieganiem się o pracę. W 2017 roku zorganizowano jedno szkolenie z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, w którym uczestniczyło 15 osób (w tym 14 kobiet).

2.3. Program Specjalny pod nazwą „Drobnymi krokami do wielkiej zmiany”

Na podstawie art. 66a *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, w celu aktywizacji zawodowej osób, o których mowa w art. 49a ustawy, wyłonionych z uwzględnieniem analiz i prognoz lokalnego rynku pracy, mogą być dodatkowo stosowane programy specjalne. Programy specjalne mogą obejmować okres dłuższy niż rok budżetowy i mogą być realizowane przez powiatowy urząd pracy samodzielnie lub we współpracy z pracodawcą lub podmiotem określonym w art. 24 ust. 1 ustawy.

Program specjalny jest odpowiedzią PUP w Bełchatowie na istniejące problemy w zakresie skutecznej pomocy bezrobotnym kobietom w odnalezieniu miejsca na rynku pracy. Działania przewidziane w programie oferują uczestniczkom kompleksową pomoc.

Celem programu jest aktywizacja bezrobotnych kobiet najbardziej oddalonych od rynku pracy (z ustalonym III profilem pomocy) zgodnie z art. 33 ust. 2c pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1065 z późn. zm.), poprzez zastosowanie instrumentów, usług rynku pracy oraz elementów specyficznych wspierających zatrudnienie.

Założenia programu:

Okres realizacji programu: październik 2017 roku - grudzień 2018 roku

Budżet programu: 201 550 zł, w tym: w 2017 r. - 86 150 zł, w 2018 r. – 115 400 zł

Jednostkowy koszt na uczestnika – 10 077,50 zł

Maksymalny koszt na uczestnika – 42 207 zł

Liczba uczestników: 20 bezrobotnych kobiet

Działania w ramach programu specjalnego:

- Etap wstępny: Wyłonienie grupy wymagającej wsparcia w formie programu specjalnego;
- Etap - Dobór uczestników: dobór uczestników do programu specjalnego przez doradców klienta indywidualnego;
- Warsztaty motywacyjno-aktywizujące;
- Etap - Indywidualna praca z doradcą klienta, wypłata premii dla uczestników programu specjalnego za samodzielne podjęcie zatrudnienia na minimalny okres 3 miesięcy;

- Etap - Podnoszenie kwalifikacji zawodowych - szkolenia zawodowe dla 16 uczestniczek programu specjalnego;
- Etap - Realizacja specyficznych elementów wspierających zatrudnienie;
- Etap - Aktywizacja zawodowa: staże, prace interwencyjne, wypłata premii dla pracodawców.

Elementy specyficzne oferowane uczestniczkom programu:

- Ryczałt na dojazdy w trakcie zajęć motywacyjno-aktywizacyjnych, szkoleń oraz działań aktywizujących;
- Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem do 6 roku życia przez okres realizacji programu specjalnego;
- Premia dla uczestnika programu za samodzielne podjęcie pracy na podstawie umowy o pracę na okres minimum 3 miesięcy;
- Premia dla pracodawców za najdłuższy okres zatrudnienia po subsydiowanym zatrudnieniu.

Uczestnikami programu specjalnego „Drobnymi krokami do wielkiej zmiany” są bezrobotne kobiety wyłonione spośród osób zarejestrowanych w PUP w Bełchatowie. Podstawowym kryterium przystąpienia do programu specjalnego była kwalifikacja przez doradcę klienta (ocena kandydatek pod kątem ich motywacji do udziału w programie, chęci uzyskania nowych kwalifikacji zawodowych i podjęcia subsydiowanego lub niesubsydiowanego zatrudnienia).

Uczestnicy programu zostali wytypowani na podstawie przeprowadzonej przez PUP w Bełchatowie diagnozy osób bezrobotnych z terenu powiatu bełchatowskiego w zakresie ich sytuacji zawodowej.

W 2017 r. w programie specjalnym „Drobnymi krokami do wielkiej zmiany” zostały wykorzystane następujące usługi rynku pracy: indywidualne wsparcie i pomoc doradcy klienta, wsparcie motywacyjno-aktywizacyjne w formie zajęć grupowych i usługa szkoleniowa.

Podmiotem współpracującym, a zarazem partnerem programu specjalnego została Fundacja Rozwój-Lepsza Przyszłość z siedzibą Dubiu 1, 97-425 Szczerców, która zrealizowała zajęcia z zakresu motywacyjno-aktywizacyjnego w okresie od 16.10.2017 r. do 27.10.2017 r. Na ww. szkolenie skierowanych zostało 20 kobiet, z których 19 rozpoczęło i zakończyło zajęcia.

W celu realizacji usług szkoleniowych zawarta została umowa z firmą szkoleniową „Interlogos” S.C. z siedzibą w Bełchatowie.

W ramach umowy zrealizowane zostały dwa szkolenia zawodowe z zakresu:

- „Kadry i płace z elementami programu Word i Excel”- trwające od 6.11.2017 r. do 08.12.2017 r. – obejmujące 146 godzin szkoleniowych (64 godziny – zajęcia teoretyczne i 82 godziny – zajęcia praktyczne). Szkolenie to przeprowadzono dla 10 osób.
- „Obsługa kas fiskalnych”- trwające od 06.11.2017 r. do 16.11.2017 r. - obejmujące 40 godzin szkoleniowych (5 godzin – zajęcia teoretyczne i 35 godzin zajęcia praktyczne). Szkolenie to przeprowadzono dla 6 osób.

Wszystkie osoby ukończyły ww. szkolenia zawodowe.

Refundację kosztów opieki nad dzieckiem/dziećmi do lat 6, w okresie odbywania szkoleń w ramach programu specjalnego, przyznano 6 kobietom, natomiast z ryczałtu na dojazdy skorzystało 9 osób.

Sześciu uczestniczkom szkolenia z zakresu „Obsługa kas fiskalnych” sfinansowano koszty badań lekarskich (badania wstępne oraz badania sanitarno-epidemiologiczne).

Uzupełnieniem usług będą, realizowane w 2018 r., instrumenty w postaci staży lub prac interwencyjnych.

Przewiduje się, że realizacja programu specjalnego przyczyni się do podniesienia motywacji, nabycia nowych kwalifikacji zawodowych oraz aktywizacji bezrobotnych kobiet w ramach subsydiowanych i niesubsydiowanych miejsc pracy.

3. POZOSTAŁE DZIAŁANIA POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W BEŁCHATOWIE, WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI RYNKU PRACY

3.1. Spotkania z przedstawicielami szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz placówek oświatowych powiatu bełchatowskiego

W ramach współpracy, która ma na celu zwiększenie szans na zatrudnienie osób uczących się i planujących karierę zawodową zorganizowano dwa spotkania z przedstawicielami szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz placówek oświatowych powiatu bełchatowskiego.

Na pierwszym spotkaniu omówiono sytuację osób bezrobotnych do 30 roku życia na rynku pracy powiatu bełchatowskiego, ze szczególnym uwzględnieniem bezrobocia wśród młodzieży do 25 roku życia. Przedstawiono wnioski z raportu dotyczącego badania pod nazwą „Przyczyny bezrobocia kobiet w powiecie bełchatowskim”, przeprowadzonego na zlecenie PUP w Bełchatowie. Dodatkowo poinformowano o projektach finansowanych z EFS, umożliwiających podnoszenie kwalifikacji i zdobycie pierwszego doświadczenia zawodowego.

W trakcie drugiego spotkania, oprócz omówienia sytuacji osób bezrobotnych do 30 roku życia na rynku pracy powiatu bełchatowskiego, zaprezentowano także założenia projektu „Od szkolenia do zatrudnienia” realizowanego przez Ochotnicze Hufce Pracy i współfinansowanego ze środków EFS. Ponadto przedstawiono ofertę Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Piotrkowie Trybunalskim w zakresie planowania przez młodzież kariery zawodowej.

W ramach współpracy ze szkołami i placówkami oświatowymi zorganizowano w PUP w Bełchatowie spotkanie informacyjne dla grupy 10 uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Łasku na temat rynku pracy oraz znaczenia i możliwości zdobywania kwalifikacji zawodowych.

3.2. Targi Edukacyjne

Podobnie jak w poprzednich latach, Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie przy współpracy Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Bełchatowie zorganizował kolejne Bełchatowskie Targi Edukacyjne, które odbyły się 29 marca 2017 r. Celem targów było przybliżenie uczniom ostatnich i przedostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz osobom dorosłym zainteresowanym dalszą nauką oferty edukacyjnej szkół wyższych i policealnych, a także zasad rekrutacji na rok 2017/2018.

Stoiska wystawiły uczelnie, szkoły policealne, a także Komenda Powiatowa Policji w Bełchatowie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Wojskowa Komenda Uzupełnień w Sieradzu, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Piotrkowie Trybunalskim, Młodzieżowe Centrum Kariery OHP. W Targach wzięło udział 30 wystawców, którzy w sposób ciekawy i zachęcający przedstawili swoją ofertę, a także pozytywnie ocenili organizację targów. Zwiedzający mogli m.in. obejrzeć pokazy umiejętności, jakie można zdobyć podejmując naukę np. w szkołach o profilu kosmetycznym czy rehabilitacyjnym.

3.3. Konkurs „MOJA FIRMA, MOJA PRZYSZŁOŚĆ” – X EDYCJA

Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie w 2017 roku po raz dziesiąty ogłosił konkurs „Moja firma, moja przyszłość”, którego głównym celem jest promowanie dobrych praktyk w prowadzeniu własnego biznesu. Uczestnikami zorganizowanego w 2017 roku konkursu byli przedsiębiorcy, którzy jeszcze jako osoby bezrobotne zdecydowali się rozpocząć własną działalność gospodarczą dzięki środkom pochodzącym z Funduszu Pracy lub EFS i rozliczyli się z Urzędem po 12 miesiącach prowadzenia działalności.

Udział lokalnych przedsiębiorców w konkursie „Moja firma, moja przyszłość” to okazja do promowania ludzi biznesu. W 2017 roku do konkursu przystąpiło 15 przedsiębiorców. W złożonych pracach przedstawili siebie jako przedsiębiorcę, sposoby promocji, konkurencyjność, dynamikę rozwoju firmy, tworzenie nowych miejsc pracy oraz plany dotyczące przyszłości.

Uroczyste ogłoszenie wyników i rozstrzygnięcie X edycji konkursu „Moja firma, moja przyszłość” nastąpiło w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy w Bełchatowie w dniu 30.11.2017 r.

Jury na podstawie złożonych prac konkursowych dokonało wyboru laureatów przyznając odpowiednio: I, II, III miejsce oraz trzy wyróżnienia:

- I miejsce – Pan Marcin Owczarek – *Firma Remontowo-Budowlana*
- II miejsce – Pani Sylwia Skóra – *POZYTYWKA*
- III miejsce – Pani Kinga Siekierska – *Pośrednictwo Finansowe*
- Wyróżnienie – Pan Piotr Brożyński – *PM-BUD*
- Wyróżnienie – Pani Monika Kulejewska – *THE BEUTY SPACE*
- Wyróżnienie – Pani Paulina Trojanowska – *NUMINESS*

W ramach zorganizowanego konkursu PUP wydał folder promocyjny, przedstawiający krótkie opisy działalności, przygotowane przez samych uczestników.

Od początku istnienia konkursu przystąpiło do niego 119 lokalnych przedsiębiorców, spośród których 45 zostało nagrodzonych.